VRLIČKO KOLO

God. 30. LIST ŽUPE GOSPE OD RUŽARIJA VRLIKA Br. 1. (36.)

ISSN: 1332-4632

Rožarica, 2026.

VRLIČKO KOLO

U OVOM BROJU...

UVODNA RIJEČ 4 STR.

CRKVENA TEMA 5-7 STR.

IZ ŽIVOTA ŽUPE 8-35 STR.

TEOLOGIJA I VJERA 36-43

POUČNO 44-45

RAZGOVOR S DR. MILOM GVERIĆEM 46-51

UMJETNIČKI KUTAK 52-53

IZ POVIJESTI VRLIKE I VRLIČKOG KRAJA 54-63 STR.

DOGAĐAJI I PROSLAVE 64-91 STR.

IN MEMORIAM 92-93 STR.

GRAD I OPĆINA VRLIKA 94-99 STR.

OSNOVNA ŠKOLA MILANA BEGOVIĆA 100-105 STR.

KUU MILAN BEGOVIĆ 106-113 STR.

CENTAR ZA REHABILITACIJU FRA ANTE SEKELEZ - VRLIKA 114-115 STR.

HNK VRLIKA 116 STR.

LOVAČKA UDRUGA SVILAJA 117 STR.

HPD ZOLJ 118 STR.

DJEČJI VRTIĆ ZVONČIĆ 119 STR.

ŠPORTSKO RIBOLOVNA UDRUGA ŠARAN VRLIKA 120 STR.

ZKU FRA FILIP GRABOVAC 121 STR.

SKITAM SE I SNIMAM 122-124 STR.

KUTAK ZA SMIJEH 125 STR.

RASPORED BOGOSLUŽJA I SAKRAMENTI 127-128 STR.

TELEFONSKI IMENIK 129 STR.

IMPRESSUM 130 STR.

UVODNA RIJEČ

Kad bismo trebali ponuditi odgovor na pitanje što na poseban način određuje trenutak povijesti u kojem upravo živimo, mogli bismo ustvrditi da je to globalna nesigurnost i manipulacija. Od globalnih ratnih zbivanja, iza kojih stoje skriveni i neskriveni interesi moćnih, preko zatvaranja Hormuškog tjesnaca i nebrojenih tjesnaca u srcima utjecajnih pa sve do očitih manipulacija pred očima cijeloga svijeta, kao što je primjerice upravo završeno Svjetsko prvenstvo u nogometu. Var tehnika, umjesto da posluži pravednijem suđenju i korektnijoj igri, u službi je još veće manipulacije, marginaliziranja malih i protežiranja "velikih". Nogometna igra samo je odraz globalnih igara, "var soba" tajnih udruženja tko zna kakvog sve predznaka, samo ne Božjeg i kršćanskog. Ni u našem užem okruženju još uvijek se ne nazire neki zreliji i odmjereniji garant sretnijeg suživota, ponajprije jer još uvijek nedostaje spremnosti na suočavanje s istinom i samokritičnosti. U našoj Domovini, bez obzira na prisustvo europskih stremljenja i ostvarenja određenih pogodnosti ulaskom u Europsku uniju, na više razina susrećemo se s podrivanjem nacionalnog i vjerskog bića s potpisom još uvijek nenadiđenog mentalnog komunizma i partijskog sustava. S mnogo čim, pa i s dostojanstvom i s domoljubljem, trguje se i u bescjenje predaje iz niskih pobuda i uskogrudnih interesa. Sami biramo hoćemo li i sami tim putem ili ćemo se usuditi hoditi drukčijim putem usklađenim s izgrađenom savješću, većom brigom i zaštitom općih interesa suprotiva odnarođenim elitama i sluganskim inicijativama. Zagledani u nebo, imamo pravo sanjati mudre predvodnike, još veći povratak naših iseljenih sunarodnjaka, punije kolijevke i duhovno osnaženje naših obitelji kao garant ispravno usmjerene budućnosti. Jedino na taj način žrtva i krv svih koji su se ugradili u temelje neovisne Hrvatske ima smisla!

Dragi čitatelji „Vrličkog kola", i u ovom 36. broju možete se upoznati s najnovijim događanjima u župi, u Gradu Vrlici te u ostalim institucijama i udrugama čiji rad pratimo i čiji nas uspjeh raduje i ispunjava ponosom. Između ostaloga, u organizaciji novoosnovane Udruge policije vrličkog kraja iz Domovinskog rata, koncem srpnja, prisjetili smo se 35. godišnjice organiziranja obrane Vrlike i susjednog Kijeva s kojim nas veže krv, vjera, običaji i tradicija. Tom prigodom uzdigli smo ruke Bogu, odali počast vrličkim braniteljima i slavili euharistiju za sve poginule hrvatske vitezove. Među pristiglim gostima, bili su brojni zaslužni hrvatski policajci, pripadnici ZNG-a, prijatelji Vrlike i vrličkog kraja te Kijeva, osjetivši ljubaznu gostoljubivost zahvalnih domaćina. Oživjeli smo i svoju drevnu povezanost s visovačkim samostanom, uveličavši slavlje Gospe od Anđela svojom prisutnošću, živopisnom vrličkom nošnjom te pjevanjem na misnom slavlju. U zanimljivom razgovoru, upoznat ćemo pobliže život i djelovanje uglednog Vrličanina, liječnika primarijusa dr. Milu Gverića. Očekuje nas i raduje skora posveta novog oltara i ambona za našu župnu crkvu iz ruku majstora Duje Botterija. Raduje nas da se oporavak bivšeg vrličkog župnika fra Mladena Prolića odvija dobro te prema najboljim predviđanjima i željama.

Ovom prigodom, kao župnik i odgovorni urednik, zahvaljujem dosadašnjem glavnom uredniku lista dr. fra Ivanu Režiću, u svoje ime i u ime dosadašnjih župnika, na ustrajnom desetogodišnjem uređivanju našeg župskog lista. Zbog brojnih obveza u Hrvatskoj katoličkoj misiji Köln, on svoje mjesto prepušta drugima. Fra Ivan, isto tako, zahvaljuje svim suradnicima lista i voditeljima institucija i udruga na dobroj suradnji. Nastojat ćemo, uz zagovor Gospe Rožarice i vašu potporu, i dalje nastaviti s izdavanjem našeg župskog lista na zadovoljstvo svih.

Dragi župljani te svi poštovani prijatelji Vrlike, u svoje ime, u ime glavnog urednika i uredništva te svih suradnika našeg župskog lista, sve Vas srdačno pozdravljam i na sve Vas zazivam Božji blagoslov i zagovor Gospe od Ružarija!

Na dobro Vam svima došla Rožarica 2026.!

Vaš župnik fra Ivan Šimunac s uredništvom

CRKVENA TEMA

Vatikan, 2025. god.

Apostolsko pismo pape Lava XIV.

Izvor:
Vatican News

„In unitate fidei": Kršćani moraju biti ujedinjeni kako bi bili znak mira

U dokumentu datiranom danas, 23. studenoga, na svetkovinu Isusa Krista Kralja svega stvorenja, Papa potiče na obnovljeni polet u ispovijedanju vjere, čija je istina stoljećima zajednička baština kršćana. Prisjeća se povijesti Nicejskog sabora i ističe njegovu ekumensku vrijednost. Također poziva vjernike da hode zajedno kako bi postigli jedinstvo i pomirenje, ostavljajući iza sebe teološke razmirice, kako bi živjeli ekumenizam usmjeren prema budućnosti

U jedinstvu vjere koja je naviještana od samih početaka Crkve, kršćani su pozvani hoditi složno, čuvajući i prenoseći Isusa Krista s ljubavlju i radošću. On je dar koji su ljudi primili, Jedinorođeni Sin Božji, sišao s neba radi našega spasenja, u kojega su biskupi sudionici Nicejskog sabora 325. godine ispovjedili vjeru. Piše to papa Lav XIV. u apostolskom pismu In unitate fidei povodom 1700. obljetnice Nicejskog sabora, koje je danas, 23. studenoga, na svetkovinu Krista Kralja svega stvorenja pružio Crkvi, nekoliko dana prije svoga apostolskog putovanja u Tursku. Time je želio potaknuti na obnovljeni polet u ispovijesti vjere čiju istinu, koja stoljećima predstavlja zajedničku baštinu kršćana, valja uvijek iznova i na suvremeni način ispovijedati i produbljivati.

Ispit savjesti

Sveti Otac upućuje na dokument Međunarodnog teološkog povjerenstva pod naslovom „Isus Krist, Sin Božji, Spasitelj – 1700. obljetnica Nicejskoga ekumenskog sabora (325.-2025.)" radi produbljivanja važnosti i aktualnosti ne samo teološke i crkvene, nego i kulturne i društvene dimenzije Nicejskog sabora te potiče na ispit savjesti nadahnut Nicejskim Vjerovanjem koje započinje ispovijedanjem vjere u Boga Svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. Stoga postavlja pitanja: Što Bog znači za mene i kako svjedočim vjeru u Njega? Je li on jedini i pravi Bog ili postoje idoli važniji od njega i njegovih zapovijedi? Je li on Stvoritelj kojemu dugujem sve što jesam i što imam, čiju sliku mogu pronaći u svakom stvorenju? Jesam li spreman pravedno i pošteno dijeliti zemaljska dobra koja pripadaju svima? Iskorištavam li stvoreni svijet, uništavam li ga, umjesto da ga čuvam i obrađujem kao zajednički dom cijelog čovječanstva?

Ispovijest vjere u Krista daje nadu

Središte kršćanske vjere jest ispovijest vjere u Isusa Krista, Sina Božjega, ono isto koje je proglašeno u Niceji te koje se i danas izgovara na misi u nicejsko-carigradskom vjerovanju koje ujedinjuje sve kršćane i

daje nadu u teškim vremenima u kojima živimo, usred mnogih briga i strahova, rata i nasilja, prirodnih katastrofa, teških nepravdi i nejednakosti, gladi i siromaštva koje trpe milijuni ljudi.

Univerzalna kršćanska zajednica kao znak mira

Rimski biskup se u dokumentu najprije osvrće na povijest Nicejskog sabora i na Vjerovanje koje je ondje formulirano, a potom poziva na razmišljanje o vjeri u Boga u današnjem vremenu, o žrtvi Krista koji je radi spasenja ljudi umro na križu otvorivši nam put novoga života svojim uskrsnućem i uzašašćem, o ljubavi prema bližnjemu koju je Isus propovijedao te o vrlo velikoj ekumenskoj vrijednosti Nicejskog sabora. Upravo se na njoj temelji ekumenski pokret koji je postigao mnogo rezultata u posljednjih šezdeset godina. Ako nam još nije darovano potpuno vidljivo jedinstvo s Pravoslavnim Crkvama i Istočnim pravoslavnim Crkvama te s crkvenim zajednicama nastalima nakon reformacije, upravo nas je ekumenski dijalog potaknuo da prepoznamo kao vlastitu braću i sestre u Isusu Kristu one koji pripadaju drugim Crkvama i crkvenim zajednicama te da ponovno otkrijemo jednu i univerzalnu zajednicu Kristovih učenika diljem svijeta. Ta zajednica, u današnjem svijetu podijeljenom i pogođenom mnogim sukobima, može biti znak mira i sredstvo pomirenja, odlučno pridonoseći globalnom zauzimanju za mir - ističe Papa.

Hoditi zajedno kako bismo postigli jedinstvo

U tom smislu, spomen na tolike kršćanske mučenike iz svih Crkava i crkvenih zajednica, na čije je svjedočanstvo podsjetio papa Ivan Pavao II., ujedinjuje nas i potiče da budemo svjedoci i graditelji mira u svijetu - nastavlja Petrov nasljednik te dodaje:

„Da bismo mogli obavljati tu službu na vjerodostojan način, moramo hoditi zajedno kako bismo postigli jedinstvo i pomirenje među svim kršćanima. Nicejsko Vjerovanje može biti temelj i mjerilo za taj hod. Ono nam, naime, predlaže model istinskoga jedinstva u legitimnoj različitosti. Jedinstvo u Trojstvu, Trojstvo u Jedinstvu, jer je jedinstvo bez raznolikosti tiranija, a raznolikost bez jedinstva propast.“

Papa nadalje ističe da trebamo ostaviti iza sebe teološke razmirice koje su izgubile svoj smisao, kako bismo stekli zajedničku misao i još više zajedničku molitvu Duhu Svetomu da nas sve okupi u jednu vjeru i jednu ljubav.

Međusobno slušanje i prihvaćanje za ponovno uspostavljanje jedinstva među kršćanima

Nije riječ o ekumenizmu povratka na stanje prije podjela niti o međusobnom priznanju sadašnjeg statusa quo o raznolikosti Crkava i crkvenih zajednica, nego o ekumenizmu usmjerenom prema budućnosti, o ekumenizmu pomirenja na putu dijaloga, razmjene darova i duhovne baštine – napominje Papa te dodaje:

„Uspostavljanje jedinstva među kršćanima ne osiromašuje nas, nego obogaćuje. Kao i u Niceji, taj će naum biti moguć samo kroz strpljiv, dug i ponekad težak put međusobnog slušanja i prihvaćanja. To je teološki, a još više i duhovni izazov, koji zahtjeva pokajanje i obraćenje od strane svih. Zbog toga nam je potreban duhovni ekumenizam ispunjen molitvom, slavljenjem i bogoslužjem, kao što se dogodilo u nicejsko-carigradskom vjerovanju.“

Sadržaj Nicejskog Vjerovanja

Vraćajući se u prošlost, papa Lav XIV. podsjeća da je Nicejski sabor nastao tijekom jedne od najvećih kriza u povijesti Crkve prvog tisućljeća, kada je prevladavala kršćanska hereza arijanizam te ističe da su na kraju zasjedanja biskupi, sazvani od cara Konstantina kako bi obnovili jedinstvo u Crkvi, izrazili svoju vjeru u jedinoga i pravoga Boga te ispovjedili da je Isus Sin Božji jer je istobitan s Ocem, rođen, a ne stvoren, čime su odbacili nauk aleksandrijskoga svećenika Arija.

Današnje unutarnje prihvaćanje Vjerovanja

Prepoznajući u današnjem vremenu čvrstu povezanost liturgije i kršćanskog života s nicejsko-carigradskim vjerovanjem i gledajući na sadašnjost, Papa se pita što je danas s unutarnjim prihvaćanjem Vjerovanja. Primjećuje da za mnoge ljude Bog i pitanje o Bogu gotovo više nemaju značenja u životu te da su, kako podsjeća pastoralna konstitucija Gaudium et spes, kršćani barem djelomično odgovorni za tu situaciju jer ne svjedoče istinsku vjeru i prikrivaju pravo Božje lice živeći i djelujući daleko od Evanđelja. Također, vodili smo ratove, ubijali, progonili i diskriminirali u Božje ime te umjesto da smo naviještali milosrdnoga Boga, govorili smo o osvetoljubivom Bogu koji ulijeva strah i kažnjava.

Međutim, budući da je središte nicejsko-carigradskog vjerovanja upravo ispovijest vjere u Isusa Krista, našega Gospodina i Boga, valja se zalagati za nasljedovanje Isusa kao Učitelja, suputnika, brata i prijatelja, imajući na umu da njegov put nije širok i udoban, nego često zahtjevan ili čak bolan, kao i da ako nas Bog ljubi cijelim svojim bićem, tada se i mi moramo međusobno ljubiti. U nasljedovanju Isusa, uspon k Bogu prolazi kroz spuštanje i darivanje sebe samih našoj braći i sestrama, osobito najmanjima, najsiromašnijima, napuštenima i marginaliziranima. Suočeni s katastrofama, ratovima i bijedom, možemo posvjedočiti Božje milosrđe ljudima koji sumnjaju u njega jedino ako iskuse njegovo milosrđe kroz nas - zaključuje papa Lav XIV. apostolsko pismo In unitate fidei.

Vrlika, Rožarica 2025. god.

Proslava Gospe Rožarice

Ante Vidošević

Svetkovina Gospe Rožarice, zaštitnice župe Vrlika i vrličkog kraja, svečano je proslavljena u nedjelju 5. listopada 2025. godine. Ranu jutarnju misu u 8 sati predslavio je župnik fra Ivan Šimunac, a središnje misno slavlje započelo je u 10 i 30 sati procesijom ulicama grada Vrlike s likom Gospe Rožarice iz 18. stoljeća. Gospinu sliku u procesiji nosili su čuvari Kristova groba, mladići, djevojke te djeca odjeveni u živopisnu vrličku narodnu nošnju. Misno slavlje u župnoj crkvi predslavio je te propovijedao fra Boris Čarić, ekonom Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Uz njega su suslavili dr. don Tomislav Zečević, visovački gvardijan fra Tino Labrović, sinjski gvardijan fra Marinko Vukman te vrlički župnik fra Ivan Šimunac. Tijekom misnog slavlja pjevao je mješoviti župni zbor pod ravnanjem voditeljice Petre Milković. Na koncu euharistijskog slavlja, vrlički župnik pozdravio je sve Vrličane, hodočasnike, predvoditelja misnog slavlja, prisutne svećenike, gradonačelnika i gradsku upravu, kojima je ujedno čestitao Dan grada te je zahvalio svima koji su doprinijeli svečanoj proslavi Gospe Rožarice. Nakon mise uslijedilo je tradicionalno vrličko kolo i vrlička ojkavica u izvedbi KUU "Milan Begović" i starijih Vrličana, koje su nazočni popratili s velikom pozornošću. Proslava Rožarice u Vrlici i ove je godine okupila brojne Vrličane iz Domovine i iz inozemstva te hodočasnike iz okolnih gradova i mjesta. Tom prigodom izišao je iz tiska novi broj župnog lista "Vrličko kolo". Ovogodišnjoj proslavi Rožarice prethodila je višednevna duhovna priprava te bogat športski i kulturno-zabavni program. Gospa Rožarica u Vrlici slavi se neprekidno već 336 godina otkako su Vrlika i vrlički kraj oslobođeni od Turaka 1688., upravo na blagdan Gospe od Ružarija.

Proslava Sv. Luke, zaštitnika mjesta

Ante Vidošević

U subotu, 18. listopada 2025. godine, u Štikovu je svečano proslavljen blagdan sv. Luke evanđelista, zaštitnika ovog mjesta. Svetu misu u 10:30 sati, u crkvi sv. Luke, predvodio je vrlički župnik fra Ivan Šimunac.

Zahvaljujući lijepom i ugodnom vremenu, uz župljane Vrlike i predstavnike Čuvara Kristova groba, predvođene arambašom gosp. Ivanom Totićem, u Štikovo su hodočastili i vjernici iz okolnih mjesta.

Tijekom misnog slavlja, voditeljica župnog zbora u Vrlici Petra Milković, svirala je i predvodila pjevanje. Na koncu misnog slavlja župnik fra Ivan zahvalio je Bogu za ovu svečanu proslavu te uputio pozdrave svim nazočnim mještanima Štikova i hodočasnicima. Posebnu zahvalu uputio je mještanima koji su očistili i uredili crkvu za ovu proslavu te svima koji su se pobrinuli za okrjepu nakon misnog slavlja.

Druženje je proteklo u veselom ozračju, uz tradicionalnu ojkavicu.

Veliki tjedan 2026. - fotogalerija

Uskrs 2026. - fotogalerija

Proslava sv. Jurja, zaštitnika mjesta

Ante Bojin

U četvrtak, 24. travnja 2026., Maovičani i njihovi gosti te hodočasnici iz drugih mjesta, svečano su proslavili blagdan sv. Jurja, zaštitnika mjesta. U 10 i 30 sati započela je procesija oko mjesnog groblja u kojoj su svečev kip nosili pripadnici legendarne 4. gardijske brigade s Maovica te čuvari Kristova groba iz župe Vrlika, dok je njihov arambaša gosp. Ivan Totić nosio procesijski križ. Predvoditelj misnog slavlja bio je fra Daniel Stipanović, župnik Blizne i Bristivice, a u koncelebraciji su sudjelovali fra Jakov Viro, dr. don Tomislav Zečević te domaći župnik fra Ivan Šimunac. Tijekom procesije vrlički župnik blagoslovio je polja, sa stajanjem na četiri mjesta. Pjevanje tijekom misnog slavlja animirao je župski zbor te pjevačice s Maovica.

Na koncu misnog slavlja fra Ivan je zahvalio svima koji su bili uključeni u proslavu blagdana, čestitavši Maovičanima i svima koji su tog dana slavili svoj imendan. Članovi „Udruge čuvara Kristova groba“ – Vrlika organizirali su i ove godine zakusku za sve nazočne ispred bratske kuće na Maovicama. Vrijedne mjesne domaćice su se potrudile u pripremi ukusnih vrličkih uštipaka. Nije izostalo ni vrličko kolo u izvedbi mlađih članova KUU „Milan Begović“, kao i ojkavica starijih članova i prisutnih. Slavlje se nastavilo za obiteljskim stolom širom Maovica.

Proslava sv. Josipa Radnika

Ante Vidošević

Proslava sv. Josipa Radnika, zaštitnika Ježevića, svečano je proslavljena na sam blagdan, 1. svibnja 2026., uz prisustvo lijepog broja vjernika, mještana Ježevića, njihovih gostiju te župljana iz drugih naselja vrličke župe.

Procesiju i sv. misu u 10 i 30 sati predslavio je vrlički župnik fra Ivan Šimunac. U procesiji kip sv. Josipa nosili su čuvari Kristova groba. Tijekom procesije na četiri mjesta se stalo te je predslavitelj blagoslovio polje.

Slavlje zaštitnika mjesta nastavljeno je za obiteljskim stolom svečara.

Proslava Svetog Spasa

Josip Milić

Svetkovina Uzašašća (sv. Spasa) kod starohrvatske crkve svetog Spasa iz 9. stoljeća u mjestu Cetina, proslavljena je u subotu 16. svibnja 2026. Slavlje je započelo u 10 i 30 sati procesijom te je zatim slavljena sv. misa pred crkvom na otvorenom, koju je predvodio vlč. Josip Šimatović, upravitelj svetišta Crkve hrvatskih mučenika i župnik župa Sv. Nikole na Udbini i Sv. Jurja na Podlapači.

U misnom slavlju uz predslavitelja vlč. Josipa suslavili fra Ivan Šimunac– župnik Vrlike, fra Marinko Vukman – gvardijan u Sinju te fra Božo Mandarić - župnik u Lišanima Otrovičkim.

Preko misnog slavlja pjevali su članovi mješovitog vrličkog župnog zbora pod pratnjom voditeljice Petre Milković. U proslavi Spasova sudjelovali su čuvari Kristova groba – Vrlika u živopisnim vrličkim nošnjama.

Na koncu misnog slavlja župnik fra Ivan zahvalio je svima koji su se uključili u organizaciju proslave svetkovine Spasova, a posebno predslavitelju i propovjedniku. Ove godine, zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta, na slavlju se okupilo vidljivo manje hodočasnika. Po završetku misnog slavlja čuvari Kristova groba – Vrlika i planinari priredili su kuhani grah i pozvali sve nazočne te se druženje nastavilo u Domu kulture u Vrlici.

Tijelovo 2026. - fotogalerija

Proslava sv. Ante 2026. - fotogalerija

Slavlje sakramenata u župi

Kršteni

Kršteni od 9. 8. 2025. do 11. 7. 2026.

1. EVA RADNIĆ, 9. 8. 2025.,
   kći Ante i Franke r. Plazonić
2. ŠIMUN MARAS, 17. 8. 2025.,
   sin Stipe i Katarine r. Karin
3. JOSIP VUČEMILOVIĆ-ŠIMUNOVIĆ, 24. 8. 2025.,
   sin Dina i Maje r. Barišić
4. SARA VUČEMILOVIĆ-ALEGIĆ, 12. 10. 2025.,
   kći Nina i Ane r. Kosorčić
5. DUJE VUČEMILOVIĆ-VRANJIĆ, 25. 10. 2025.,
   sin Marka i Bernardice r. Komarac
6. LUCIJA ROZA BALTIĆ, 23. 11. 2025.,
   kći Kristijana i Ariete r. Rejo
7. DARIA GUTIĆ, 20. 12. 2025.,
   kći Matea-Ivana i Andreje r. Brčić
8. MARIJA VULETIĆ, 17. 1. 2026.,
   kći Josipa i Darije r. Bilobrk
9. VINKA ŠKORIĆ, 24. 1. 2026.,
   kći Antonija i Katarine r. Milković
10. ŠIMUN BATURINA, 31. 1. 2026.,
    sin Ivana i Anđele r. Župa
11. MIHAEL MUČALO, 31. 1. 2026.,
    sin Ivana i Ivane r. Žeravica
12. IVAN JAKELIĆ, 7. 2. 2026.,
    sin Josipa i Karle r. Pocrnja
13. SARA PLAZONIĆ, 11. 4. 2026.,
    kći Frane i Petre r. Samardžić
14. GRGO BLAŽEVIĆ, 2. 5. 2026.,
    sin Mate i Irene r. Belamarić
15. VITA ROMIĆ, 4. 6. 2026.,
    kći Josipa i Ivone r. Jankov
16. MIA BLAŽEVIĆ, 20. 6. 2026.,
    kći Borisa Gavrića i Božene Blažević
17. ŠIMUN KLEPO, 20. 6. 2026.,
    sin Josipa i Anite r. Melvan
18. MATEJ MODRIĆ, 21. 6. 2026.,
    sin Ante i Ivane r. Babić
19. JOSIP ĆORIĆ, 27. 6. 2026.,
    sin Stipana i Anamarije r. Antolović
20. ŠIMUN KLEPO, 11. 7. 2026.,
    sin Ante i Marine r. Turudić

Slavlje prve svete pričesti 2026.

Slavlje prve svete pričesti u župi Vrlika bilo je u subotu 9. svibnja 2026. g. u 10 i 30 sati. Ove godine u župi je šestero prvopričesnika, od toga jedan dječak i pet djevojčica.

Naši ovogodišnji prvopričesnici

1. KATARINA BATOVANJA,
   kći Joze i Zvijezdane r. Carić
2. VANESSA GRABIĆ,
   kći Tomislava i Ivane r. Marić
3. KATJA LELAS,
   kći Zlatka i Ele r. Baturina
4. ŽELJKO MANDARIĆ,
   sin Bože i Ivane r. Merčep
5. NATALI MARAS,
   kći Ivana i Dijane r. Gudelj
6. LARA VRANČIĆ,
   kći Marina i Stipane r. Gaurina

Slavlje svete krizme 2026.

Slavlje svete krizme u župi Vrlika bilo je u subotu 25. travnja 2026. god. preko sv. mise u 11 sati. Ove godine bilo je 9 pripravnika, od toga 4 djevojke i 5 mladića. Sakrament svete krizme ovogodišnjim pripravnicima podijelio je don Jure Vrdoljak, duhovnik u Centralnom bogoslovnom sjemeništu – Split, u koncelebraciji s fra Ivanom Šimuncom, župnikom.

Naši ovogodišnji krizmanici:

1. NIKA BIUK,
   kći Bože i Stipane r. Gutić
2. ANTE BLAŽEVIĆ,
   sin Petra i Ivane r. Burilo
3. ANTE JURIĆ ŠIMUNOVIĆ,
   sin Mate i Anite r. Galiot
4. LUCIJA PERKOVIĆ,
   kći Ivana i Gordane r. Krajina
5. HELENA REŽIĆ,
   kći Hrvoja i Nikoline r. Halar
6. MATEA TURUDIĆ,
   kći Tomislava i Anite r. Boduljak
7. TONI TURUDIĆ,
   sin Petra i Mirjane r. Modrić
8. BOŽO VARNICA,
   sin Marka i Sanje r. Bašić
9. IVAN VARNICA,
   sin Filipa i Ivane r. Frčko

Vjenčani

Vjenčani u župi
od 15. 7. 2025. do 13. 6. 2026.

1. ANDREJ JORDEV, sin Verdijana i Pere r. Milan i JULIJA DURKOWIAK, kći Karl Henza i Marion r. Breulich. Vjenčani – 15. 7. 2025.

2. MARIO TOTIĆ, sin Marka i Silvane r. Perković i JOSIPA TOKIĆ, kći Milenka i Ane r. Nosić. Vjenčani – 19. 7. 2025.

3. MARKO STRUKAN, sin Zvonka i Anđe r. Tadić i IVANA PERKOVIĆ, kći Ivana i Gordane r. Krajina. Vjenčani – 19. 9. 2025.

4. RONI DJAK-BOŽIĆ, sin Ivana i Radmile r. Kostić i ENA LELAS, kći Tomislava i Marine r. Munivrana. Vjenčani – 10. 10. 2025.

5. MATE BLAŽEVIĆ, sin Miljenka i Marice r. Mijolović i IRENA BELAMARIĆ, kći Jerka i Mire r. Jakšić. Vjenčani – 2. 5. 2026.

6. LUKA VICIĆ, sin Ivana i Mirjane r. Režić i MARIJA BODULJAK, kći Renata i Ivanke r. Barišić. Vjenčani – 9. 5. 2026.

7. IVO DUILO, sin Ivana i Nade r. Jurić i VALENTINA BLAŽEVIĆ, kći Ante i Željke r. Slavić. Vjenčani – 13. 6. 2026.

Umrli

Umrli
od 21. 7. 2025. do 27. 6. 2026.

1. MARIO MODRIĆ (s. Ante), * 18. 3. 1976. + 21. 7. 2025. Podosoje

2. TIHOMILA VARNICA (ž. Bože), * 23. 3. 1957. + 21. 7. 2025. Split

3. PERA TURUDIĆ (ud. Jure), * 1. 7. 1951. + 23. 7. 2025. Split

4. STJEPAN VUJEVIĆ (p. Marka), * 3. 2. 1953. + 23. 8. 2025. Pariz

5. ANTE TURUDIĆ (p. Josipa), * 8. 9. 1944. + 20. 8. 2025. Knin

6. CVITA ŽERAVICA (ud. Ivana), * 18. 8. 1932. + 29. 8. 2025. Knin

7. BOŽO VULETIĆ (s. Stipe), * 18. 10. 1962. + 31. 8. 2025. Maovice

8. BRANKO BUDIŠA (p. Ivana), * 8. 3. 1990. + 13. 9. 2025. Kaštel Stari

9. PERA VUČEMILOVIĆ-ANTIĆ (ud. Bože), * 1. 8. 1936. + 20. 9. 2025. Vrlika

10. MILAN ŠKALIC (s. Tomislava), * 3. 10. 1959. + 20. 9. 2025. Knin

11. MILJENKO VUČEMILOVIĆ-ALEGIĆ (p. Ante), * 12. 10. 1941. + 26. 9. 2025. Vrlika

12. ŠIMA BURILO (ud. Petra), * 20. 2. 1935. + 7. 10. 2025. Ježević

13. STIPAN KLEPO (p. Ante), * 25. 5. 1945. + 17. 10. 2025. Knin

14. MILICA MILKOVIĆ (ud. Ivana), * 27. 4. 1936. + 17. 10. 2025. Vrlika

15. BOŽICA REJO (ud. Ivana), * 10. 10. 1931. + 22. 10. 2025. Solin

16. BOSILJKA MARAS (p. Stipana), * 3. 1. 1960. + 26. 10. 2025. Rim

17. BOJA ĆORIĆ (ud. Antuna), * 8. 10. 1930. + 15. 11. 2025. Čiovo

18. IVA LELAS (ud. Duje), * 22. 4. 1944. + 16. 11. 2025. Vrlika

19. MARA GUTIĆ (ž. Josipa), * 10. 1. 1933. + 18. 11. 2025. Šibenik

20. MILAN VUČEMILOVIĆ-GRGIĆ (p. Ante), * 26. 10. 1956. + 19. 11. 2025. Knin

21. BOJA ZEČEVIĆ (ud. Ivana), * 12. 11. 1940. + 24. 11. 2025. Maovice

22. FRANE ŽERAVICA (p. Ivana), * 5. 4. 1947. + 24. 11. 2025. Ježević

23. SLAVKO (JURE) BLAŽEVIĆ (p. Gašpara), * 16. 4. 1961. + 24. 11. 2025. Knin

24. BOŽO MIŠIĆ (p. Ivana), * 25. 11. 1933. + 12. 12. 2025. Solin

25. STIPAN ERCEG (p. Marka), * 8. 4. 1940. + 14. 12. 2025. Knin

26. BOJA RADNIĆ (ud. Nikole), * 26. 7. 1938. + 17. 12. 2025. Split

27. MARIJA ŠKORIĆ, * 6. 12. 1933. + 27. 12. 2025. Split

28. STIPAN MODRIĆ (p. Jure), * 10. 8. 1951. + 13. 1. 2026. Split

29. MILJENKO SKORUP (p. Stipe), * 12. 10. 1960. + 16. 1. 2026. Maovice

30. DIJANA MIŠIĆ (ž. Josipa), * 2. 10. 1972. + 19. 1. 2026. Strožanac

31. MARA VUČEMILOVIĆ-JURIĆ (ud. Petra), * 15. 4. 1931. + 19. 1. 2026. Knin

32. DIJANA ŽERAVICA (ž. Ivana), * 14. 10. 1974. + 20. 1. 2026. Split

33. NEDILJKO BLAŽEVIĆ (p. Pavla), * 3. 2. 1957. + 25. 1. 2026. Split

34. MILE TOTIĆ (p. Pilipa), * 24. 10. 1948. + 4. 2. 2026. Knin

35. ANA ĆORIĆ (ud. Filipa), * 10. 3. 1941. + 8. 2. 2026. Split

36. KATA VUČEMILOVIĆ-ŠIMUNOVIĆ (ž. Ante), * 4. 12. 1942. + 12. 2. 2026. Knin

37. MILKA MARKIOLI (ud. Stipe), * 20. 9. 1930. + 22. 2. 2026. Knin

38. MARIJANA MIŠIĆ (ž. Jure), * 6. 8. 1955. + 16. 3. 2026. Split

39. PERA GILJAN (ud. Marka), * 27. 10. 1933. + 19. 3. 2026. Solin

40. BOŽO DENIĆ (p. Ivana), * 29. 9. 1940. + 4. 4. 2026. Sinj

41. LJUBICA PLAZONIĆ (ud. Nikole), * 1. 1. 1942. + 7. 4. 2026. Split

42. STIPE VUČEMILOVIĆ-ALEGIĆ (p. Filipa), * 5. 4. 1953. + 14. 4. 2026. Knin

43. PERA SAMARDŽIĆ (ud. Mile), * 2. 1. 1933. + 17. 4. 2026. Maovice

44. PETAR BIUK (p. Filipa), * 9. 9. 1944. + 23. 4. 2026. Zagreb

45. ANTE JAKELIĆ (p. Ivana), * 2. 6. 1949. + 29. 4. 2026. Split

46. DRAGO VRANČIĆ (p. Bože), * 13. 11. 1953. + 21. 5. 2026. Vrlika

47. IVAN GRIZELJ (p. Josipa), * 23. 1. 1956. + 21. 5. 2026.

48. MILENA VUČEMILOVIĆ-GRGIĆ (ud. Stipe), * 20. 8. 1942. + 3. 6. 2026. Split

49. IVAN BATALIĆ (p. Marka), * 8. 4. 1948. + 15. 6. 2026. Kaštel Gomilica

50. KATA BODULJAK (ud. Ante), * 1. 1. 1940. + 21. 6. 2026. Knin

51. ANKA ŠKALIC (ud. Petra), * 17. 1. 1944. + 20. 6. 2026. Knin

52. OLGA STOJIĆ (ud. Čede), * 28. 11. 1949. + 27. 6. 2026. Split

Mirom i radošću svoje prisutnosti razveseli duše pokojnika naših i osnaži u nama vjeru u uskrsnuće i ponovni susret s njima, molimo tebe Milosrdni Oče!

Ja sam uskrsnuće i život: tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će. Tko god živi i vjeruje u me, sigurno neće nigda umrijeti.
(Iv 11,25-26)

Ukoliko smo nekoga od vaših dragih pokojnika izostavili i ukoliko se potkrala neka druga, nenamjerna pogreška, ispričavamo se i molimo vas za razumijevanje.

Časni sluga Božji o. fra Ante Antić (1893. – 1965.) Hrvatski Padre Pio

Dr. fra Ivan Režić

U osobi o. fra Ante Antić, istaknutog člana Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu, hrvatski narod s pravom gleda budućeg novog blaženika. Za njegovo proglašenje blaženim 1984. godine službeno je pokrenut postupak te u tom smislu nedostaje još samo jedno potvrđeno čudo. To je i dodatni razlog da se još snažnije među hrvatskim narodom, ali i šire, proširi glas o njegovu kreposnom svetačkom životu te da mu se vjernička srca još više utječu u potrebama duše i tijela i okoriste se njegovom bogatom i nadahnjujućom pisanom ostavštinom.

Uzimajući u cjelini Antićev lik i djelo, osobito njega kao ispovjednika i duhovnog vođu, s pravom ga se može svrstati uz bok njegovih svetih suvremenika – sv. Leopolda Bogdana Mandića i sv. Padra Pija. Padre Pio znao je za njega i čudio se što mnogi Hrvati dolaze k njemu, dok istodobno u Zagrebu imaju fra Antu. Po sličnosti karizmi fra Antu Antića s pravom se može nazvati hrvatskim Padre Pijom.

Djetinjstvo i osnovna škola

Ante Antić rođen je 16. travnja 1893. godine u Šepurini, malom priobalnom mjestu na otoku Prviću, nasuprot šibenskoj luci. Bio je šesto od desetero djece Tome i Tade, rođene Vlahov. Dana 8. svibnja 1893. kršten je u župnoj crkvi u Prvić Šepurini imenom Ante Marko. Pobožni roditelji, prema nekim svjedočanstvima, nakon što su izbjegli moguću tragediju uzrokovanu olujom na moru dok je dijete još bilo u majčinoj utrobi, zavjetovali su se pred kapelicom posvećenom svetom Anti Padovanskom da će svoje dijete prikazati Bogu kako bi postao svećenik i nosio ime toga sveca. Od djetinjstva je prevladalo ime Ante, dok ime Marko nikada nije koristio.

Ante je pohađao osnovnu školu od 1899. do 1905. u Zatonu, kamo se preselila njegova mnogobrojna obitelj. Budući da je bio živahno dijete, majka je bila zabrinuta za njegovu budućnost, a utješne su joj bile riječi tamošnjega župnika don Vicka Škarpe, koji ju je proročki uvjeravao da će njezin sin Ante postati dobar čovjek kad dosegne zreliju dob. Kremeniti karakter maloga Ante pokazivao se već u djetinjstvu, kada je u igrama uvijek želio izići kao pobjednik, ali je isto tako i ministrirao pod budnim okom župnika don Vicka. Unatoč živahnosti, već je kao dječak pokazivao suosjećanje, solidarnost, pobožnost i profinjenu dobrotu. Fizičkim izgledom nalikovao je majci, a od nje je naslijedio i druge osobine, poput energičnosti i poduzetnosti.

Sa samo sedam godina, 1900., dok je pohađao drugi razred osnovne škole, umro mu je otac. Majka Tade ostala je sama sa sedmero malodobne djece, od kojih je najstariji, Ivan, imao samo trinaest godina. Udovica je morala mnogo i naporno raditi kako bi odgojila svoju djecu u razdoblju tada snažne gospodarske krize. Pogubne posljedice peronospore i vinske klauzule snažno su se osjetile i u Zatonu, uzrokujući glad i oskudicu.

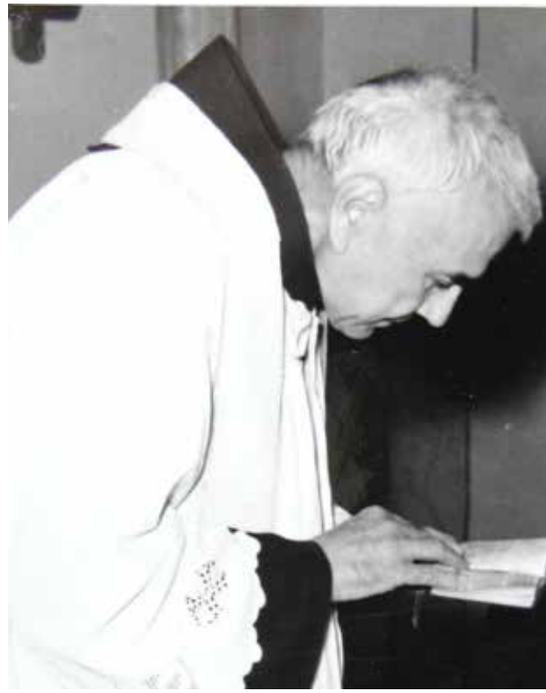
Put prema redovništvu i svećeništvu

Želja koja je sazrijevala u njegovu srcu, kao i zavjet njegovih roditelja, usmjerili su maloga Antu prema redovničkom i svećeničkom pozivu. Zajedno s još trojicom dječaka iz Zatona u kolovozu 1905. ušao je u franjevačko sjemenište u Sinju. Nije isključeno da je na njegovu odluku utjecao i župnik don Vicko, uvjereni domoljub, čiju su duhovnost oblikovali i pojedini franjevci Provincije Presvetoga Otkupitelja.

Prema svjedočanstvima kolega, Antić je po naravi bio živahan i obdaren velikom bistrinom te jedan od najboljih učenika u gimnaziji, gdje je odličnim uspjehom završio prva tri razreda. Prema sačuvanim podacima Franjevačke klasične gimnazije u Sinju, njegovo je ponašanje bilo uzorno, marljivost stalna, a zalaganje ozbiljno. Nakon šestog razreda gimnazije neki su članovi provincijalne uprave izrazili sumnju glede njegova primitka u novicijat zbog slabog zdravlja, no ipak je prevladalo mišljenje da ga se primi.

Na blagdan Rana svetoga Franje, 17. rujna 1911., zajedno s još desetoricom kolega obukao je franjevački habit u samostanu na otočiću Visovcu, na rijeci Krki kod Šibenika. Prema tadašnjem običaju novaci su novo redovničko ime izvlačili ždrijebom. Kada je došao red na Antu, triput je izvukao svoje krsno ime, odnosno ime franjevačkoga sveca iz Padove, što je bio jasan znak njegovim poglavarima da zadrži ime Ante i kao redovnik. Po završetku godine kušnje položio je prve zavjete u ruke dugogodišnjeg magistra novaka fra Dane Klarića te je djelomice promijenio ime iz *Antonius Patavinus* u *Antonius Maria,* pokazujući svoju odanu pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji.

Nakon polaganja privremenih zavjeta nastavio je studij filozofije u mirnom priobalnom samostanu u Zaostrogu kod Makarske, gdje je boravio do 1914. godine.

Sljedeće četiri godine nastavio je studij teologije na Teološkom učilištu u Makarskoj. U međuvremenu je primio tonzuru i niže redove. U Makarskoj je 1. rujna 1915. položio svečane zavjete, a iste godine i na istome mjestu, iz ruku pomoćnog biskupa Splitsko-makarske nadbiskupije Jurja Carića, primio je podđakonat. Sljedeće godine, 24. rujna, isti mu je biskup u Makarskoj podijelio đakonat. Dana 29. srpnja 1917., uz oprost od kanonske dobi, šibenski biskup Luka Pappafava zaredio ga je za svećenika u franjevačkoj crkvi sv. Lovre u Šibeniku. Skorog 5. kolovoza 1917., na blagdan Gospe od Snijega, mladomisnik je slavio svoju prvu misu u župnoj crkvi sv. Jurja u Zatonu kod Šibenika.

Svećeničko djelovanje i odgojni rad

U srpnju 1917. uprava njegove franjevačke Provincije povjerila mu je službu pomoćnika magistra (odgojitelja) studenata. Od 1918. godine, zbog nedostatka stalnih profesora, imenovan je i lektorom pastoralne teologije

te sakralne umjetnosti na Bogosloviji u Makarskoj. Godine 1920. imenovan je ispovjednikom novaka, a iste godine na nekoliko mjeseci i magistrom novaka na Visovcu, a potom i u Zaostrogu. Zbog zdravstvenih razloga već je u listopadu 1920. bio prisiljen napustiti tu službu i vratiti se u Makarsku. Od 1921. ponovno mu je povjerena služba vicemagistra studenata te poučavanje asketike i mistike. Od rujna 1925., nakon što je dotadašnji magistar izabran za provincijala, a zahvaljujući povoljnoj ocjeni njegova rada, imenovan je magistrom bogoslova. U razdoblju između 1934. i 1937. jednoglasno je izabran i za savjetnika u definitoriju Provincije, najvišem upravnom tijelu redovničke zajednice. Odgovornu odgojiteljsku službu obavljao je u Makarskoj uzorno i predano u teškim prijeratnim i poratnim godinama, sve do preseljenja u Zagreb.

Godine 1946. premješten je u Zagreb, u samostan posvećen Gospi Lurdskoj, gdje je do 1956. obnašao službu odgojitelja studenata teologije i učenika gimnazije. Od dolaska u Zagreb, osim svoje glavne zadaće odgojitelja, posvećivao je mnogo vremena ispovijedanju, duhovnom vodstvu te pomaganju potrebnima i siromasima. Ubrzo se o njemu proširio dobar glas te je za kratko vrijeme postao poznat i tražen ispovjednik i duhovni vođa, ne samo među biskupima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, kandidatima za svećeništvo te kandidatima i kandidaticama za redovništvo, nego i među nebrojenim vjernicima laicima. Prema mnogim dokumentiranim svjedočanstvima, fra Ante je imao dar čitanja srca, savjetovanja, karizmatske intuicije i spoznaje budućnosti. Između Antića i osoba koje je duhovno pratio vremenom se uspostavljala posebna duhovna bliskost, vidljiva na osobit način u njegovoj pisanoj ostavštini. Ostavio je iza sebe autentičnu i iznimno poticajnu duhovnu misao sadržanu u trideset i četiri osobna spisa te u više od dvije tisuće dvjesto šezdeset sačuvanih pisama svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima laicima.

U srpnju 1955. Antić je imenovan predavačem asketike, pedagogije i liturgije na Teološkom učilištu, koje je tada privremeno bilo premješteno u Zagreb. Sljedeće godine zamijenio ga je drugi magistar studenata, ali je ostao u istome samostanu kao njegov zamjenik. Od tada se mogao više posvetiti ispovijedanju, propovijedima i duhovnim vježbama koje je često održavao časnim sestrama i njihovim kandidaticama u raznim samostanima. Kako bi do kraja mogao vršiti svoju službu duhovnika, posvetio se pedagoškoj znanosti. Osim toga, od 1956. predavao je pedagogiju, franjevačku duhovnost, povijest Franjevačkog reda i povijest misija. Predavanja je pažljivo pripremao i nastojao studentima pribaviti korisne materijale za njihovo buduće pastoralno djelovanje.

Apostolat pisane riječi bio je za oca Antića od velike važnosti: nije se ograničavao samo na početke duhovnog života, nego je želio svima pokazati kako dosegnuti vrhunac kršćanskoga savršenstva. U zrelijoj dobi prevodio je na hrvatski jezik neka djela mističnoga karaktera za vjernike željne duhovnoga štiva, uglavnom franjevačkih autora. Antić je naručivao prijevode, davao ih na reviziju i prijepis, uvjeren da će koristiti duhovnom rastu vjernika, među kojima su često bili i vjernici laici. Osim toga, i sam je želio napisati sažetak franjevačke duhovnosti. Nekoliko mjeseci prije smrti potaknuo je ugledne teologe s Teološkog fakulteta u Zagrebu da osnuju izdavačku djelatnost za intelektualce, osobito za knjige s područja katoličke filozofije, dogmatske i moralne teologije te crkvene povijesti. Uz službu duhovnika bavio se i karitativnom djelatnošću u korist onih kojima je pomoć bila potrebna. Posredovao je, živo i zauzeto, za nebrojene bolesnike, studente, nezaposlene i siromašne, koristeći svoja brojna poznanstva i šireći na taj način mrežu kršćanske dobrote.

Križ bolesti i svetački kraj ovozemnoga života

Tjelesna bolest bila je, takoreći, njegova pratilja od djetinjstva, ali se od dolaska u Zagreb, zbog napornog rada i promjene klime, Antićevo zdravlje znatno pogoršalo. U starijoj dobi počeo je osjećati tegobe s nogama zbog *flebitisa*, koje su se naposljetku pokazale kao posljedica srčane bolesti. Na bolest je odgovarao pouzdanim i potpunim predanjem Bogu, moleći da ga Gospodin preobrazi u *alterum virum* kako bi mu u svemu pripadao te povjeravajući svoje zdravlje majčinskom zagovoru Marijinu. Molio je Boga da mu učvrsti duh, ali i da mu osnaži tjelesno zdravlje. Živio je duboko mističnu ljubav i smatrao se ničim drugim doli Božjim oruđem, odnosno beskorisnim slugom u rukama Svemogućega. Ni u bolesti nije zaboravljao svoju duhovnu djecu, s kojima je održavao stalne kontakte pismima. Kao gost u nekim zajednicama redovnica u okolici Zagreba, ali i u Sloveniji, gdje je boravio radi oporavka, običavao ih je primati i na bolesničkoj postelji, i tako je činio do kraja svojega ovozemaljskog života.

Otac Antić s velikim je oduševljenjem primio vijest o otvaranju Drugoga vatikanskog sabora, moleći s povjerenjem da donese obilne plodove Crkvi i cijelom čovječanstvu. Umro je na glasu svetosti 4. ožujka 1965. u Zagrebu. Svečani sprovod održan je na gradskom groblju Mirogoju, a predvodio ga je pomoćni zagrebački biskup Franjo Kuharić, uz prisutnost još dvojice biskupa te mnogih svećenika, redovnika, redovnica i brojnih vjernika laika. Njegov grob nije ostao zaboravljen; naprotiv, posljednje počivalište toga jednostavnoga i uzornoga franjevca, tješitelja nebrojenih duša, vjernici su stalno posjećivali i ukrašavali cvijećem, zazivajući njegov zagovor. Kada su se počeli širiti glasovi o uslišanim molitvama pa čak i o nekim izvanrednim događajima, vjernici, zahvalni za primljene milosti, počeli su na njegov grob donositi zavjetne pločice. Dana 15. prosinca 1970., njegovi posmrtni ostaci, nakon što su pet godina počivali u zemlji, ekshumirani su i u vidno dobrom stanju neraspadnutosti preneseni u kriptu samostanske crkve Majke Božje Lurdske u Zagrebu. Zahvaljujući liku Dobroga oca Antića, taj je franjevački samostan u Zagrebu postao od velike duhovne važnosti za glavni grad Hrvatske, u Franjevačkoj provinciji Presvetoga Otkupitelja, kao i na širem crkvenom planu Crkve u Hrvata.

Pantokrator/Svevladar, Uskrsli Krist, Krist Kralj

Dr. Mile Mamić

Ovih smo se dana, poštovani čitatelji, na poseban način prisjećali svojih dragih, kojih više fizički nisu među nama, ali su nam duboko u mislima i srcu. Molili smo se njima ili za njih. Posjećivali smo njihove grobove, palili svijeće, kitili ih cvijećem, „družili“ se s njima i s Onim koji ima riječi života vječnoga – s Kraljem kojemu sve živi.

Ja sam prva dva dana i dvije noći proveo na osami blizu svojega rodnog sela Lišana. Tu na pradjedovskom tlu upalio sam dvije svijeće. Jedna je bila za mojega ćaću Josu, bleiburškog mučenika, koji je znao da se ja trebam roditi, ali se nismo vidjeli, jer je završio na Križnom putu kod Siska. Druga je bila za mojega brata Šimu, koji je upravo postao stup obitelji, ali je u 19. godini umro.

Godine 1960., godinu nakon bratove smrti, svako sam jutro išao od Arbanasa (Zadar) do Pedagoške gimnazije Vladimira Nazora, koja se popularno zvala i Učiteljska škola jer su po njezinu završetku neki već počinjali raditi kao učitelji. Sam sam dolazio u školu i vraćao se moleći i razmišljajući o bitnim pitanjima. Sve moje mladenačke sumnje topile su se snagom milosti i životnoga smisla koje mi je pomalo ulijevao Krist Kralj. Smrt oca i brata dovele su me do Života. To je temeljito promijenilo moj život, i to u trenutku kad nam je ravnateljica (direktorica!) škole govorila da mi moramo biti uzor drugima, prosvjećivati druge, biti avangarda radničke klase, što znači: biti članovi bezbožne partije i odreći se Krista, a ja ga tek s radošću prihvatio i On me zauvijek čvrsto zagrlio. Posljednja nedjelja liturgijske godine je svetkovina Krista Kralja. S velikom zahvalnošću Isusu mogu reći da je to godišnjica mojega obraćenja. Zato sam za studeni odabrao ovu temu.

1. PANTOKRATOR/SVEVLADAR

Nama kršćanima riječi PANTOKRATOR/SVEVLADAR, USKRSLI KRIST, KRIST KRALJ su istoznačnice. One to doista i jesu, jer Isus sve to jest svojom uskrsnom pobjedom. **Pantokrator** je grčka riječ παντοκράτωρ (pantokratōr). Znači: svemogući, svevladar, svedržitelj. I prije Krista i pojave kršćanstva bio je to pridjevak raznih bogova, najčešće za glavnoga (Zeus, Jupiter itd.). Bila je to opća imenica kao npr. car ili kralj. U tom smislu pisala bi se malim početnim slovom: pantokrator. Kad se misli na Krista, piše se velikim početnim slovom: Pantokrator. Riječ je prešla gotovo u jednakom obliku i u latinski (pantocrator) i druge jezike. Osim *Pantokrator* često se pojavljuje i hrvatska zamjena Svevladar ili Svedržitelj. Europeizam *pantokrator/Pantokrator* znatno je češći. Radi jasnoće često ispred Pantokrator stoji Krist ili Isus. Kao epitet Krista ona je općekršćanska. Sasvim je razumljivo da su kršćani tim nazivom „okitili“ Krista kao svevladara jer on je „Alfa i Omega, početak i svršetak“ (Otkr 1, 8). On je vladar svega stvorenoga (svevladar). U patrističkoj kristologiji i kršćanskoj ikonografiji označuje Krista kao vladara svijeta. Obično se prikazuje kako sjedi na prijestolju u nebu te desnom rukom blagoslivlja, a lijevom drži Evanđelje ili globus. Taj se motiv pojavio u IV. stoljeću i brzo se proširio po kršćanskom svijetu. U ikonografiji je jedna od najstarijih i najbolje sačuvanih ikona Isus koji blagoslivlja (*Svevladar sa Sinaja*), koja se čuva u Samostanu sv. Katarine na Sinaju.

2. USKRSLI KRIST

Pridjevsko-imenička sveza *Uskrsli Krist* sasvim je uobičajena. Ponekad se u istom smislu kaže i *Uskrsli* , a misli se: *Uskrsli Gospodin*, *Uskrsli Krist*. Ta bi se sveza mogla poimeničiti: **Uskrsnik**, kako je to vrlo vješto napisao pater Bonaventura Duda u članku *Uskrsnik i Budućnik*, misleći na uskrslog Krista. Inače bi riječ *uskrsnik* mogla označivati svakoga tko uskrsne (osobito nakon Kristova drugog dolaska). Iako ćemo u Googleu pod riječ *Uskrsnik* naći podatak da „riječ uskrsnik ne postoji u hrvatskome standardnom jeziku“, ta riječ u duhovnoj literaturi nije rijetka. Na stranicama Biskupije Krk našao sam članak **Kršćanin je uskrsnik** (2017. godine), gdje se ta riječ u jednini i množini pojavljuje više puta u značenju „čovjek uskrsne nade“. Našao sam je i na stranicama HKM-a u članku iz 2021. godine *Hrvatske riječi u vezi s uskrsnućem i njihovo značenje* (godine 2021.), gdje stoji ovako: „Otkupitelju, divni **Uskrsniče**, kako da te ne volim!?“ Tema Uskrsloga Krista potakla je vrhunska ostvarenja u kršćanskoj umjetnosti općenito, pa i u hrvatskoj. Dulčićev „Uskrsli Krist“ u crkvi Gospe od Zdravlja u Splitu nadvisio je Dioklecijanovu palaču, a od godine 1998. Ačkarov Kip Uskrslog Isusa Krista dominira Međugorjem i raširenih ruku dočekuje milijune hodočasnika iz cijeloga svijeta.

3. KRIST KRALJ

Isus je na Pilatovo pitanje u sudnici neizravno odgovorio da on jest kralj, ali da njegovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta. Podrugljiva Pilatova optužba „ … KRALJ ŽIDOVSKI“, shvaćena kao „Kralj svijeta“ postala je Istina većini kršćana. Krist Kralj je Isusov naslov u kršćanstvu u skladu s idejom o Kraljevstvu Božjem, gdje Krist sjedi zdesna Ocu. Mnoge kršćanske crkve prihvaćaju trostruku Kristovu službu: proroka, svećenika i KRALJA. Vrijednost koju KRIST KRALJ stavlja u središte svoga kraljevstva je ISTINA, PRAVDA i LJUBAV.

Svetkovinu KRISTA KRALJA ustanovio je papa Pio XI. 1925. nasuprot raznim bezbožnim ideologijama toga vremena. Spomenimo i to da je ta svetkovina ustanovljena baš kad smo slavili tisućitu obljetnicu Hrvatskoga Kraljevstva, a ove godine slavimo 1100. Mnoge hrvatske župe nose ime Krista Kralja. Svetkovina Krista Kralja prvotno se slavila zadnje nedjelje u listopadu, a nakon reforme Drugoga vatikanskog sabora pomaknuta je 1969. na zadnju nedjelju crkvene godine, tj. nedjelju prije došašća. Zanimljivo je: Obični carevi i kraljevi imaju vladarski naslov ispred imena, a u svezi KRIST KRALJ Krist je na prvom mjestu.

Motiv Krista Kralja potakao je mnoštvo raznovrsnih umjetničkih ostvaraja. U nas je najpoznatiji Dulčićev „Krist Kralj“, koji je zapravo „Uskrsli Krist“. Marito Mihovil Letica objavio je vrhunski članak *„Uskrsli Krist“ Ive Dulčića: trijumf tradicije nad tradicionalizmom* (portal Narod, 16. travnja 2017.). To je djelo, kako kaže Letica „prekretnica u hrvatskome sakralnom slikarstvu te istinsko remek-djelo u svjetskim okvirima.“ Životnost i snagu Dulčićeva „Uskrslog Krista“ najsnažnije je izrazio pater Duda: „I odjednom, ostadoh zapanjen, svega me opčarala Dulčićeva freska. U njegovu Kristu prepoznah Krista svoje vjere, Krista svoje duše i svoga srca.“ (Časopis “Dubrovnik” 1995.)

Bez Kristove uskrsne pobjede ne bi bilo ni Pantokratora/Svevladara, ni Uskrslog Krista ni Krista Kralja, pa ni Kralja Jaganjca ni naše uskrsne nade.

Uskrsli Kriste, Kralju svemira, budi zauvijek i moj KRALJ, USKRSNUĆE I ŽIVOT!

Odjeća i pravila odijevanja u Svetom pismu Starog zavjeta

Dr. don Tomislav Zečević

Na temelju svjedočanstvu Svetog pisma, osobito Starog zavjeta, može se izdvojiti uobičajena i osnovna odjeća Izraelaca, koja se je jednako sastojala od tri dijela za muškarce i za žene: od tunike, pojasa i plašta. Ipak, za žene su vrijedila stroga pravila: ženska tunika je morala sezati do tla (usp. 1 Sam 19,24) i imati duge rukave. Za razliku od muške tunike, ženska je tunika bila satkana od finije tkanine, bila je ljepše izrađena i šarenije ukrašena, tj. imala je življe boje. Pojas koji je držao tuniku i opasivao bokove imao je dublju duhovnu dimenziju jer je označavao budnost i spremnost za put, ali i za rad (usp. Lk 12,35).

Plašt se stavljao preko ramena i ovijao oko tijela. Muškarcima je bilo zabranjeno ići bez plašta u javnosti jer je hodati u tunici značilo biti kao gol (usp. 2 Sam 6,20; Iz 20,2). Plašt je služio siromasima za pokrivanje te im je u slučaju zaloga morao biti vraćen (usp. Izl 22,16; Pnz 24,13). Bračni drugovi spavali su pod istim plaštem te je muškarcu spavati sa ženom pod istim plaštem značilo uzeti je za svoju ženu (usp. Ez 16,8).

Bogatiji sloj naroda nosio je kabanice (usp. 1 Sam 2,19), a u svečanim prigodama i za blagdane nosila su se svečana odijela (usp. 2 Kr 5,5; Iz 3,22), dok su se za tužne i žalosne prigode nosile neudobne pokorničke tunike (usp. Jdt 4,9-15). Osim toga, postojao je rubac za otiranje znoja, koji je još služio za omotavanje glave mrtvaca (usp. Lk 19,20). Zatim je korišten sindon, košulja od tankog platna koja se nosila ispod tunike (usp. Suci 14,12s), tj. lagana plahta kojom se je ljeti pokrivalo, ali i zamatalo mrtvace. Muškarci nisu nosili donje rublje (gaćice), ali veliki svećenik ga je morao nositi kad je vršio službu Božju. Tu je bilo i pokrivalo za glavu, tj. rubac od bijelog platna čiji su dijelovi sezali preko ramena. Kod žena je bilo obvezno nošenje vela ili koprene koju su nosile preko glave sve do bokova. Time se je pokrivalo lice, osobito zaručnice koja nije smjela biti viđena bez koprene i čije bi oduzimanje predstavljalo sramotu (usp. Post 24,65; Pj 4,1).

U Bibliji se jasno navodi da je odjeća osnovna potreba svakog čovjeka: *"Prve su životne potrebe voda, kruh, odijelo i kuća, da se sram pokrije"* (Sir 29,21). Božji blagoslov osigurava hranu i odjeću (usp. Pnz 10,18), a kazna donosi glad i golotinju (usp. Pnz 28,48). Odjeća zaštićuje od nepogoda pa je tako zabranjeno zadržati pokrivač (ogrtač) siromaha da se ne bi smrznuo (usp. Izl 22,25). Pored ovih osnovnih funkcija odjeće, u Bibliji iščitavamo dvostruku simboliku: odjeća označava svijet kojeg je Stvoritelj uredio i obećanje slave koja je izgubljena u raju. To znači da je odjeća u Bibliji povezana s identitetom i dostojanstvom ljudske osobe. Odjeća štiti od svođenja osobe na objekt požude, tj. intimni i privatni život čovjeka i njegovo dostojanstvo zaštićeno je upravo odjećom (usp. Post 9,20-27; 2 Sam 3; Pnz 22,13-14).

Nadalje, u Svetom pismu odjeća ima funkciju razlikovanja spolova te je jasno propisano da muškarac i žena moraju nositi različitu odjeću (usp. Pnz 22,5; Lev 19,19). Za razliku od muškarca, žena sakriva lice pri zarukama kako bi naznačila da je posvećena samo svom izabraniku (usp. Post 24,65). Zaručnik sa zaručnicom dijeli sve što ima „šireći nad njom skut svoje haljine" (Rut 3,9), što označava bračni čin i sklapanje bračne veze, ali i prijenos vlastite slave i dostojanstva na svoju izabranicu (usp. Pnz 23,1). Kod proroka, Ilija prije nego biva uznesen spušta svoj plašt na Elizeja i tako prenosi svoj duh, tj. svoje proročko dostojanstvo i poslanje na Elizeja (usp. 1Kr 19,19). Nadalje, dati nekom svoj ogrtač, predstavlja znak bratstva i sklapanje saveza, kao u slučaju Jonatana i Davida (usp. 1 Sam 18,3ss). Upravo zbog povezanosti dostojanstva odjeće i ljudske osobe, Sveto pismo nalaže odjenuti gologa (usp. Ez 18,7) jer ga se tako vraća u život zajednice i obnavlja njegovo ljudsko dostojanstvo (usp. Iz 58,7).

U Svetom pismu odjeća označava i posebnu službu i dostojanstvo onih koje je Bog izabrao za služenje, poput svećenika, kraljeva i proroka. Svećenik je u znak prelaska iz svjetovne u religioznu sferu morao mijenjati odjeću i oblačiti svečano obredno odijelo za službu Božju (usp. Izl 28,2ss; Lev 16,4; Ez 44,7ss). Osobito je veliki svećenik odijevanjem svete obredne odjeće ukazivao na uzvišenost službe i posvećenost Bogu, kao i potrebu neporočnosti i čistoće (usp. Lev 21,10). Kraljevi su isto tako morali nositi posebne svečane haljine (usp. 1Kr 22,30) ukrašene grimizom (usp. 1Mak 11,58). Čak su i proroci nosili poseban vuneni ogrtač preko kožne pregače, uz koji je povezano njihovo proročko poslanje (usp. Zah 13,4; 1Kr 19,19).

Odjeća je ujedno znak i duhovnog stanja čovjeka. U Knjizi Postanka tako saznajemo da je odjeća povezana s grijehom praroditelja Adama i Eve, koji su odjednom spoznali da su goli (usp. Post 3,7-11ss). Prije grijeha, oni su živjeli u takvom zajedništvu s Bogom da im je milost Božja prekrivala njihovu osobu poput odjeće. Nakon istočnog grijeha, slijedi udaljavanje od Boga i gubljenje savršene bliskosti s Bogom te osjećaj nedostatnosti i srama uslijed svoje golotinje jer prvi ljudi osjećaju da više ne odražavaju u potpunosti sliku Božju, koja je sada narušena grijehom. Bog ih ipak odijeva (usp. Post 3,21), ali ne kako bi otklonio golotinju, već kako bi ih pozvao na dostojanstvo koje su izgubili. Bog to često čini kroz povijest Izraela te je odjeća postala bitan dio sklapanja i održavanja Saveza pa tako Bog zaogrće svoj narod i svoju djecu kao pastir (usp. Pnz 32,10), ispunja Hram svojim plaštem (usp. Iz 6,1), kao zaručnik širi plašt nad svoj narod (usp. Ez 16,8ss) i odijeva ga svečanom odjećom kao svećenike (usp. Izl 28,5.39.42). Nakon što je Izrael sagriješio, opet se govori o pretvaranju haljine darovane od Boga u znak pripadnosti i dostojanstva Božjeg naroda te o golotinji i bludničenju (usp. Ez 16,15; Hoš 2,9ss). Međutim, Bog ne odustaje od svog naroda već obećava da će ga odjenuti ponovno odjećom i plaštem pravednosti (usp. Iz 59,17; 61,10). Iz svega navedenog, vidljivo je da u Svetom pismu odjeća odražava dostojanstvo palog čovjeka i mogućnost ponovnog oblačenja u izgubljenu slavu i zajedništvo s Bogom, što se je Kristovom smrću i uskrsnućem dogodilo.

POUČNO

Priča o starom kralju i svećeniku

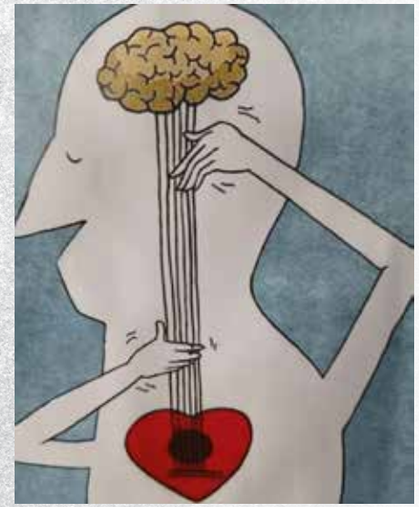
Stari je kralj običavao razgovarati sa svojim dugogodišnjim prijateljem, starim svećenikom.

Jednog dana reče mu: „Ti kažeš da čovjek koji je stotinu godina činio najgora zlodjela, može doći u nebo ako se pred smrt pokaje i zamoli Boga za oproštenje. Tvrdiš i da čovjek koji je učinio samo jedan veliki grijeh, a ne pokaje se zbog njega, odlazi u pakao. Zar je to pravedno? Zar su stogodišnja zla lakša od jednoga jedinoga?“

Stari svećenik se nasmiješi i reče: „Uzmem li jedan ovakav kamenčić i položim ga na površinu jezera, hoće li kamenčić potonuti ili će ploviti?“ „Potonut će“, odgovori kralj. „A uzmem li stotinu velikih kamenova i stavim ih u barku te barku otisnem na sredinu jezera, hoće li kamenje potonuti ili će plivati?“ „Plivat će“, reče kralj. „Jesu li onda onih stotinu kamenova i barka lakši od jednog kamenčića?“ Kralj je bio zbunjen i nije znao što bi odgovorio. Tada mu starac objasni: „Tako je, o kralju, i s ljudima. Kad se čovjek koji je mnogo griješio osloni na Boga, neće pasti u pakao. Naprotiv, čovjek koji je i samo jednom teško zgriješio, a ne uzda se u Božje milosrđe, propada.“

Svojom žrtvom na križu Isus je otkupio sve naše grijehe. Stoga nemojmo olako shvaćati svoje grijehe jer nas svaki pa i najmanji grijeh udaljuje od našeg nebeskog Oca. Prepustimo danas svoje živote u Božje ruke i uzdajmo se u neizmjerno Božje milosrđe jer samo tako možemo svojim životom postići vječni život.

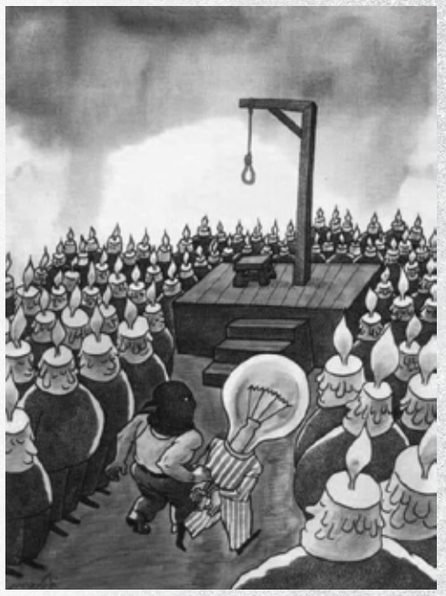
Nepoznati autor

“Najlakši način da se procjeni inteligencija vladara je da se pogleda u ljude koji ga okružuju...“

Niccolò Machiavelli

Šutjeti:

- o sebi, to je **poniznost**;
- o tuđim greškama, to je **ljubav**;
- od beskorisnih riječi, to je **pokora**;
- u zgodno vrijeme i na zgodnom mjestu, to je **razboritost**;
- u križevima, to je **herojstvo**.

o. Ante Antić

RAZGOVOR S LIJEČNIKOM VRLIČANINOM PRIMARIJUSOM MILOM GVERIĆEM

Smatram da se ni u jednoj drugoj profesiji ne može svjedočiti svoja kršćanska vjera kao što to može u zdravstvenoj struci kroz svakodnevni rad s bolesnim ljudima.

Razgovarao: **fra Ivan Režić**

Ugledni liječnik prim. mr. sc. Mile Gverić, dr. med., čovjek je čije je ime desetljećima sinonim za humanost, profesionalizam i predanost zadarskom zdravstvu. Ovaj ugledni specijalist dermatovenerologije svoj je radni i životni vijek utkao u temelje Opće bolnice Zadar, ustanove u kojoj je obnašao i odgovornu dužnost ravnatelja. Kao liječnik, prošao je sve ključne i najteže faze novije zadarske povijesti – od izazovnih radnih dana pod granatama i uzbunama u Domovinskom ratu, preko pionirskih koraka u privatnoj praksi, pa sve do aktivnog društvenog angažmana u Hrvatskom katoličkom liječničkom društvu i zajednici u Bibinjama, koja mu je dodijelila i općinski Grb za životno djelo. Iako je od 2018. godine u zasluženoj mirovini, dr. Gverić i dalje plijeni pozornost svojom životnom energijom, mudrošću i neprocjenjivim iskustvom.

Recite nam nešto o svojoj obitelji, djetinjstvu, školovanju i tadašnjim prilikama u rodnom vrličkom kraju?

Rođen sam 20. studenoga 1951. godine u Vinaliću, od oca Mate i majke Milke, rođ. Uzun, nekoliko godina nakon svršetka Drugog svjetskog rata, u kojem je moja obitelj platila krvavi danak gubitkom dvojice mojih stričeva, hrvatskih vojnika te didovog brata i dvojice njegovih sinova, jednih od mnogobrojnih stradalih Vrličana u tom nesretnom ratu. Brat Ante i ja ponosno nosimo njihova imena. Rođen sam prvi od sedmero, nas četiri brata i tri sestre. Prva četiri razreda osnovne škole pohađao sam u Vinaliću, stotinjak metara od rodne kuće, a od 5. do 8. razreda u Vrlici. Trebalo je svakodnevno prijeći 4 kilometra preko polja i toliko nazad, a od jeseni do proljeća, a naročito zimi kad polje poplavi, put je bio i znatno duži. Dobra i suha obuća i odjeća, zaštita od kiše i hladnoće, često su bili slabi i oskudni, a nabavka bicikla samo sanak pusti. U dane kad nismo išli u školu nismo sjedili besposleni i gledali u različite ekrane poput današnje mladosti - toga onda nije niti bilo. Električnu energiju dobili smo tek negdje pred kraj moje osnovne škole. Naši roditelji, babe i didovi, redovito su brinuli da nam ne bude dosadno i o njihovim naredbama nije bilo rasprave. Nisu postojale riječi *neću* i *ne mogu*. Najčešća zadaća bila je čuvanje blaga; najčešće su to bile krave, koje smo već ranom zorom, kad je djetinji san najljepši i najslađi, morali voditi na ispašu. U vrijeme poljskih radova redovito smo sudjelovali u svim poslovima - žetvi i vršidbi pšenice, okopavanju i berbi kukuruza, prikupljanju sijena. Kad sam bio malo stariji volio sam kosidbu, za razliku od okopavanja kukuruza. Ali bilo je dosta vremena i za bezbrižne igre i druženja s vršnjacima i drugom djecom, kojih je tada bilo puno selo.

Koje su Vam slike iz djetinjstva i mladosti na poseban način ostale urezane u pamćenje?

Ljeti, nakon što se pokosi polje, čuvanje blaga bilo je znatno lakše jer nije trebalo paziti na međe. To nam je bila svakodnevna zadaća, ujutro i popodne. Popodne smo redovito igrali nogomet i vrlo često pekli kukuruze ubrane s obližnjih njiva. Kako u polju nije bilo drva, pekli smo ih na sasušenim kravljima balegama koje su odlično služile toj svrsi, poput ljudi na Himalaji, gdje im za ogrjev služi izmet himalajskog goveda jaka. Ujutro smo redovito išli na kupanje na Cetinu i jezero, lovili rakove i ribe.

Osim tih lijepih doživljaja, jedan događaj iz toga vremena ostao mi je osobito u dobokom sjećanju. Negdje na kraju 7. razreda preživio sam jaki udar groma. Udario je u obližnji orah i u našu kuću gdje sam sjedio uz otvoreni prozor. Razbio je drvenu sjedalicu na kojoj sam sjedio i odbacio me s nje.

Sjećam se samo jakoga bljeska i dima. Da se što prije oporavim od toga šoka, majka me to ljeto poslala ujaku u Đakovo. Kako je ujak Ante bio građevinski poduzetnik, moja rehabilitacija se sastojala od svakodnevnog rada po gradilištima. Sa sličnom praksom sam nastavio čim je otac otišao na rad u Njemačku i Austriju. Od 3. razreda srednje škole i tijekom cijelog studija, svako ljeto, barem mjesec dana, bio sam gastarbajter u Salzburgu ili Münchenu, skupa s bratom Antom, i tako osiguravali sebi solidna sredstva za školovanje. Svega toga, koliko god mi je tada bilo teško i naporno, s ponosom se sjećam i smatram to najboljom i najkorisnijom životnom školom u kojoj sam naučio da bez truda, rada i discipline nema uspjeha.

Kako se rodila Vaša ljubav prema medicini?

U Splitu sam završio jednu kvalitetnu, dobru srednju školu za zdravstene tehničare, gdje je u programu bilo dosta medicinskog sadržaja te sam pred kraj školovanja čvrsto

odlučio studirati medicinu. Cijelo ljeto učio sam i pripremao se za vrlo zahtjevni prijemni ispit na Medicinskom fakultetu u Zagrebu te sam ga uspješno položio 3. rujna 1970. godine.

Točno je pola stoljeća otkako ste stigli u zadarski kraj i Bibinje. Kako pamtite te prve godine i kako vas je lokalna sredina prihvatila?

Tijekom studija upoznao sam suprugu Anđelku, također studenticu medicine. Iako smo se poznavali i ranije, bliže nas je spojila jedna pinceta. Kad je išla na ispit iz anatomije, zaboravila je ponijeti pincetu koju moraš imati na ispitu kako bi pokazao djelove ljudskog tijela. Posudio sam joj pincetu i evo ta naša sretna priča traje već preko 50 godina. Po završetku studija, 1976. godine došao sam živjeti u Bibinje, Anđelkino rodno mjesto i započeo sa stažiranjem u ondašnjem Medicinskom centru Zadar. Bibinje i ja brzo smo se međusobno prepoznali i razumjeli, "kliknuli" kako se to sada moderno kaže. Oni su prihvatili mene, a ja njih. Postao sam jedan od njih i to traje sve do danas. Zbog toga sam izuzetno ponosan što sam prije nekoliko godina dobio Grb općine Bibinje. Lijep je osjećaj i zadovoljstvo živjeti u sredini koja te cijeni i poštuje. Zato zahvaljujem Gospodinu što je moj životni put doveo u ovaj prelijepi dio naše Domovine. Često volim reći da sam samo malo više od sat vremena udaljen od Velebita, Kornata i rodnog vrličkog kraja, tri meni najdraže destinacije.

Nakon jednogodišnjeg stažiranja radio sam dvije godine u Hitnoj pomoći, a potom započeo specijalizaciju iz dermatovenerologije koju sam, kao i magisterij završio na Dermatološkoj klinici Šalata u Zagrebu početkom 1983. godine. Od tada pa do otvaranja privatne ordinacije, radio sam na Dermatovenerološkom odjelu zadarske bolnice.

Kako pamtite prve dane rata u zadarskoj bolnici i kako je izgledala organizacija rada pod stalnim uzbunama, granatiranjima te u uvjetima bez struje i vode?

Od početka je bilo jasno da će srpska pobuna u kolovozu 1990. godine eskalirati u otvorenu ratnu agresiju na Hrvatsku. Zbog toga je krajem 1990. godine utemeljen Sanitetski stožer Ministarstva zdravstva radi pripreme zdravstvenog sustava za rad u ratnim uvjetima, a mi smo u Zadru 29. travnja 1991. godine formirali Sanitetski stožer za područje Sjeverne Dalmacije.

Odmah se počelo s pripremama: u svim mjestima i mjesnim zajednicama organizirani su kratki tečajevi iz osnova ratne medicine za zdravstveno osoblje i organizirane su terenske ambulante na zaštićenim mjestima. Također, uređeni su prostori kompletne ratne bolnice u podrumskim prostorijama Pedijatrije, jedine zgrade u bolnici koja je imala podrumske prostorije, a opremljena je i jedna rezervna lokacija izvan bolnice. Sve te pripreme došle su do punog izražaja i pokazale su svoj izvrsni učinak za vrijeme najžešćih napada na Zadar, naročito početkom listopada 1991. godine, ali i u kasnijem razdoblju tijekom rata, posebno početkom 1993. godine, za vrijeme akcije Maslenica, kada je na najbolji način zbrinut veliki broj lakših i najtežih ranjenika. Kao ilustraciju navodim da je u razdoblju od 1. rujna 1991. godine do 30. lipnja 1993. godine, kad je ratno djelovanje bilo najintezivnije, u bolnici bilo zbrinuto 2516 lakših i 1207 teških ranjenika. Unatoč ratnim zbivanjima, bolnica je funkcionirala ne samo kao ratna bolnica već je gotovo normalno funkcioniralai i u svim drugim, redovitim, civilnim segmentima svoga djelovanja tijekom cijeloga rata.

Početkom 1994. godine postao sam ravnatelj Opće bolnice Zadar, a time i zapovjednik Sanitetskog stožera. Kako ratna djelovanja nisu uvijek bila intezivna, za vrijeme mirnijeg razdoblja na našem području, početkom 1995.godine, nas petorica liječnika otišli smo na nekoliko tjedanan u Ramu-Prozor na ispomoć tamošnjoj zdravstvenoj službi. Sjećam se zanimljive situacije kada smo već prvoga dana po dolasku, u dosta skromnim uvjetima, bez kirurga u ekipi, morali obaviti hitnu operaciju slijepoga crijeva, koju je uspješno izveo naš Vrličanin, dr. Zvonimir Vrančić, inače ginekolog. Srdačnost i ljubav tih ljudi, naročito fratara iz ramskog samostana na Šćitu, ostali su nam u trajnom sjećanju.

Pred kraj rata dogovorili smo i vrlo značajnu i korisnu trogodišnju suradnju s nekoliko američkih bolnica te je veći broj našeg osoblja odlazio u SAD, a njihovi stručnjaci su boravili kod nas u Zadru.

Koji su vam trenuci u liječničkoj praksi bili najizazovniji ?

Najizazovnije i najuzbudljivije razdoblje bilo je za vrijeme i poslije Oluje. Već 4. kolovoza dobio sam naredbu od ministra zdravstva, prof. dr. Andrije Hebranga, da formiramo ekipu zdravstenog osoblja svih profila i da odmah po oslobođenju preuzmemo i organiziramo rad bolnice u Kninu. Kako helikopter nije mogao doći 5. kolovoza, sutradan, 6. kolovoza, poletjelo je nas petnaestak preko Šibenika, gdje nam se pridružio i general Čermak, te stižemo u Knin. Odmah smo započeli s radom, od skidanja dotadašnjeg ćiriličnog naziva na ulazu *Oblasna opšta bolnica Sveti Sava* i postavljanja novog imena, osposobljavanja prostorija za rad ambulanti, zbrinjavanja uglavnom starijih pacijenata koje smo zatekli ostavljene u podrumu, pregleda i obrade civila i ranjenika, kako hrvatskih tako i neprijateljskih. Zatekli smo i nekoliko osoba, od toga četvoricu liječnika, koji su tu bili zaposleni. Bili su jako ustrašeni, bojeći se kako ćemo prema njima postupati. Naredio sam da skupa s nama rade, ali isto tako pozvao sam ih da s nama zajedno večeraju. Nisam mogao ne upitati ih da li su osoblje i pacijenti vukovarske bolnice imali isti tretman kao oni. Ništa nisu odgovorili, šutjeli su.

Iako je zadarska bolnica tih ratnih godina radila u vrlo teškim okolnostima, u njoj su već tada započeti i obavljeni značajni radovi u obnovi i rekonstrukciji više njenih odjela koji su bili smješeni u starim zgradama paviljonskog tipa. Među prvim zahvatima bilo je uređenje bolničke kapele, na što sam posebno ponosan, koje do tada nije bilo u bolnici.

Osim profesionalne razine u zdrastvenoj struci, činili ste ono još više od traženoga svjedočeći svoju vjeru. Što nam možete reći o vlastitim inicijativama u tom smislu?

Kao ravnatelj bolnice svesrdno sam podržao i sudjelovao u osnivanju podružnice Hrvatskoga katoličkog liječničko društva, jedne od prvih u Hrvatskoj te također osnivanje vrlo aktivne Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara.

Uz našu pomoć, naročito od strane naših ginekologa, u bolnici je djelovala i udruga *Pro Vita*, koji su svojim radom, savjetovanjem i pomoću odvratili od pobačaja mnoge žene i spasili brojnu djecu. Smatram da se ni u jednoj drugoj profesiji ne može svjedočiti svoja kršćanska vjera kao što to može u zdravstvenoj struci kroz svakodnevni rad s bolesnim ljudima. Zar može biti što ljepše i bolje od toga?

Među prvima ste u Zadru otvorili privatnu dermatološku ambulantu. S kojim ste se preprekama susretali pri prelasku iz javnog u privatni zdravstveni sustav?

Nakon šest i pol godina dosta zahtjevnog posla na mjestu ravnatelja, odlučio sam okušati se u privatnoj medicini i otvorio sam privatnu dermatovenerološku ordinaciju u Zadru početkom 2001. godine. I kao ravnatelj stalno sam bio vezan uz moju struku i pacijente, redovito se stručno usavršavao učeći i sudjelujući na brojnim stručnim kongresima u zemlji i inozemstvu. Ta odluka, iako sam u početku bio dosta zabrinut-ideš sa sigurne plaće u potpunu materijalnu neizvjesnost, pokazala se odličnim potezom. Kako sam oduvijek cijenio rad, red, ljubazan pristup i profesionalnost, pacijenti su to prepoznali i jako cijenili te rezultati nisu mogli izostati svih 17 godina koliko je ordinacija radila.

Što biste, iz perspektive bogatog životnog, ratnog i profesionalnog iskustva, poručili mladim liječnicima koji tek započinju svoj put u zdravstvu?

Liječnička profesija je uistinu nešto najbolje što čovjeku može ispuniti i obogatiti život. Ono što često naglašavam i često ponavljam jest činjenica da nikakva moderma tehnologija, koliko god je unaprijedila medicinu, pa ni sada vrlo popularna umjetna inteligencija, neće moći u potpunosti zamjeniti čovjeka, njegov razum, pamet i znanje, pogotovo ne ljudski pristup, empatiju, komunikaciju. Pacijenti to vrlo brzo prepoznaju i cijene. Svaki pacijent i svaka bolest su posebni i specifični i često nam je dobra anamneza - uzimanje detaljnih podataka o bolesti u razgovoru s pacijentom, dovoljna za postavljanje točne dijagnoze.

Od samih početaka stvaranja neovisnosti i obrane od velikosrpske agresije na Hrvatsku aktivni ste i politički. Na koji način ste i na tom planu pripomogli svehrvatski san o slobodi?

Od početka sam sudjelovao u svehrvatskom narodnom pokretu i demokratskim promjenama pod vodstvom prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana, kao član HDZ-a od 1989.godine. Na prvim demokratskim izborima bio sam izabran u Skupštinu općine Zadar, a kasnije i u Županijsku skupštinu Zadarske županije, kao potpredsjednik Skupštine. Sretan sam da pripadam generaciji koja je doživjela ostvarenje višestoljetnog sna o uspostavi Hrvatske države.

Strastveni ste ljubitelj planina i mora. Uz to, u umirovljeničkim danima često ste u svom vinogradu i masliniku. Osim blagotvornog utjecaja na tjelesno zdravlje, koje ste još blagodati otkrili u planinarenju, obrađujući plemenite kulture loze i masline, ali i na morskim brazdama?

Preko 50 godina, još od studentskih dana, počeo sam planinariti. Valjda je to zbog toga što su mi prvi pogledi nakon rođenja bili oni usmjereni prema vrhovima rodnih planina Dinare i Svilaje. Među prvim izletima bili su oni na Dinaru, kod pok. Anice Božinović i njezina sina Jure. Tada je cijela planina vrvila brojnim blagom i narodom. Kasnije, pogotovo nakon povratka sa studija, najviše sam hodao po Velebitu, planini po ljepoti jedinstvenoj u svijetu, po mnogim hrvatskim planinama, po prelijepoj Čvrsnici u BiH te po slovenskim planinama. Nigdje kao u planinama ne možeš vidjeti i osjetiti bogatstvo i ljepotu Božjeg stvaranja, kao i u prekrasnom arhipelagu otoka oko Zadra, posebno na Kornatima. Nakon odlaska u mirovinu intezivnije sam se počeo baviti poljoprivredom te zajedno sa suprugom, ali i djecom kad zatreba, obrađujemo dosta maslina, manji vinograd i veći vrt, opskrbljujući našu brojnu obitelj, ali i prijatelje i rodbinu uljem, vinom, voćem i povrćem.

Dolazite li često u rodni kraj i jeste li svojoj djeci i unučadi uspjeli prenijeti ljubav prema predivnom vrličkom kraju i nadaleko poznatoj i bogatoj duhovno-kulturnoj tradiciji i običajima?

Obnovu moje, u ratu uništene kuće u rodnom Vinaliću, koju sam obnovio najviše uz pomoć mojih bibinjskih prijatelja, smatram svojom najboljom investicijom. Svih mojih petero djece, nevjeste, zetovi i svih osmero unučadi te brojni prijatelji, rado i često dolaze i jako vole naš kraj. Supruga i ja smo najmanje jednom mjesečno u Vinaliću i nema ljepšeg odmora od tih dana. Zar može biti ljepši doživljaj od dobre knjige i čaše dobroga vina uz vatru s rodnoga komina ili kad si žedan pa se napiješ bistre, hladne vode na Cetini, dok nestrpljivo čekaš da pastrva udicu zagrize.

Imate li neku poruku za poglavarstvo Vrlike i za naše Vrličane u Vrlici, u Domovini i po svijetu?

Volio bih da nas je što više u rodnom kraju, bar povremenim dolascima, da mnogi obnove svoja ognjišta, da ih ne prodaju jer potražnja za takvim nekretninama ubrzo će doći i do Vrlike, da ljubav prema kraju gdje smo odrasli i koji nas je formirao kao ljude prenesu potomcima, da mladi ljudi ostaju u rodnom kraju i stvaraju obitelji, a lokalna uprava da bude u službi takvih nastojanja.

Dragi Mile, hvala Vam na izdvojenom vremenu i za ugodni razgovor za naš župski list. Želimo Vama i obitelji obilje Božjeg blagoslova i zdravlja!

Hvala i Tebi, dragi fra Ivane, na izdvojenom vremenu i dolasku u Bibinje, kao i uredništvu na iskazanom povjerenju! Uz srdačan pozdrav svim našim Vrličanima ma gdje bili te svim čitateljima!

UMJETNIČKI KUTAK

Priče

Grad su ljudi, nisu samo zgrade i ulice

Vidim pekara Grabića, Duju Agu koji neumorno radi. Petar Lisičar sjedi na svojoj katrigi i pita: „Čija si ti?“, a Zrinka i Lovorka se blago smiju kroz prozor. Baba Sikiričinka je na zidiću, a Rože u svom dvoru. Ana Matičareva sa svog prozora pita: „Kako ti je baba Anka?“. Dalje u hladu maruna prati me pjev ptica. Braco Mišur i Jozo Škoro prave vijence i kapsele, a Pane u svojoj tangari čeka na tkalje i kupce. Crkva, velika i žuta, uliva strahopoštovanje. Baba Luca Radnić viri sa svojih vrata. Ante Grizelj je na vratima svoje gostione, a Jovo Radiša na vratima željezare. Nakon njih brico Dušan Vrančić sa škarama u ruci, a ništa mu ne promakne. I tako sve do Marića mesnice..., a na drugoj strani ulice kiosk i u njemu Ana Radnić.
I tako netko vidi prazne ulice i oronule zgrade, a ja vidim svoje djetinjstvo i ljude koji su ga obilježili.

Gordana Baturina

Ojkavice

Pijem, pušim i na karte tučem,
ajme onoj kojoj se dovučem.

Kad ja umrem i kad me ponesu
maloj mojoj podajte adresu.

Izreke

Da j’ po sili i kobila bi zeca uvatila.

Ne boj se vuka, nego banivuka.

Poezija

Naše hijene

Razvlače na sve strane
strvine nedužne
razvlače i nemaju mjere.

Motre iz prikrajka,
strepe od svih,
ne prežu ni pred kim.

Naše hijene u odijelima od kašmira i svile,
naše hijene u skupim automobilima,
političari, bankari, novinari, probisvjeti,
neznalice, trbuhozborci, olinjali bludnici,
ratni profiteri,
sluge petokrakog sistema.

Neiskreni pokajnici,
lišeni brige za druge,
kunu se u hrvatstvo,
hine vjerske osjećaje,
voštana lica bez emocija i časti.

Negdje daleko strvina se ćuti,
neutaživa glad teče im kroz vene,
tamo ćete ih naći,
naše hijene.

Ivan Režić

Tebi

Usnuo sam davno jedne hladne noći,
nisam znao tada da su tvoje oči.
Obasja me tada tračak nove nade,
potrčah za noći da ih ne ukrade.

Ali noć je hitra pa probudi zoru,
ostadoše moje usne na prozoru.

Ante Bojin

IZ POVIJESTI VRLIKE I VRLIČKOG KRAJA

Olib: Kako je narod iz Zagore pobjegao od Osmanlija pa stoljećima kasnije kupio vlastiti otok

Izvor: www.Morski.Hr
Foto: Zdravko Kleva

„Bilo je to tisuću četiristo i neke... Iz krša Zagore Cetinjan Juraj okupio narod, uzeo križ i rekao puku svom: „Krenimo braćo i sestre, naš put je dug, čeka nas školj jedan, ni imena mu ne znamo, ali je dar od Boga!'"

Ovim nadahnutim stihovima i recitalom „Olibski memento vivere", autora Ferda Frantina, na najsjevernijem otoku zadarskog arhipelaga započela je svečana proslava dvaju povijesnih događaja koji su zauvijek odredili sudbinu Oliba. Uz zvuke harfe Lovorke Begović, koja je u nastup utkala motive tradicionalnog Olibskog kola, te uz blagoslov župnika don Slavka Ivoša, otočani su se prisjetili svojih hrabrih predaka.

Bijeg pred Osmanlijama i pronalazak novog doma

Priča o današnjem Olibu započinje prije više od 550 godina. Bježeći pred najezdom osmanlijskih osvajača, pop glagoljaš Juraj Cetinjanin poveo je narod iz Cetinske krajine u potragu za sigurnim utočištem. Put ih je doveo do otoka koji se u starim bizantskim spisima cara Konstantina spominjao kao Aloep.

Doseljenici su u znak zahvalnosti moru i Bogu odlučili otoku dati novo ime – Olib. No, naseljavanje divljeg školja bio je tek prvi korak u dugoj borbi za slobodu i opstanak na škrtoj otočkoj zemlji.

Dan kada je narod sam otkupio otok od plemića

Drugi ključni povijesni trenutak dogodio se prije točno 126 godina, kada su Olibljani, na nagovor tadašnjeg zadarskog nadbiskupa Vinka Pulišića, odlučili trajno prekinuti kmetstvo. Organizirali su se i vlastitim novcem otkupili cijeli otok od zadarskog vlastelina Dunata Filippija.

Budeša je dodala kako se ovi epohalni događaji moraju s ponosom slaviti i prenositi na buduće naraštaje kako se teška, ali slavna povijest otoka nikada ne bi zaboravila.

Desetljeće prijateljstva Oliba i Vrlike

U sklopu dvodnevne manifestacije, Olibljanima su u posjet stigli posebni gosti – članovi KUU „Milan Begović" iz Vrlike. Ova dva društva već punih deset godina njeguju bliske, prijateljske odnose, simbolički povezujući Cetinsku krajinu s otokom na koji su njihovi preci davno izbjegli.

Nakon svečanog dijela programa, pjesme i tradicionalnih plesova obiju regija, domaćini su u nedjelju proveli goste kroz povijesne kutke Oliba. Posebna stanica bila je stara otočka Kula, u kojoj su izloženi vrijedni artefakti i predmeti iz svakodnevnog života starih Olibljana, svjedočeći o stoljetnom trudu, kulturi i opstanku na ovom jadranskom dragulju.

Grob Antonija Missura na vrličkom groblju

Ivo Mišur

Na vrličkom groblju se nalazi jedan jedini spomenik sa stranim imenom i prezimenom. Križ je visok otprilike četrdeset pet centimetara te je blago nakrivljen prema desnoj strani. Debljina križa od prednje na stražnju stranu iznosi desetak centimetara. Gornji krak križa je oštećen i nešto uži od bočnih krakova. Bočni krakovi su ornamentizirani te su dugi petnaestak, a široki dvadesetak centimetara. Završetak bočnih krakova obrađen je u obliku valovitih udubina i izbočina (dvije udubine i tri izbočine). Dva centimetra od ruba spomenika s prednje strane nalazi se utor koji prati vanjski oblik križa i valoviti oblik. Utor je debljine dva centimetra. U sredini spomenika se nalazi udubljen jednostavni križ, horizontalnih krakova dužine desetak centimetara, dok vertikalni krakovi idu do kraja spomenika, odnosno nestaju u tlu. Širina utora je dva centimetra. Sa stražnje strane spomenik nije ukrašen te nedostaje poveći komad kamena na desnom bočnom kraku križa. Na samom križu urezan je krnji natpis Antonio M__U__ što ukazuje na talijansko porijeklo pokojnika. Ispod natpisa Antonio nalazi se krnje slovo M i cjelovito slovo A. Pregledavajući okolne spomenike na groblju te samo mjesto upisivanja i rustikalan rukopis natpisa zaključuje se da su imena pokojnika urezivana naknadno. Dio križa na kojem se nalazi prezime je oštećen i potpuno nečitljiv. Grob se nalazi u neposrednoj blizini crkve što znači da spada među najstarije grobove na groblju. Na svakom groblju najprije se ukopavalo pokojnike u blizini crkve, a tek kad ponestane mjesta groblje se širi, tako da su najstariji grobovi uz crkvu, a oni najnoviji najudaljeniji od crkve. U blizini ovog križa nalazi se identičan križ samo s drugim natpisom. Ovaj drugi križ je također nakrivljen, ali na prednju stranu. Za razliku od predmetnog spomenika, ovome je sačuvan gornji krak križa čiji je završetak također valovito izveden te prema njemu možemo znati kako je predmetni spomenik izgledao kad je napravljen. S obzirom na okolne križeve može se datirati na kraj 18. ili početak 19. stoljeća. Na križu se prije propadanja nalazilo prezime Missur, kako je upisivano u matične knjige te vrlički Mišuri i dan danas o Svim svetima ostavljaju cvijeće ispred ovog spomenika.

Kako se Vrličanin Mate Čulić 1848. godine borio za Republiku sv. Marka

Ivo Mišur

Godine 1848. Europu je zahvatio val liberalnih i nacionalnih pokreta poznat u povijesti kao Proljeće naroda. Zahtijeva se uvođenje ustava i građanskih prava, demokratizacija vlasti, ukidanje feudalizma i kmetstva te ostvarenje nacionalne slobode i ujedinjenja pojedinih naroda. Dakle sve ono što danas smatramo posve normalnim. Međutim, u Habsburškoj Monarhiji, pod kojom su bili svi hrvatski krajevi, vladala je praktično diktatura. Radi toga je u ožujku 1848. u Veneciji izbio ustanak protiv austrijske vlasti. Nakon masovnih demonstracija i sve većeg pritiska građana, austrijska vojska je bila prisiljena napustiti grad, a 22. ožujka 1848. proglašena je obnovljena Republika sv. Marka. Nakon vijesti o ustanku u dalmatinskim gradovima se događaju masovne demonstracije i politička mobilizacija. U Zadru je u ožujku 1848. došlo do snažnog narodnog pokreta za slobodu i ujedinjenje s Venecijom pa je osnovana Nacionalna garda pod vodstvom grofa Francesca de Borellija. Slični događaji odvijali su se i u drugim dalmatinskim gradovima: u Šibeniku su održane velike demonstracije, u Splitu je gradsko vijeće podržalo uniju s Venecijom, dok su se u Dubrovniku i Kotoru vodile rasprave o političkoj budućnosti i državnom uređenju.

Venecijanske su vlasti pozivale „istarsku i dalmatinsku braću" da se pridruže borbi protiv Austrije, podsjećajući ih na zajedničku prošlost pod sv. Markom. Odaziv nije bio masovan, ali su brojni pojedinci iz Istre, Dalmacije i Boke sudjelovali u obrani Venecije kao vojnici, mornari, časnici, liječnici i politički aktivisti. Osnovana je i dalmatinsko-istarska dobrovoljačka legija, premda nije brojčano ojačala koliko se očekivalo. Posebno su se istaknuli dobrovoljci iz Zadra, Splita, Šibenika, Kotora i istarskih gradova, a mnogi su služili u mornarici i obrani utvrde Marghera. Tako se ime jednog Vrličanina pojavljuje među dalmatinskim dobrovoljcima koji su, u vremenu revolucionarnih previranja, stali na stranu pokreta okupljenih oko obnove mletačke državne tradicije i ideje Republike sv. Marka (Repubblica di San Marco). Mate Čulić, sin Ante, tj. Matteo Ciulich (tal. Matteo Ciulich, sin Antonija), rođen u Vrlici 1808. godine, zabilježen je kao dobrovoljac u 5. četi Brenta, u sklopu Terenske topničke postrojbe Republike sv. Marka.

Nova vlast, predvođena Danielom Maninom i Niccolòm Tommaseom, pokušala je uspostaviti neovisnu i demokratsku Veneciju, oslanjajući se na simboliku stare Mletačke Republike. Grad je organizirao obranu i tražio podršku drugih pobunjeničkih pokreta u Italiji i Jadranu, uključujući i Dalmaciju. Međutim, iako je u početku imala široku podršku, Republika sv. Marka bila je vojno i politički izolirana. Nakon duge opsade i gladi, Austrijanci su 1849. ponovno zauzeli Veneciju, a Republika je srušena.

Mnogi Dalmatinci, osobito građanski sloj i obrazovani krugovi, osjećali su bliskost s talijanskim kulturnim prostorom jer je Republika sv. Marka stoljećima upravljala velikim dijelom Dalmacije. Zbog tih povijesnih veza dio dalmatinskog stanovništva tijekom revolucionarne 1848. podupirao je ideju suradnje ili političkog povezivanja s Venecijom i talijanskim pokretom za ujedinjenje.

Fotografija Vrličanke sa Smotre hrvatske seljačke kulture u Zagrebu iz 1937. godine i tragična smrt supruga Tome

Priredio: fra Ivan Režić

Fotografija Vrličanke koju ovdje donosimo, vjerojatno je nastala u Zagrebu 13. lipnja 1937. godine. Na Smotri hrvatske seljačke kulture prisustvovala je i folklorna skupina iz vrličkog kraja, nastupivši s dvije točke:

Ajmo, seko, uraniti (kolo)

Mi smo, seko, skupa vojevale (kolo)

Fotografije sa Smotre iz 1937. godine izišle su iste godine u časopisu "Svijet" u broju 25. Prema određenim informacijama na fotografiji se nalazi pok. Ana Jakelić, rođena u Vrlici 11. kolovoza 1920. godine u Podosoju od oca pok. Ivana i majke pok. Kate (djev. Gverić). Braća su joj Ante i Mile, a sestre Marta, Ika i Ljuba.

Početkom 1939. godine Ana se udaje za Tomu Grabića u zaseok Grabići te dobivaju sina Božu te kćeri Katu i Maru. U rujnu 1945. godine mužu Tomi, kao i mnogim Hrvatima iz vrličkog kraja, gubi se svaki trag. Ana se nije preudavala, a umrla je u travnju 2011. godine ne saznavši nikada kako i gdje je poginuo njezin pokojni suprug.

Izvor: Facebook stranica Maovice

Stare fotografije iz Vrlike - fotogalerija

Božena Begović - prva spikerica na Radio Zagrebu, glumica i svestrana spisateljica

Priredio: Ante Beko

Djetinjstvo i školovanje

Božena Begović, jedna od najsvestranijih stvarateljica s početka 20. stoljeća. Rođena je 18. ožujka 1901. godine u Splitu, u obitelji književnika Milana Begovića i dubrovačke pijanistice Paule Goršetić. Nakon što je 1910. godine njezina oca kao dramaturga angažiralo hamburško kazalište Deutsche Spielhaus, cijela se obitelj preselila u grad na Elbi gdje Božena završava osnovnu školu. Djetinjstvo je provela u Splitu i Hamburgu. Nakon toga, budućeg autora libreta "Ere s onoga svijeta" profesionalni put vodi u Beč (u kazalište Neue Wiener Bühne), a Božena ondje završava srednju školu i Glumačku akademiju. Istodobno s uspjehom nastupa u manjim ulogama u bečkim kazalištima Volksbühne i Renaissance Bühne, kao i u Stadttheateru u industrijskom mjestu Steyr, pred radničkom publikom među kojom njezine političke ideje sve više dobivaju potvrdu. Sada se već smatra umjetnicom, a dobiva snažan poticaj širokog umjetničkog kruga u kojem se kreću njezini roditelji i u kojem ima mnogo onih koji podržavaju njezin talent i ambiciju. Ipak, nešto je vuče u zagrebačko kazalište – otac, tada u ulozi utjecajnoga kazališnoga kritičara, tvrdi da će ondje naći šire polje rada.

Glumačka ostvarenja i kratkotrajni angažmani

U Zagreb dolazi nakon jedne sezone igranja u dubrovačkom kazalištu te u sezoni 1923./24. briljira u glavnoj ulozi Blanche u tročinki "Svadbeni let", čiji je autor njezin otac, a režiju potpisuje Ivo Raić (koji igra i glavnu ulogu Marija), uz bok prvacima Titu Strozziju, Viki Podgorskoj i Josipu

Maričiću. Već nakon prvih uloga publika ju je okitila epitetom genijalne glumice. No, ona se nije time zanosila. Cijelo vrijeme kao da je osjećala da je spisateljica u njoj "jača" i da će nadvladati glumicu. Božena se relativno rano oprostila od glume, dijelom zbog bolesti, ali i zbog razočaranja. O tome i sama piše: „U kazalištu se nisam umjela snaći. Prvi put u životu srela sam se sa sitničavim intrigama i meni potpuno stranim pomanjkanjem drugarstva… Kad sam napisala esej za Suvremenik, pričalo se da je to moj otac napisao, jer to jedna žena ne može da napiše…" Odlučna da zbog gorkih iskustava na zagrebačkoj sceni i oko nje napusti glumačku karijeru, odlazi k majci, pijanistici i učiteljici klavira Pauli Goršetić, koja je prethodno izašla iz nesretnog braka s Begovićem i odselila se u Dubrovnik. Tamo Božena prvi put u sebi pronalazi menadžerski talent pa 1924. staje na čelo Dubrovačkog pozorišnog društva u kojem glumi, režira, organizira, kreira scenografije i kostime u predstavama rađenim po Shakespeareu, Vojnoviću, Tuciću, Nušiću i – Begoviću. Zaručuje se za mladoga liječnika iz tradicionalne obitelji koji nije nimalo oduševljen mladom emancipiranom ženom – razlike su nepremostive pa otkazuje vjenčanje i posvećuje se pisanju i prevođenju, bruseći hrvatski jezik. Nakratko odlazi u Beograd gdje nastupa u Vojnovićevoj "Smrti majke Jugovića" nakon čega se vraća u Zagreb, piše libreto za balet "Faunova noć" (Ljubljana, 1925.) i postaje spikerica novoosnovane radiostanice Zagreb.

Prva spikerica na Radiju Zagreb i ljubavna kalvarija

Sve je počelo, zapravo 1924. godine, kad je osnovan Radio klub Zagreb, čiji su članovi predvođeni vizionarima poput dr. Otona Kučere gurali ideju radiopostaje kao tehnološkog i društvenog iskoraka. U to vrijeme, radio je bio luksuz. Malo je kućanstava imalo prijamnik. Signal je bio nestabilan, no valovi Radija Zagreb su se polako širili. U eteru su se izmjenjivali koncerti, kazališne izvedbe, a uskoro su stigle i prve informativne emisije. Bila je to prva radiopostaja u jugoistočnoj Europi koja se ubrzo povezala s međunarodnim postajama. S ponosom se ističe kako je 1927. emitirana prva hrvatska radiodrama. Radio Zagreb, primljen je 1928. godine u punopravno članstvo Međunarodne radiodifuzne unije (UIR) u Ženevi kao predstavnik Kraljevine SHS. Koncem 1920-ih broj pretplatnika popeo se na oko četiri tisuće. Postaja je ubrzo promijenila ime u Hrvatski krugoval, zadržavši tijekom Drugog svjetskog rata status ključnog izvora informacija, ali i postala sredstvom kontrole. „Halo, halo, ovdje Radio Zagreb", najpoznatije su riječi u radijskom eteru na hrvatskom jeziku. Svakog 15. svibnja, one se ponavljaju, jer se tog dana obilježava početak rada Radiostanice Zagreb. Prve riječi je izgovorio direktor radija Ivo Štern, a Božena Begović nedugo potom snimila je njegove riječi.

„Jedina je spikerica, vodi i najavljuje čitav program: čita vijesti, reklame, tekstove u svim emisijama, glumi u dramskim igrama, tumači Dezdemonu u Shakespeareovu Othellu, usto bira gramofonske ploče i najavljuje ih navijajući ručice gramofona, kad zatreba proizvodi i zvučne efekte, piše najave i brojne uvode u emisije, a organizira i prvi doček Nove godine uz radio. Po cijele dane stoji u malom gornjogradskom studiju obloženom vrećama od jute za visokim pultom s dva gramofona iznad kojeg je montiran mikrofon tako da mora izvijati vrat i penjati se na prste da ga pravo dohvati. Uz glazbene blokove u kojima uživo nastupa dobro poznati kvartet *Rosbroj*, najpopularnije su njezine jutarnje emisije za djecu koja je zatrpavaju pismima i zovu jednostavno – teta Božena", piše Snježana Banović. Sama Božena je govorila da je posao na radiju bio prilično iscrpljujući jer je kao jedina spikerica radila svakodnevno, pa nije žalila kada je nakon godinu dana napustila taj posao. Zagreb je u to vrijeme imao između 200 i 300 prijavljenih radio-prijamnika, a Božena je u jednom intervjuu izjavila i da je primala pisma obožavatelja čak i iz Finske i Španjolske.

Uskoro prolazi novu ljubavnu kalvariju, zaljubljuje se u oženjena čovjeka od kojeg nakon duljeg razdoblja mučenja odlazi ne želeći biti uzrokom rastave, još jednom proživljavajući tragediju svoje majke zbog čega je već zahladila odnos s ocem koji dugo i nije bio na osobitoj visini. Nesretni brak njezinih roditelja od malena je na nju teško djelovao te snažno utjecao na njezin negativan stav prema muškome rodu. Nakon ovog ljubavnog brodoloma nikada više nije

mogla ostvariti ozbiljnu vezu s muškarcem pa prema vlastitom priznanju s 26 godina postaje – stara frajla. Baca se novim žarom na pisanje, a loša faza u životu te izuzetne mlade žene nastavlja se s kroničnom bolešću želuca pojačanom lošim uvjetima rada na radiostanici. Zbog iscrpljenosti napušta posao na radiju.

Spisateljica, dramaturginja, ravnateljica, prevoditeljica...

Angažman na radiju Zagreb bio je samo usputna epizoda u njenom životu. Mnogo je poznatija kao glumica, dramaturginja i spisateljica. Još u 16. godini života objavila je svoj prvi tekst u prozi, crticu „Die Befreiung“ („Oslobođenje“), u bečkom časopisu Muskete, nakon čega je uslijedila suradnja u nekoliko bečkih i pariških listova te pisanje prvih pjesama. Upravo kroz spisateljstvo se u potpunosti ostvarila. U mnogim kritikama iz tog vremena njenu pisanu riječ nerijetko uspoređuju s onim što je radila francuska spisateljica i filozofkinja Simone de Beauvoir. Djeluje i kao prevoditeljica, dramatičarka i pjesnikinja. Prva je predsjednica Društva hrvatskih književnica (1938.-1941.). Nakon Drugog svjetskog rata postaje ravnateljica Pionirskoga kazališta, odnosno današnjega ZKM-a i prva žena direktorica drame u HNK-u (1945.-1946.), predavačica na Glumačkoj školi, zagrebačka odbornica te kazališna animatorica i redateljica kazališnih predstava za djecu. Pisala je vlastita djela na nekoliko jezika te prevodila djela tadašnjih velikana s francuskog i njemačkog na hrvatski jezik, ali i djela hrvatskih pisaca na njemački, češki, francuski, čak i na esperanto. Prva je prevela Krležu na njemački. U dodiru s politikom i politikantstvom u kazalištu, njezini su ideali polako nestajali. Posljednji se srušio kada nakon pet godina Pionirsko kazalište, unatoč obećanjima, nije dobilo svoj prostor. Tada se povukla i otišla u prijevremenu mirovinu.

Drugovanje s umjetnicima i s poznatim književnicima

Božena Begović stanovala je kroz trideset godina u Zagrebu u Jurjevskoj ulici na broju 19 skupa s inženjerkom kemije Joelle Vuković. U njihov stan dolazili su glumci poslije predstava, pisci, umjetnici. Božena je bila osobito dobra s Augustom Cesarcem, Ivanom Goranom Kovačićem i posebno Krležom, kojega je poznavala još od 1921. godine. Od mladih dana poznavala je bračni par Krleža. Njen otac Milan Begović bio je prijatelj Miroslava Krleže, a bio mu je i vjenčani kum. Kasnije su se Krleža i Milan Begović razišli zbog drugačijeg shvaćanja umjetnosti, ali i zbog drugačijih pogleda na svijet. Naime, godine 1945. Milana Begovića je Sud časti Društva književnika Hrvatske kaznio zbog javnog djelovanja u razdoblju NDH. Usprkos razlazu Krleže i Milana Begovića, Božena je ostala dobra prijateljica Miroslava i Bele Krleže i često ih je viđala.

Umjetnica koja je u svakom smislu pomicala granice, umrla je u Zagrebu 10. lipnja 1966. u dobi od 65 godina. Unatoč njezinu velikom doprinosu hrvatskoj kulturi, ime Božene Begović rijetko se spominje, a njezin golemi i nažalost zanemareni doprinos do danas nije na pravi način valoriziran te ostaje velika obaveza i odgovornost za generacije koje dolaze. Stoga, gesta zagrebačke gradske uprave, koja je nedavno jednu ulicu u četvrti Črnomerec nazvala njezinim imenom, kao i Zagrebačkog kazališta mladih, koje je 1. veljače 2022. premijerno izvelo predstavu “Halo, halo, ovdje Radio Zagreb”, inspiriranu životom i radom Božena Begović u okviru projekta radiofonskog teatra, budi nadu da će ovaj grad, koji ju je za života često odbacivao, sada napokon vratiti dug i trajno je otrgnuti zaboravu.

Izvor: Renata Rašović (www.večernji.hr)
Sanda Sandalj (FaceBook stranica Zakaj volim Zagreb)
www.24sata.hr

Susret s Mladićem u Vrlici

Ante Gverić

Na današnji dan, 27. kolovoza 1991., prije 32 godine, sastao sam se s Ratkom Mladićem u Vrlici, na vrličkoj Česmi. Uz mene je bio pok. Frano Jost i Joško Bošnjak. Razgovori su bili vrlo naporni. Mladić se ponašao kao veliki autokrat. Ipak smo uspjeli dogovoriti razmjenu naših bojovnika, koje je zarobio u Kijevu u zamjenu za 5 pripadnika “kninske milicije” iz sela Otišića koje smo uhitili na Peručkom jezeru. Dogovorili smo da naši novinari posjete razrušeno Kijevo. Dogovorili smo i dolazak autobusa s Vrličanima u obilazak svojim kućama. Za sljedeći dan dogovoreno je da se iz Sinja doveze pitka voda na Maovice gdje je ostalo troje starih i slabovidnih osoba. Toga dana po dolasku u Vrliku, vidjeli smo puno razbijenih vrata, prozora, provaljenih kuća. U selu Vinaliću, u zaseoku Gverići, vidio se veliki dim. Nakon dva sata provedena u Vrlici vraćamo se u Sinj s nadom da će Mladić ispoštovati dogovoreno.

Vrlička pukovnija 1991.

Vrlička pukovnija 1991.

Vrlika, 2 i 6. kolovoza 2025. god.

Veličanstvena izvedba Ere s onoga svijeta

Nikola Uzun

Najpoznatija hrvatska opera "Ero s onoga svijeta" oduševila je i ove godine publiku na prekrasnoj pozornici Česme. Ovaj komični glazbeno-scenski spektakl u tri čina, s libretom autora Milana Begovića i glazbom skladatelja Jakova Gotovca, još jednom je potvrdio svoj status klasika teatra na otvorenom. Komična opera izvedena je na vrličkoj Česmi zbog velike potražnje u dva termina, 2. i 6. kolovoza 2025.

Protagonisti opere briljirali su na sceni, osvajajući srca gledatelja svojim talentom i interpretacijom uloga. Martin Sušnik maestralno je utjelovio lukavog seljaka Miću, poznatog kao Ero, dok je Mate Akrap briljirao kao gazda Marko. Ivona Bosančić Lasić, u ulozi Markove žene Dome, i sopranistica Antonija Teskera, kao Markova kći iz prvog braka Đula, impresionirale su svojim glasovima i izvedbama. Bariton Marko Lasić je sjajno tumačio ulogu mlinara Sime, dok je Tea Požgaj donijela poseban šarm kao čobanče. Svi oni, uz Zbor i Orkestar HNK Split te plesače KUD-a Jedinstvo, stvorili su jedinstveni ansambl koji je očarao publiku.

S 480 sjedala na montažnim tribinama, svjedočili smo ogromnom interesu publike za ovaj događaj. Kako bismo omogućili što većem broju ljubitelja opere da uživaju u spektaklu, postavili smo i videozid kako bi oni koji nisu uspjeli nabaviti kartu mogli pratiti predstavu i biti dijelom ove prekrasne atmosfere.

Ova jubilarna izvedba okupila je brojne visoke uzvanike, među kojima su bili ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, ministar poljoprivrede, šumarstva i ribarstva David Vlajčić, župan Splitsko-dalmatinske županije Blaženko Boban te veleposlanik Kraljevine Belgije Nj. E. William De Baets. Uz njih, događaju su prisustvovali i brojni predstavnici kulturnog i javnog života, potvrđujući značaj ovog glazbenog događaja.

TZ grada Vrlike posebno zahvaljuje Vladi Republike Hrvatske, predvođenoj predsjednikom Andrejem Plenkovićem, na snažnoj podršci ovakvim kulturnim događanjima koji njeguju nacionalni identitet i promiču hrvatsku kulturu. Posebna zahvala upućuje se i partnerima: Hrvatskoj turističkoj zajednici, Turističkoj zajednici Splitsko-dalmatinske županije, Splitsko-dalmatinskoj županiji te Gradu Vrlici, bez čije suradnje i predanosti ovaj projekt ne bi bio moguć.

Posebne zahvale idu našim sponzorima: ZLATNI SPONZOR: MM Farmachem d.o.o., Podravka d.o.o. SREBRENI SPONZORI: OTP banka d.o.o., Cetina d.o.o., OSTALI SPONZORI: Cian Split d..o.o.

Zamjenik direktora Nikola Turudić izražava iskrenu zahvalnost svima koji su na bilo koji način pridonijeli uspjehu ove izvedbe. Vatrogascima iz DVD Vrlika, djelatnicima Eko Vrlike, Crvenom križu i djelatnicima Grada Vrlike, kao i svim volonterima. Bez vaše podrške ova večer ne bi bila tako nezaboravna.

Čuvari Kristova groba na slavlju Pokrova presvete Bogorodice u Kričkama

Izvor: www.ika

Već tradicionalno, prve subote u listopadu (4. listopada), u grkokatoličkoj župnoj crkvi i svetištu u Kričkama kod Drniša, svečano je proslavljen blagdan Pokrova presvete Bogorodice. Arhijerejsku liturgiju u toj povijesno značajnoj i monumentalnoj grkokatoličkoj crkvi Dalmacije predvodio je vladika Milan Stipić, križevački biskup, u zajedništvu s brojnim svećenicima i đakonima. Na slavlju su se okupili domaći vjernici te hodočasnici pristigli iz raznih krajeva Hrvatske, među kojima su bili Čuvari Kristova groba iz Vrlike, predvođeni njihovim arambašom gosp. Ivanom Totićem.

Govoreći o nastanku blagdana Pokrova presvete Bogorodice, vladika Stipić podsjetio je na događaj iz 911. godine, kada su sv. Andrija Jurodivi i sv. Epifanije u Bogorodičinoj crkvi kraj palače Blaherne u Carigradu, tijekom opsade grada i noćnog bijenja, ugledali lik Bogorodice Marije kako svojim pokrovom – plaštem zaogrće narod sabran u molitvi.

„Dolazeći u ovaj Bogorodičin hram, na ovom brdašcu usred Petrova polja, mi zapravo dolazimo u majčinski zagrljaj Presvete Bogorodice, pred kojom iznosimo svoje potrebe, nevolje i životne poteškoće. Zato je ovo radosni blagdan djece Božje i djece Bogomajke – jer joj uzvraćamo ljubavlju na njezinu brigu i zaštitu. Bdijući nad nama, ona nas trajno zagovara pred Bogom. Danas smo se okupili iz svih krajeva naše Domovine kako bismo zastali, posvetili se svojoj duši i odnosu s Bogom, koji nam, kao znak svoje nježnosti i ljubavi, daje ono najintimnije i najdragocjenije – svoju i našu Majku“, rekao je vladika Stipić.

Po završetku liturgije otpjevan je Moleben presvetoj Bogorodici pred njezinom ikonom, a na dolasku se svima zahvalio župnik i čuvar svetišta o. Jan Jakubov. Nakon slavlja uslijedio je zajednički ručak za sve okupljene.

Velebna grkokatolička crkva klasicističkog stila u Petrovom polju, koju narod zbog njezina prepoznatljiva dva tornja naziva “Roga”, podignuta je 1836. godine. Tijekom burne povijesti više je puta stradala – 1942. godine spalili su je četnici, a u Domovinskom ratu ponovno je minirana od strane pobunjenih paravojnih postrojbi tzv. SAO Krajine. U posljednjim desetljećima crkva je temeljito obnovljena uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske i ponovno posvećena.

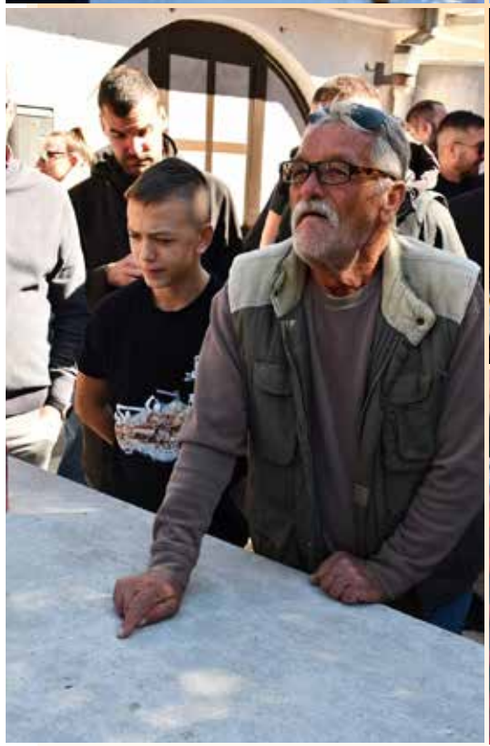
Foto: Emina Dabo Hunjak

Japaneža - fotogalerija

Fra Dragan Grizelj novi je gvardijan i čuvar Svetišta na Trsatu

Izvor: www.ofm.hr

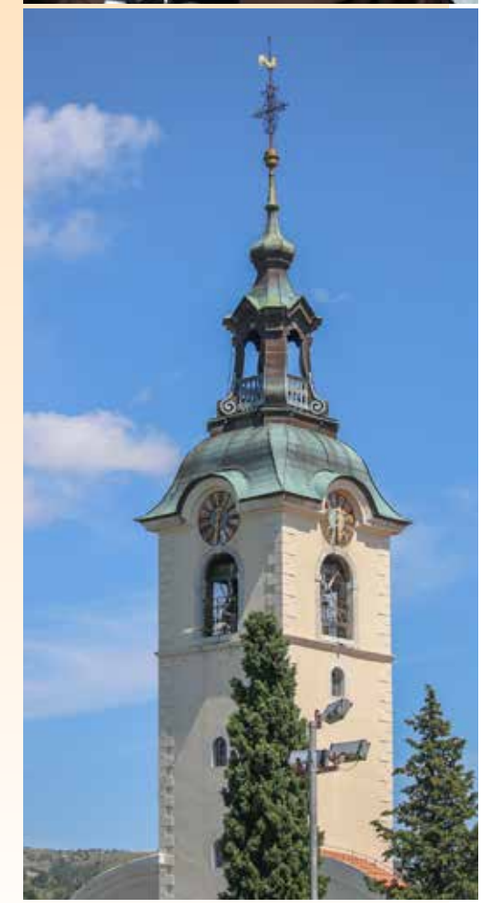
Fra Dragan Grizelj, podrijetlom Vrličanin, novi je gvardijan i čuvar Svetišta Majke Božje Trsatske. Službu je preuzeo od fra Krunoslava Kocijana, 7. listopada, nakon pet godina njegovog predanog i poniznog služenja braći i vjernicima.

Fra Dragan je rođen 5. veljače 1978. godine u Banja Luci (Bosna i Hercegovina). Tijekom Domovinskog rata njegova se obitelj preselila u Daruvar, gdje je završio srednju školu za strojarskog tehničara. U jesen 1997. ulazi u postulaturu Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda u Samoboru, a prve zavjete polaže nakon novicijata na Trsatu u kolovozu 1999. godine. Svečane zavjete u Redu manje braće položio je u Virovitici u rujnu 2004. godine.

Kao časni brat službovao je u više samostana: u Zagrebu na Kaptolu (krojač), u Varaždinu (bolničar), u Našicama (sakristan) te ponovno u Zagrebu (sakristan). Nakon svećeničkog ređenja 2017. godine, pastoralno je djelovao u Iloku (župni i samostanski vikar, ekonom), Hrastovici i Petrinji (upravitelj župe) te Varaždinu (gvardijan).

Filozofsko-teološki studij završio je na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu 2017. godine, s diplomom Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu. Iste je godine, u srpnju, proslavio mladu misu u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Daruvaru.

Fra Krunoslavu iskreno zahvaljujemo na njegovoj požrtvovnoj i skromnoj službi na Trsatu te molimo da ga i nadalje prati zagovor Majke Božje Trsatske. Novog gvardijana preporučamo u vaše molitve da, osnažen vjerom i povjerenjem vjernika, s jednakom predanošću i ljubavlju nastavi služiti u Hrvatskom Nazaretu.

Snijeg u Vrlici - fotogalerija

Sprovod Jean Michela Nicoliera - fotogalerija

Vrlika, 18. studenoga 2025. god.

Doček motorista na putu za Vukovar u Vrlici - fotogalerija

Vukovar, 18. studenoga 2025. god.

Vrličani u Vukovaru - fotogalerija

Josip Milković svjedočio u Sinju

Ante Vidošević

Pred ispunjenim klaustrom sinjskog samostana, Josip Milković je tijekom Došašća 2025., u pratnji svojih najbližih, svjedočio o snazi i svjetlu vjere kojim je prihvatio svoj križ te isto tako i o potpori svojih najbližih. Na koncu susreta Josipu je sinjski gvardijan, fra Marinko Vukman, uručio prigodni dar.

Lutkarska predstava uz obljetnicu rođenja Milana Begovića

Zlatko Stupalo

Povodom obilježavanja 150 godina od rođenja Milana Begovića, 19. siječnja 2026., u 11 sati u Domu kulture u Vrlici, upriličena je izvedba lutkarske predstave “Ero s onoga svijeta “ u izvedbi Lutkarskog kazališta iz Zagreba. U predstavi su uživali najmlađi, korisnici Centra za rehabilitaciju „Fra Ante Sekelez“ te ostali mještani i gosti.

Komična opera “Ero s onoga svijeta” najpoznatija je i najizvođenija hrvatska opera, a njezina popularnost nadilazi granice Hrvatske. Djelo je prevedeno na devet jezika i izvođeno na brojnim svjetskim pozornicama. Upravo zbog toga ova predstava ima posebno mjesto u hrvatskoj kulturnoj baštini.

Bila je ovo lijepa prigoda da se kroz kazalište i zajedničko druženje obilježi velika obljetnica Milana Begovića te podsjeti na bogatstvo domaće književnosti i glazbeno-scenskog stvaralaštva.

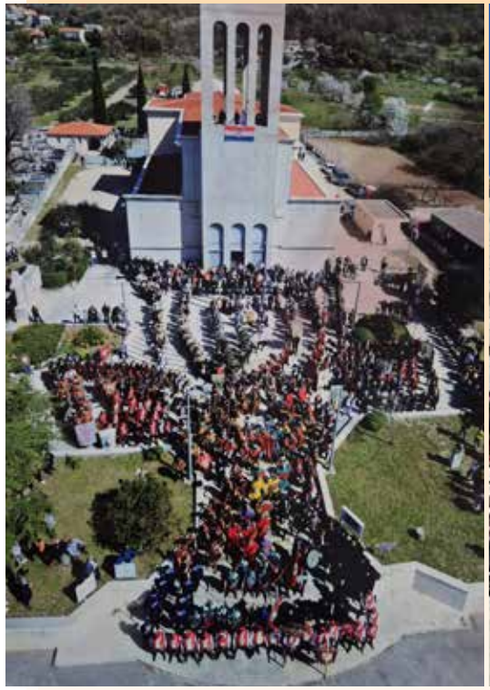

Susret žudija i čuvara Kristova groba - fotogalerija

Sestra Maritana Batalić proslavila zlatni jubilej

S. Nada Martinković
Izvor: www.djos.hr

Na blagdan sv. Marka, evanđelista, u subotu, 25. travnja u samostanskoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Đakovu, zlatni jubilej vjernosti Gospodinu tijekom 50 godina življenja redovničkih zavjeta, proslavile su Milosrdne sestre Sv. Križa: s. Barbara Petrić, s. Slavoljuba Raguž, s. Ankica Tomas, s. M. Ulrika Pranjić, s. Maritana Batalić, s. Finka Tomas, s. Zorislava Kupčerić i s. Nataša Jozić, objavio je Tiskovni ured Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Euharistijsko slavlje predvodio je đakovačko-osječki pomoćni biskup Ivan Ćurić u koncelebraciji s vlč. mr. Dariom Hrgom, kancelarom Nadbiskupskog ordinarijata, vlč. Alojzom Kovačekom, župnikom Župe Svih svetih u Đakovu, preč. Matom Gašparovićem, vlč. Mirom Tomasom i p. Borisom Jozićem SJ.

Sestre su obnovile svoje zavjete, izgovarajući zavjetni obrazac pred provincijalnom poglavaricom s. Marijom Brizar i u nazočnosti sestara.

Svečanost je pjesmom pratio samostanski zbor, pod ravnanjem s. Josipe Pavle Jakić. Na kraju mise nazočni su, zajedno sa sestrama jubilarkama, još jednom zahvalili Bogu za vjernost u njegovoj službi himnom Tebe Boga hvalimo. Po završetku mise slavljenice su se uputile u Dvoranu sv. Josipa, gdje im je mons. Ćurić zajedno sa svećenicima i sestrama poglavaricama, čestitao jubilej.

Svečanosti zlatnih zavjeta prethodili su dani priprave u kojima su slavljenice hodočastile u Franjevački samostan u Cerniku, a na đakovačkom groblju su se pomolile na grobu majke M. Amadeje Pavlović te pokojne s. Darije Djaković koja je prije 50 godina zajedno s njima položila Prve zavjete. Nakon dana priprave slijedile su duhovne vježbe, koje je predvodio vlč. Đuliano Trdić.

Čestitamo dragoj sestri Maritani, rodom s Maovica, na velikom jubileju i neka njezin primjer vjernosti bude nadahnuće i budućim redovnicama!

Obljetnica herojske obrane Velog vrha na Svilaji

Ante Beko

I ove godine vrlički branitelji i njihove obitelji te ostali branitelji i prijatelji prisjetili su se 8. lipnja 1993. godine kada su junaci s Velog vrha, svi porijeklom vrličkog kraja, obranili ovu važnu kotu od srbo-četničkog agresora. Tog dana smrtno je stradao Petar Varnica, dok je bilo 11 ranjenika, od kojih dio teško ranjenih.

Kada je iscrpljenim braniteljima stigla pomoć suboraca iz sinjske 126. brigade agresori su spas pronašli u bijegu, ostavljajući dvojicu mrtvih. U organizaciji Hvidre i pod pokroviteljstvom Grada Vrlike i Županije jučer su evocirana sjećanja na obranu tog dijela Svilaje.

Na tom istom mjestu, nekoliko dana prije bitke, poginuli su Zdravko Uvodić i Dubravko Grubišić, pripadnici Samostalnog voda "Slobodne Dalmacije" pri 114. brigadi HV-a, a poslije bitke na tom su području smrtno stradali Ivica Šuća i Anđelko Zrnčić iz 126. brigade.

Vijence su na spomen-obilježje, među ostalima, položili Božo Giljan, predsjednik vrličke Hvidre te predstavnici Grada Vrlike. Vrlički župnik fra Ivan Šimunac predvodio je molitvu za sve poginule na tom mjestu, ali i za sve poginule hrvatske branitelje.

Fra Ivan Lelas proslavio zlatni jubilej svećeništva

Izvor: www.ika.hr

Član Franjevačke kustodije sv. Jeronima - Zadar fra Ivan Lelas, OFM, proslavio je u subotu 4. srpnja, zlatni jubilej – 50 godina svećeništva u župnoj crkvi Uzvišenja sv. Križa Krapanj – Brodarica. Misu je slavio šibenski biskup Tomislav Rogić, a objavljeno je na mrežnoj stranici Kustodije.

Uz biskupa Rogića suslavili su jubilarac fra Ivan, kustod Kustodije fra Tomislav Šanko te druga braća svećenici. Na početku mise fra Ivan je pozdravio prisutne vjernike, istaknuvši da mu je drago što će s njim podijelili radost jubileja te je zahvalio biskupu Rogiću na njegovoj prisutnosti. Biskup je čestitao fra Ivanu 50 godina služenja Kristu u svećeništvu te zahvalio Bogu na daru njegova svećeništva i služenja Crkvi i Božjem narodu. U propovijedi je istaknuo da 50 godina svećeništva nosi u sebi mnoge uspomene i anegdote, ali da Božja riječ istom snagom i djelotvornošću progovara i danas.

Istaknuo je da je fra Ivan tijekom 50 godina svećeničke službe bio glasnik nade u Kristovu pobjedu te istaknuo da svatko može biti baštinik te nade ako dopusti da ga vodi Duh Božji. Poručio je da samo oni koji su ponizni pred Bogom mogu spoznati Božju ljubav i prihvatiti objavu koju Sin donosi. Osvrćući se na evanđeoski odlomak (Mt 11,25-30) u kojem Isus poziva umorne i opterećene da se odmore u njemu, biskup je naglasio da čovjek u užurbanosti današnjeg vremena često zaboravi što je potrebno njegovoj duši. „Krist sve zove k sebi i obećava da

će kod njega naći spokoja svim svojim naporima, razočaranjima i traženjima“, dodao je biskup. Upitavši kako čovjek danas može ponovno pronaći mir, snagu i novi polet, biskup je naglasio Isusove riječi: „Učite se od mene jer sam krotka i ponizna srca i naći ćete spokoj dušama svojim.“ „Drugo ime za krotkost je bezazlenost i poniznost. Gospodin Isus pokazuje svojim životom kako se svladavaju nevolje, kako se u molitvi i prijateljstvu s Bogom nalazi utjeha i snaga“, dodao je.

Govoreći o 50 godina fra Ivanovog svećeničkog služenja, biskup je istaknuo da postoje dva lica izabiranja – jedno je poziv, a drugo odaziv. „Poziv i odaziv će se stalno kroz život isprepletati. Odaziv će tražiti Božju volju i prihvaćanje, a Bog će izabirati i voditi one koji mu se predaju i po njima djelovati – često da toga izabrani neće niti biti svjesni“, rekao je mons. Rogić. Istaknuvši da je svećenički poziv zapravo poziv na nesebično i radosno darivanje drugima kako bi se oni mogli radovati u tom darivanju, biskup je istaknuo da je svećenik po svojoj službi veza s nebom i spona čovjeka s Bogom. „Po sakramentu svetog reda primio si milost da ju dijeliš u svim drugim sakramentima. Svećenik može i treba dijeliti utjehu, buditi nadu, donosit svjetlost i vedrinu kada drugi pomisle da je zlo zavladalo. Jednostavno, svećenik treba privoditi ljude k Bogu“, rekao je mons. Rogić te dodao da po rukama svećenika dolazi živi Isus među svoje vjerne kako bi ih iznova natopio svojom ljubavlju i učinio spremnima za život.

Prije kraja misnog slavlja, čestitku u ime Kustodije uputio je kustod fra Tomislav. „Dragi fra Ivane, kad se kaže tvoje ime, mnogi će odmah reći Gvardijan. Zanimljivo je kako je jedna služba s vremenom postala gotovo tvoj nadimak. Ali razlog nije samo u tome što si tu službu toliko godina obavljao, i danas je obavljaš. Ljudi te tako zovu zato što si gvardijan postao i načinom života. Jer biti gvardijan nije samo voditi samostan. Gvardijan je onaj koji na prvom mjestu brine za duhovno, a onda i materijalno dobro svoje braće! To znači držati vrata otvorenima, imati vremena za čovjeka, znati saslušati, pomiriti, okupiti i učiniti da se ljudi osjećaju kao kod kuće. To je ono po čemu te ljudi pamte“, istaknuo je fra Tomislav.

Dodao je da se upravo zato u fra Ivanovom životu prepoznaju riječi sv. Ivana koje je prije pedeset godina uzeo za svoje mladomisničko geslo: „Tko ne ljubi, nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav.“ „Ljubav nije samo osjećaj ni lijepa riječ. Ljubav se vidi u vremenu koje daruješ drugome, u otvorenim vratima, u sposobnosti da povežeš ljude koji se možda nikada ne bi susreli. Tko tako živi, na vrlo jednostavan način govori o Bogu, često i bez mnogo riječi. Pedeset godina svećeništva nije samo pedeset godina službe. To je pedeset godina susreta s ljudima. Toliko slavlja svetih misa, ispovijedi, razgovora, putovanja i prijateljstava. Na kraju, svećenika ljudi ne pamte samo po propovijedima, nego po tome kako su se osjećali u njegovoj blizini. A uz tebe su se mnogi osjećali prihvaćeno, opušteno i rado su se vraćali“, poručio je, među ostalim, kustod.

Fra Ivan je na kraju zahvalio na upućenim čestitkama i zajedništvu. „Braćo i sestre, imajmo blago srce i krotku dušu. Isus nas poziva da nasljeđujemo njega – da se od njega učimo dobroti srca i duše. On je blaga i ponizna srca. Blagopokojni papa Ivan XXIII. je pod jednu svoju sliku stavio natpis: „Blagost je najveća snaga.“ I ja želim svima nama da budemo blaga i ponizna srca“, zaključio je svečar fra Ivan.

Vrlika, 18. srpnja 2026. god.

Održano 12. Svjetsko prvenstvo u spremanju vrličkih uštipaka

Izvor: www.vrlika.hr

Dana 18. srpnja u Vrlici je održano 12. Svjetsko prvenstvo u spremanju vrličkih uštipaka, manifestacija koja iz godine u godinu potvrđuje svoj značaj u očuvanju gastronomske i kulturne baštine vrličkog kraja. Okupljajući brojne natjecatelje, posjetitelje i zaljubljenike u tradiciju, prvenstvo je još jednom pokazalo kako se kroz zajedništvo, predanost i ljubav prema običajima uspješno čuvaju vrijednosti koje se prenose s generacije na generaciju.

Natjecateljski duh, bogat popratni program i srdačna atmosfera obilježili su ovaj događaj, koji je Vrliku ponovno predstavio kao mjesto susreta tradicije, gostoljubivosti i autentičnih okusa Dalmatinske zagore.

Svečano obilježavanje 35. obljetnice obrane Kijeva i vrličkog kraja u Domovinskom ratu

Zlatko Stupalo

POZIVNICA

Udruga policije vrličkog kraja iz Domovinskog rata
ima iznimnu čast i zadovoljstvo pozvati Vas na svečano obilježavanje obljetnice

OBRANE KIJEVA I VRLIČKOG KRAJA
U DOMOVINSKOM RATU
(17. kolovoza 1990. - 26. kolovoza 1991.)
koja će se održati u subotu, 25. srpnja 2026. godine u Vrlici

Ovom manifestacijom obilježavamo 35. godina dolaska prve postrojbe ZNG u Vrlici (21. srpnja 1991. godine), te hrabrosti i žrtvi hrvatskih redarstvenika i branitelja koji su stali na branik domovine u tim povijesnim danima srpnjanetičke agresije.

PROGRAM MANIFESTACIJE:

- 15:00 - 15:30 – okupljanje u Domu kulture
- 15:40 - 16:00 – postrojavanje 1. Postrojbe ZNG na školskom igralištu
- 16:00 – svečano polaganje vijenaca i paljenje svijeća kod spomenika Hrvatskim Braniteljima
- 16:30 – Sveta misa za branitelje u Crkvi Gospe od Ružarija u Vrlici
- 17:15 – obraćanje organizatora, gradonačelnika, župana i predstavnika glavnog pokrovitelja (Ministarstvo hrvatskih branitelja/ministra tajnik/ca) u Domu kulture/kino dvorana
- 17:45 – Okrugli stol u Domu kulture/kino dvorana
- 19:00 – zajedničko druženje i prigodni domjenak pod vojnim šatorom na Česmi

Vaša nazočnost uvelićat će ovaj povijesni događaj te iskazati trajno poštovanje prema onima koji su položili živote za slobodnu i suverenu Republiku Hrvatsku.

Molimo Vas da svoj dolazak potvrdite najkasnije do 20. srpnja 2026. godine na broj mobitela: +385 98 771 177 (K-poten.e - mailu: upvkh909@gmail.com
ilboj organizaciji.

Veselimo se Vašem dolasku!

S poštovanjem,
Predsjednik odbora
Slobodan Tonić

POKROVITELJI:
MINISTARSTVO HRVATSKIH BRANITELJA

Nedavno osnovana Udruga policije vrličkog kraja iz Domovinskog rata organizirala je svečano obilježavanje 35. obljetnice obrane Kijeva i vrličkog kraja u obrani od pobunjenog srpskog agresora u Domovinskom ratu. Susret je započeo okupljanjem u Domu kulture, nastavio se postrojavanjem 1. Postrojbe ZNG na školskom igralištu te svečanim polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća kod spomenika hrvatskim braniteljima. Uslijedilo je misno slavlje u župnoj crkvi kojem je predsjedao vrlički župnik fra Ivan Šimunac u koncelebraciji dr. fra Ivana Režića. Nakon misnog slavlja i zajedničkog fotografiranja ispred vrličke crkve, prisutnima su se obratili organizatori, gradonačelnik, župan te predstavnik Ministarstva hrvatskih branitelja. Uslijedio je okrugli stol te druženje i prigodni domjenak na vrličkoj Česmi.

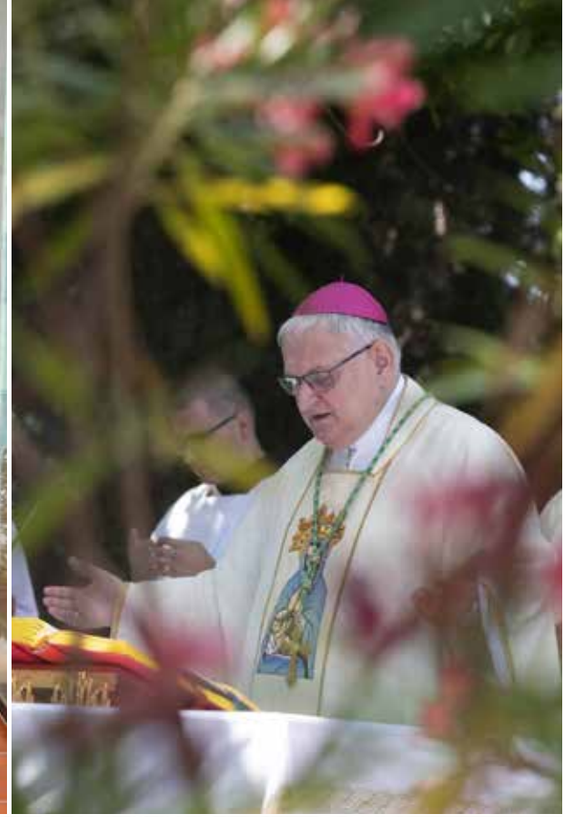
Vrličani na proslavi Gospe od Anđela na Visovcu

Jelena Boljat

Na poziv visovačkog gvardijana fra Tina Labrovića, u nedjelju 2. kolovoza 2026., na središnjem misnom slavlju na svetkovinu Gospe od Anđela, Vrličani su imali istaknutu ulogu. Naime, članovi Udruge čuvara Kristova groba iz Vrlike, predvođeni arambašom Ivanom Totićem, imali su čast nositi Gospinu sliku i barjake tijekom procesije po otočiću. Uz to, vrlički župski zbor, pod ravnanjem Petre Milković, svojim sviranjem i pjevanjem uljepšao je misno slavlje u 10 i 30 sati kojem je predsjedao šibenski biskup mons. Tomislav Rogić, u koncelebraciji s ostalim svećenicima, među kojim su bili i fra Božo Mandarić te don Tomislav Zečević. Djevojke odjevene u vrličku nošnju te mladići i čuvari Kristova groba navijestili su Božju riječ te predvodili molitvu vjernika. Na koncu misnog slavlja, visovački gvardijan je pozdravio Vrličane te im zahvalio na sudjelovanju u slavlju. Tog dana, tradicionalno, veliki broj Vrličana pohodio je Gospin otočić te time učvrstio svoju stoljetnu povezanost s visovačkim samostanom i tim Gospinim svetištem.

Vrlika još jednom pokazala zašto je dom ‘Ere s onoga svijeta’

Nikola Turudić
Izvor: www.ferata.hr

Vrlika je i ove godine bila pozornica jedne od najznačajnijih kulturnih manifestacija Dalmatinske zagore. U subotu, 8. kolovoza, pred prepunim gledalištem održana je izvedba opere ‘Ero s onoga svijeta’, a interes publike bio je toliko velik da se tražilo mjesto više.

U jedinstvenom ambijentu Vrlike, djelo koje je obilježilo hrvatsku opernu baštinu ponovno je oživjelo pred brojnim posjetiteljima iz svih krajeva Hrvatske i inozemstva. Dugotrajan pljesak i oduševljenje publike još su jednom potvrdili kako ova manifestacija ima posebno mjesto na hrvatskoj kulturnoj i turističkoj karti.

Ovogodišnja izvedba imala je dodatnu vrijednost jer se obilježava 150. obljetnica rođenja Milana Begovića, istaknutog hrvatskog književnika i autora libreta za operu ‘Ero s onoga svijeta’. Ta važna obljetnica dala je ovogodišnjoj manifestaciji poseban svečani karakter i bila je prilika da se oda počast čovjeku čije je stvaralaštvo ostavilo neizbrisiv trag u hrvatskoj književnosti i kazalištu.

Organizacija ovakvog događaja rezultat je zajedničkog rada brojnih institucija, partnera i pojedinaca. TZ Grada Vrlike ovim putem upućuje zahvalnost Vladi Republike Hrvatske, predvođenoj predsjednikom Vlade Andrejom Plenkovićem, na kontinuiranoj potpori projektima koji čuvaju i promiču hrvatsku kulturnu baštinu.

Zahvaljuju i Hrvatskoj turističkoj zajednici, Turističkoj zajednici Splitsko-dalmatinske županije, Splitsko-dalmatinskoj županiji te Gradu Vrlici, čija je podrška bila ključna za uspješnu realizaciju ovogodišnje manifestacije.

Posebnu zahvalu šalju svim umjetnicima, članovima produkcije, volonterima i publici koji iz godine u godinu potvrđuju da Vrlika nije samo mjesto održavanja opere, već njezin istinski dom. Upravo zahvaljujući zajedništvu i ljubavi prema kulturnoj baštini, ‘Ero s onoga svijeta’ nastavlja živjeti ondje gdje mu je i mjesto – u srcu Vrlike.

Održan prvi Vrlički akvatlon na Gradskoj plaži Garjak

Nikola Turudić
Izvor: www.ferata.hr

Na Gradskoj plaži Garjak u Vrlici, 9. kolovoza, održan je prvi Vrlički akvatlon, sportsko-rekreativno događanje koje je okupilo zaljubljenike u plivanje i trčanje te dodatno obogatilo ljetnu ponudu vrličkog kraja.

Prvi Vrlički akvatlon održan je u suradnji s Triatlon klubom Split, čiji su članovi svojim iskustvom i stručnom podrškom sudjelovali u organizaciji ovog sportskog događanja. Natjecatelji su se okušali u kombinaciji plivanja i trčanja, a uz sportski dio događanja posebno se istaknula odlična atmosfera i druženje sudionika na prekrasnoj lokaciji Gradske plaže Garjak.

Cilj organizatora bio je približiti sport svim generacijama, potaknuti aktivan način života te promovirati Garjak i Vrliku kao atraktivnu destinaciju za sportske i rekreativne sadržaje. Prvo izdanje akvatlona pokazalo je kako postoji interes za ovakvim događanjima te je ujedno otvorilo prostor za njihovo daljnje razvijanje u budućnosti.

TZ grada Vrlike posebnu zahvalu upućuje Turističkoj zajednici Splitsko-dalmatinske županije na podršci i prepoznavanju važnosti ovakvih projekata, kao i Gradu Vrlici na pomoći i potpori u realizaciji prvog Vrličkog akvatlona.

Zahvaljuju i Triatlon klubu Split na suradnji, stručnosti i doprinosu organizaciji, kao i svim natjecateljima, volonterima, suradnicima i posjetiteljima koji su svojim sudjelovanjem pridonijeli uspjehu ovog događanja.

Prvi Vrlički akvatlon uspješno je ispisao svoju prvu stranicu, a nadamo se da će postati lijepa sportska tradicija koja će iz godine u godinu okupljati sve veći broj sudionika i ljubitelja sporta na Garjaku.

Vrlički uštipci za slavodobitnika

Zlatko Stupalo

Do posljednjeg mjesta ispunjeno gledalište, ali i nebrojeno mnoštvo gledatelja ispred malih ekrana pratilo je ovogodišnje vrlo zanimljivo i nesvakidašnje alkarsko nadmetanje. Svaki od alkara te 311. Alke priželjkivao je ponijeti plamenac ulicama Sinja i upisati svoje ime među slavodobitnike. Ove 2026., po treći put, pošlo je to za rukom Tinu Radanoviću tijekom drugog kruga pripetavanja s ukupno pogođenih 12 punata. I zaslužio je zbog hrabrosti, odvažnosti i najviše pogođenih srida! Tinov kolega u kriminalističkoj policiji u Splitu Ante Režić s Maovica, vidjevši da je Tino pošao u drugi krug pripetavanja, izdao je zapovid svojoj majci, vrsnom majstoru u pripremi nadaleko poznatih vrličkih uštipaka, da što prije dogotovi vrlički specijalitet za slavodobitnika. Tako se je tog 9. kolovoza na bogatoj trpezi za birane uzvanike našao i vrlički uštipak za slavodobitnika. Nadamo se, ne i posljednji put. Slavodobitniče, živio nam i još puno srida pogodio!

Škola tenisa u Vrlici - fotogalerija

Vrličani u devetnici Velikoj Gospi u Sinju i na svetkovini

Zlatko Stupalo

Osmoga dana devetnice, uoči svetkovine Velike Gospe, Gospi Sinjskoj hodočastili su vjernici iz Vrlike, Hrvaca, Potravlja, Satrića, Maljkova, Bitelića, Zasioka, Dabra, Vučipolja, Rumina i Zelova.

Euharistijsko slavlje u 9 sati predvodio je fra Tomislav Šanko, kustod Zadarske franjevačke provincije, a u koncelebraciji su sudjelovali fra Ivan Šimunac, fra Perica Maslać, fra Marinko Vukman, fra Dalibor Grčić, don Josip Bečić, fra Stipe Bešlić, fra Pavao Vučković, fra Joško Kodžoman, fra Ante Prološčić i fra Nediljko Jerkan. Euharistijsko slavlje pjesmom je animirao Zbor sv. Filipa i Jakova iz Potravlja, a za orguljama je bio Josip Čovo.

Vrličani, predvođeni svojim župnikom, te čuvari Kristova groba, zajedno s arambašom Ivanom Totićem, sudjelovali su i u svečanoj procesiji na svetkovinu Velike Gospe.

IN MEMORIAM

S. Vićenza - Pera Biuk

Za jedno molim Gospodina, samo to ja tražim: da živim u Domu Gospodnjem sve dane života svoga, da uživam milinu Gospodnju i Dom njegov gledam. (Ps 27,4)

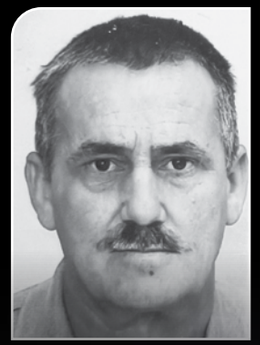
Predana u Očevu volju, dana 12. rujna 2025. u Kaštel Sućurcu, u 91. godini života i 66. godini redovništva, okrijepljena svetim sakramentima, blago je u Gospodinu usnula naša draga sestra S. Vićenza - Pera Biuk (1935.-2025.), Službenica Milosrđa.

U tišini vječnog mira i do skorog susreta neka te prate naše misli, molitve i sjećanja.

Počivala u miru Božjem!

sestre Službenice Milosrđa

Slavko Jure Blažević

Preminuo dugogodišnji remeta na Maovicama Slavko Jure Blažević (1961.-2025.)

Dana 24. studenoga 2025., nakon duge i teške bolesti, preminuo je Slavko Jure (Juka) Blažević, rođen 14. travnja 1961. na Maovicama od oca Gašpara i majke Marije, rođ. Biuk. U braku sa suprugom Ankom, rođ. Milković, imao je sedmero djece, pet sinova i dvije kćeri. Pokojni Slavko Juka bio je hrvatski dragovoljac Domovinskog rata, pripadnik 4. gardijske brigade i 142. brigade Hrvatske vojske. Od 2001. do 2025. služio je predano u župi Vrlika kao remeta na Maovicama, uz potporu supruge i djece, na usluzi u svim prigodama, osobito na misnim slavljima i kod čestih sprovodnih obreda.

Župa Vrlika duguje zahvalnost pok. Slavku Juri na vjernom služenju u župi, nastavljajući časnu službu svojih prethodnika. Pokoj vječni daruj mu Gospodine i svjetlost vječna svijetlila njemu.

Drago Vrančić

Napustio nas je naš najvjerniji navijač

Nakon brze i teške bolesti, 18. svibnja 2026., napustio nas je naš sugrađanin Drago Vrančić. Drago je bio čovjek koji se brinuo o našem terenu, o čistoći na njemu i van njega. Nikad mu nije bilo teško ništa učiniti. Drago se bavio pomalo i pjesništvom pa bi nas znao iznenaditi nekad sa svojim recitacijama i pjesmama. Bio je i naš najvjerniji navijač, najveselije bi proslavljao naše pobjede, a najtužniji je bio kad bi se dogodili porazi.

Dobri naš Drago, neka ti Bog da pokoj vječni, svjetlost vječna svijetlila nad tobom i počivao u miru Božjem.

Tvoji iz HNK Vrlika

Grad Vrlika od Rožarice 2025. do Rožarice 2026.

Anita Šimunović

Kako to i priliči u Vrličkom kolu se uvijek osvrnemo na rad Gradske uprave od Dana grada Vrlike, odnosno naše zaštitnice Gospe od Ružarija pa do istog dana sljedeće godine. Dakle, krenimo redom od Dana grada Vrlike 2025. godine. Dan Grada Vrlike uvijek se obilježava petkom pred blagdan Gospe od Ružarija, naše zaštitnice te je tako svečana sjednica Gradskog vijeća održana 3. listopada.

Uz gradske vijećnike i gradonačelnika Juru Plazonića, svečanosti održanoj u Domu kulture nazočili su brojni gosti i uzvanici, među kojima župan Blaženko Boban kao izaslanik predsjednika Vlade Andreja Plenkovića, Ivan Bugarin, saborski zastupnik i gradonačelnik Trilja u ulozi izaslanika predsjednika Hrvatskog sabora Gordana Jandrokovića, Marin Mandarić, saborski zastupnik i gradonačelnik Đakova, predstavnici Viteškog alkarskog društva, braniteljskih udruga s područja Grada Vrlike, MUP-a, vrlički župnik fra Ivan Šimunac i jerej Lazar Prijić te predstavnici komunalnih tvrtki i društvenih udruga. U ulozi voditeljice protokola sjednice istaknula se Marina Turudić.

Svečanost je predvodila predsjednica Anita Šimunović te se prigodnim govorom obratila prisutnima naglašavajući važnost ustrajnog

rada i zajedništva u svezi projekata od važnosti za građane Vrlike. Gradonačelnik Jure Plazonić se u svom obraćanju osvrnuo na šest glavnih projekata, od kojih je jedan pri završetku, a pet ih je u visokoj fazi pripreme:

1. nova zgrada dječjeg vrtića za skrb o 60 djece u jednoj jasličkoj i dvije vrtićke skupine. Nova zgrada, koja će biti otvorena u najskorije vrijeme, dobit će i novu opremu, kao i igračke za djecu. U izgradnju je uloženo 2.513.518 eura iz programa NPOO.

2. Pred izgradnjom su dvije stambene višekatnice s 18 stanova. Napokon kreće u realizaciju izgradnja zgrade iz programa POS-a s 12 stambenih jednica za mlade obitelji. Upravo je u tijeku provođenje javne nabave za izvođača radova.

3. Do 2027. godine Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine u Vrlici će izgraditi zgradu sa šest stanova koje će u najam dobiti mladi i mlade obitelji s mogućnošću kasnijeg otkupa. Za obje zgrade Grad Vrlika osigurao je parcele na kojima će se graditi, na prostoru nekadašnje "Dalmatinke", koji je uglavnom komunalno opremljen, a gradnja će biti oslobođena plaćanja komunalnog doprinosa.

4. Na istom mikrolokalitetu, ex "Dalmatinci", Vrličani će graditi Vatrogasni dom ukupne procijenjene vrijednosti 1.311.340 eura, od čega su bespovratna sredstva EU fondova iz programa Konkurentnost i kohezija u iznosu od 1.114.639 eura ili 85 posto ukupnih troškova.

5. Grad Vrlika i Viteško alkarsko društvo Sinj pred realizacijom su Konjičkog kampa, odnosno uzgojne ergele na mikrolokalitetu Slanovac, kod Garjaka. Pomladak koji se proizvede u ovoj uzgojnoj ergeli ostajat će u kampu dvije godine, za koje vrijeme će proći osnovnu obuku. Potom će se premjestiti u alkarsku ergelu u Sinju, gdje će ih alkari pripremati za Alku, u čiju izvedbu bi se trebali uključivati do navršene pete godine. U samom kampu bit će 30-ak konja koji će se koristiti i u turističke svrhe, odnosno za školu jahanja, terapijsko i rekreacijsko jahanje. Uz kamp će se uspostaviti i licencirana staza za jahače. Procijenjena vrijednost ulaganja je oko 2,5 milijuna eura.

6. Vrlika će, odlukom Splitsko-dalmatinske županije, dobiti novi dom za starije i nemoćne, čija će se izgradnja financirati sredstvima iz EU fondova. Početak radova planiran je polovicom 2026. godine na parceli koju je osigurao grad Vrlika iznad Sportsko-rekreacijskog centra Česma – zaključio je Plazonić, zahvaljujući na razumijevanje za vrličke potrebe i odličnu suradnju.

Slavljenicima i njihovim gostima prigodno su se obratili Marin Mandarić, koji je Vrličanima prenio čestitke iz Đakova u kojemu živi velik broj ljudi podrijetlom iz vrličkog kraja, među kojima je i on osobno. Ivan Bugarin čestitao je slavljenicima i prenio im pozdrave i čestitke Gordana Jandrokovića. U prigodnom obraćanju u ulozi župana, ali i izaslanika Andreja Plenkovića, Blaženko Boban kazao je da malo koji dio Hrvatske ima ljepotu krajobraza kao vrlički. Župan se posebno dotaknuo projekta Vatrogasnog doma koji će Županija financijski poduprijeti, a od tri doma za starije i nemoćne koje će Županija početkom iduće godine kandidirati za EU fondove jedan će biti u Vrlici. Županija, kazao je župan, vodi politiku ravnomjernog razvoja pa tako stvara uvjete da i građani Dalmatinske zagore imaju sve sadržaje kao i u drugim sredinama. Najavio je da će za konjički kamp, odnosno alkarsku uzgojnu ergelu, u Vrlici do kraja godine Skupština Županije odlučiti o dodjeli zemljišta.

Skupnu nagradu za 2025. godinu dobila je Udruga teniskih rekreativaca Sinj, koju je iz ruku predsjednice Šimunović i gradonačelnika Plazonića preuzeo Stipe Milošević, predsjednik Udruge. Osobna

nagrada dodijeljena je Ivanu Turudiću, članu Planinarske udruge "Zolj", sportašu i promotoru Vrlike, koji je 31. svibnja ove godine zastavu Hrvatske i grada Vrlike istaknuo na 6119 metara visokom vrhu Himalaje.

Uoči same svetkovine, u subotu 04. listopada, održane su sportske aktivnosti koje su okupile brojne mještane i posjetitelje svih generacija. Program je započeo u jutarnjim satima. Održani su turniri u Japaneži, balotama, a posebnu pozornost privukao je malonogometni turnir. Za najmlađe su organizirane dječje igre i natjecanja koji su izmamili osmijeh i djeci i roditeljima. Ujedno je svoje djelovanje u prostorijama na Gradskoj tržnici otpočela i Udruga policije vrličkog kraja iz Domovinskog rata te su i oni uz svoje goste, posebno pročelnika Splitsko-dalmatinske županije Damira Gabrića, na dostojan način obilježili Dan grada. Subotnju večer obilježio je nastup Branimira Bubice i klape Sebenico u prelijepom ambijentu crkve Gospe od Ružarija. Za kraj večeri priređen je vatromet koji je kao i svake godine izazvao oduševljenje mještana i posjetitelja.

Svečanu svetu misu povodom blagdana Gospe od Ružarija predvodio je fra Boris Čarić. U sklopu proslave održan je i kulturno-zabavni program uz nastup KUU Milan Begović.

Proslava Gospe od Ružarija još je jednom pokazala snagu vjere i zajedništva.

U studenome je raspisan natječaj za stipendije studentima te je potpisan ugovor s 14 redovitih studenata u iznosu od 150,00 eura mjesečno. Srednjoškolcima je isplaćena jednokratna naknada u iznosu od 100,00 eura na početku školske godine. Isplaćene su božićnice i uskrsnice u iznosu od 50,00 eura za građane s najmanjim primanjima. Prijevoz za srednjoškolce i radni materijal učenicima za školu je i dalje besplatan. Aktivnosti poput besplatnog vrtića i dalje su na snazi, kao i pronatalitetna politika u vidu većih izdvajanja za novorođenčad.

U petak, 19. prosinca, gradonačelnik Jure Plazonić potpisao je ugovor s Ministarstvom hrvatskih branitelja o sufinanciranju uređenja spomen sobe u vrličkoj tradicijskoj kući u iznosu od 10.000,00 eura.

Preuređena i opremljena spomen soba obuhvaćala bi povijest ratnog stradanja Grada Vrlike, kronološki će prikazivati tijek zbivanja tijekom ratnih godina putem raznih dokumenata i fotografija.

Grad Vrlika nastavlja s ulaganjima u sportsku infrastrukturu, a novi korak u tom smjeru je projekt "Zamjene prirodnog travnjaka i sustava navodnjavanja na nogometnom igralištu". Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava potpisan je u sklopu šireg paketa sportskih projekata koje je dodijelio ministar turizma i sporta Tonči Glavina.

Riječ je o jednom od ukupno 148 ugovora vrijednih 26,8 milijuna eura, među kojima se našao i projekt iz Vrlike. Cilj investicije je osigurati kvalitetnije uvjete za bavljenje nogometom te unaprijediti dostupnost sportskih sadržaja građanima. U ime Grada Vrlike, gradonačelnik Jure Plazonić potpisao je ugovor na iznos od 177.779,28 eura.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju Javne ustanove Park prirode Dinara.

Ustanova ima sjedište u Kijevu, dok će se podružnica u Vrlici baviti istim ključnim zadaćama - zaštitom, održavanjem i promicanjem Parka prirode Dinara, uz nadzor mjera zaštite te sudjelovanje u prikupljanju podataka o stanju prirode.

Grad Vrlika dobio je projekt prekogranične suradnje HOT CHAI (Heritage Oriented Tourism preparing for Challenges of AI driven era), koji povezuje četiri destinacije – Vrliku, Šibenik, Jajce i Tivat – s ciljem razvoja održivog i inkluzivnog kulturnog turizma kroz modernu interpretaciju baštine i primjenu inovativnih digitalnih rješenja. Projekt je odabran među samo 13% najuspješnijih od ukupno 188 prijavljenih, što potvrđuje njegovu iznimnu vrijednost i konkurentnost.

Ukupna vrijednost HOT CHAI-a iznosi 2.241.828 eura, od čega je 1.905.554 eura osigurano kroz sufinanciranje Europske unije u okviru programa Interreg IPA Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora. Provedba počinje u drugoj polovici 2026. i trajat će 24 mjeseca. Projektne aktivnosti podijeljene su u dva glavna područja. Prvo se odnosi na razvoj turističke ponude kroz fizičko unapređenje kulturnih lokaliteta, razvoj novih sadržaja i jačanje suradnje u planiranju održivog turizma tj. uređenje i opremanje tradicijske vrličke kuće, koja će dobiti suvremenu multimedijsku opremu i nove interpretacijske sadržaje. Drugo područje obuhvaća jačanje kapaciteta i promociju, uključujući edukaciju partnera o korištenju umjetne inteligencije, izradu internih akcijskih planova za digitalnu transformaciju

te promociju nove turističke ponude. Time Vrlika jača svoju kulturno-turističku ponudu i stvara novi centar prezentacije lokalne povijesti i identiteta, usklađen s modernim trendovima i digitalnim rješenjima.

Uz Vrliku, u projektu sudjeluju i javna ustanova Tvrđava kulture Šibenik, Agencija za kulturno-povijesnu i prirodnu baštinu te razvoj turističkih potencijala grada Jajca i Općina Tivat.

Ministarstvo demografije i useljeništva odobrilo je Gradu Vrlici 11.338,40 eura za opremanje novog vrtića, odnosno za nabavu posuđa, opreme za čišćenje i didaktičkih igračaka.

Nastavljeni su radovi na uređenju gradske plaže na Perućkom jezeru, arheološka istraživanja uz financiranje Ministarstva kulture u iznosu od 40.000,00 eura, radovi na uređenju Česme uz sufinanciranje Ministarstva kulture i Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 21.000,00 eura. Splitsko-dalmatinska županija je sufinancirala razne aktivnosti od opere Ero s onoga svijeta 19.990,00, obilježavanja 150. godišnjice rođenja Milana Begovića 6.000,00, uređenja parkinga 4.000,00, groblja 4.000,00, sanacije cesta 8.000,00, opreme za dječji vrtić 5.800,00, uređenja autobusnog kolodvora 20.000,00.

Grad Vrlika dobio je bespovratna sredstva u iznosu od 1.114.639,44 eura, odnosno u najvišem intezitetu potpore od 84,99% od 1.311.340,52 eura ukupno prihvatljivih troškova za izgradnju Vatrogasnog doma u Vrlici. Vatrogasni dom gradi se na prostoru bivše "Dalmatinke", uz objekte novog vrtića i POS zgrade koja je također u izgradnji. Projektna dokumentacija staračkog doma je spemna te se u skoro vrijeme očekuje realizacija, odnosno početak izgradnje.

Večer Vrličana u Đakovu već je postala tradicija, a održala se 2. srpnja 2026.g.

Vlada Republike Hrvatske na čelu s premijerom Andrejem Plenkovićem i ove godine donijela je odluku o pokroviteljstvu nad izvođenjem opere Ero s onoga svijeta.

Vrlika, točnije Peručko jezero, bila je domaćin šestom Vrlika Lake Festivalu od 26. do 28. lipnja, koji je privukao tisuće gostiju. Vrličko ljeto održano je, od Vrlika Lake Festivala, Nogometnog turnira, Natjecanja u pečenju vrličkih uštipaka, obilježavanja 80. godišnjice osnivanja Lovačke udruge Svilaja, manifestacije okruglog stola Udruge policije vrličkog kraja iz Domovinskog rata na temu "Obrana vrličkog kraja i Kijeva 1991. godine", Večeri pisme, kola i narodnih običaja Kulturno-umjetničke udruge "Milan Begović" do Đakovačke večeri, Opere Ero s onoga svijeta te obilježavanje obljetnice "Oluja 1995".

Grad Vrlika je, kao i svake godine, odvojio 1.600,00 eura za kupnju poklon bonova najmarljivijim učenicima. U Gradskoj vijećnici koncem lipnja upriličena je dodjela nagrada najboljim učenicima Osnovne škole "Milan Begović". Gradonačelnik Jure Plazonić im je uručio poklon bonove u vrijednosti 200,00 eura za izvrstan uspjeh i zalaganje, a nagrade su dobili:

1. razr. Anđelo Ristovski
2. razr. Gabriella Batovanja
3. razr. Natali Maras
4. razr. Ivan Batovanja
5. razr. Patrik Uzun
6. razr. Chiara Gutić
7. razr. Marta Kaselj
8. razr. Petra Duvnjak

Učenica generacije je Lana Batovanja, 8. razred.

Svim učenicima čestitamo i želimo puno uspjeha u daljnjem školovanju.

Sva značajna obilježavanja i odavanja počasti poginulim braniteljima od Velog vrha, Velike Duvjakuše, Oluje do Dana vrličkih branitelja, kao i spomena na progonstvo Vrličana u Domovinskom ratu iz svojih domova, Gradska je uprava obilježila prigodnim paljenjem svijeća i postavljanjem vijenaca.

OSNOVNA ŠKOLA MILANA BEGOVIĆA

Školska godina 2025./2026.

Mirjana Vodanović Mandarić,
ravnateljica

Smotra učeničkih zadruga

Trideset i sedma Smotra učeničkih zadruga Republike Hrvatske održala se 24. i 25. rujna 2025. u Poreču. Na smotri je sudjelovalo 60 učeničkih zadruga iz cijele Hrvatske. Domaćini smotre su bili UZ Mladi zadrugari, OŠ Jože Šurana, Višnjan i UZ Parentino, SŠ Mate Balote, Poreč. Na smotri je sudjelovala i naša Učenička zadruga „ZVRK". Rad naše zadruge predstavljale su učenice Petra Djaković, 7. r. i Jelena Maloča, 8.r. Pred povjerenstvom su prezentirale našu školu i zadrugu te su i praktično prikazale kako su radile ovogodišnji proizvod ruksak "Tradicija na leđima" kojim su promovirale naš zavičaj i bogatstvo kulturne baštine.

Svjetski dan jabuka

Dana 20. 10. 2025. učenici drugog i četvrtog razreda, zajedno sa svojim učiteljicama Anitom Zorić i Antonijom Čajkušić, obilježili su Svjetski dan jabuka. Učenici su izradili prigodne materijale preko kojih su se upoznali s vrijednošću jabuke te njenim blagotvornim učincima po zdravlje. Učenici četvrtog razreda su izradili prigodni plakat, a učenici drugoga razreda su istraživali o vrstama i različitim okusima jabuka, što su pokušali prikazati i u svojim likovnim radovima.

Posjet OŠ Dinka Šimunovića iz Hrvaca

Dana 22. 10. 2025. g. učenici Osnovne škole Dinka Šimunovića iz Hrvaca i područne škole u Potravlju su posjetili našu školu, u sklopu svoje terenske nastave kojom su obišli vrlički kraj i izvor rijeke Cetine. Naši učenici i djelatnici su ih srdačno dočekali. Posebnu pozornost našim gostima su iskazali učenici Marta Kaselj, Gabriel Milković i Antea Boduljak koji su ih dočekali u vrličkim nošnjama i iznenadili ih kratkom izvedbom nijemog kola. Učenica Marta Kaselj je u knjižnici prikazala prezentaciju o vrličkom kraju, običajima i našoj školi.

Posjet tvornici čokolade

Dana 19. 11. 2025. učenici 1. - 4. razreda posjetili su tvornicu čokolade "Belgian Gourmet" u Vrlici gdje su sudjelovali u zanimljivoj radionici izrade čokolade. Radionicom i obilaskom tvornice vodile su nas radnice u tvornici. Pokazali su nam koje se sve sirovine koriste u proizvodnji čokolade, proces proizvodnje te pakiranja.

Zbor OŠ Milana Begovića u Pučišćima

U petak, 28. studenog, članovi zbora OŠ Milana Begovića boravili su u posjetu Osnovnoj školi Pučišća na otoku Braču. Tom su prigodom učenici sudjelovali u zajedničkoj predstavi, kroz koju su pokazali svoje pjevačke, plesne i scenske vještine te ostvarili lijepu suradnju s domaćinima. Također su posjetili Klesarsku školu u Pučišćima, gdje su se upoznali s bogatom tradicijom klesarstva i radom učenika te škole.

Dan sjećanja na žrtve Domovinskog rata i na žrtvu Vukovara i Škabrnje

Dana 19. 11. 2025. obilježavanje Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje u našoj je školi proteklo u poštovanju i ponosu. Svi učenici prigodnim aktivnostima i radionicama prisjetili su se najtežih trenutke naše Domovine, ali i na snagu onih koji su, unatoč svemu, vjerovali u slobodu.

Učenici sedmih i osmih razreda zajedno sa svojim učiteljicama zapalili su svijeće ispred murala Vukovaru. Ostali učenici svijeće su upalili u atriju škole i na spomen ploči na fontani.

Posjet profesora sa splitskog PMF-a

Dana 16. 12. 2025. posjetili su nas naši gosti sa splitskoga PMF-a: dr.sc. Marin Vojković, dr. sc. Krešimir Raić i dr. sc. Iva Vrdoljak. Oni su prikupili i obradili podatke s naše meteorološke postaje i na osnovu njih su napravili radionicu s našim učenicima i učiteljima.

Vježba evakuacije

Dana 10. 12. 2025. održana je vježba evakuacije i spašavanja. U 9 sati se oglasila sirena za uzbunu pa smo zajedno s našim učenicima i djelatnicima išli na nogometno igralište na Česmi. Tu su nas dočekale ekipe Crvenog križa, HGSS-a, Policije, Hitne pomoći i Vatrogasaca uz svoja vozila.

Božićna priredba

U petak, 19. prosinca, u atriju škole održana je Božićna priredba s recitacijama, glazbenim i dramskim točkama. Program su vodili učenici 8. r., Mia Djaković i Luka Uzun, koji su pozdravili sve prisutne učenike, učitelje i roditelje.

Mjesec borbe protiv ovisnosti

Mjesec borbe protiv ovisnosti u Republici Hrvatskoj svake se godine obilježava u razdoblju 15. studenog – 15. prosinca. U našoj školi, učenici sedmoga, osmoga razreda i članovi Vijeća učenika, zajedno s pedagoginjom škole, obilježili su mjesec borbe protiv ovisnosti kroz predavanje o ovisnostima, modernim ovisnostima i štetnom utjecaju ovisnosti na pojedinca, obitelji i širu zajednicu. Izradili su plakat s porukama protiv ovisnosti te napravili plan prevencije ovisnosti.

Obilježavanje 150.-te obljetnice rođenja Milana Begovića

U ponedjeljak, 19. siječnja, u organizaciji Grada Vrlike svečano je obilježena 150.-a obljetnica rođenja Milana Begovića. Povodom Begovićeva rođendana održana je školska svečana priredba „Djeca Vrlike Milanu Begoviću" u kojoj su učenici oživjeli njegov duh i potvrdili da Begovićeva ostavština i dalje živi među nama. Učenici naše škole, pod vodstvom učiteljice Ivane Grabić, u suradnji s Kulturno-umjetničkom udrugom Milan Begović, izveli su ojkavicu i vrličko kolo, našu nematerijalnu kulturnu baštinu. Učenička zadruga Zvrk predstavila je izložbu učeničkih radova i umjetnina inspiriranih tradicijom i likom Milana Begovića. Nakon školske priredbe slijedila je lutkarska predstava „Ero s onoga svijeta", u izvedbi Zagrebačkog kazališta lutaka. Predstava je izazvala oduševljenje publike svih uzrasta.

Maskenbal

U našoj školi, na Pokladni utorak i ove je godine održan maskenbal. Učenici su u maštovitim kostimima šetali u povorci kroz grad, pjevali, plesali, birali najbolje maske te optužili Krnju za sve nedaće. Žiri je nakon vijećanja donio odluku da su učenici 3. r. – Kuhari, najbolja razredna maska.

Međunarodni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja – Dan ružičastih majica

U našoj školi obilježili smo i Međunarodni dan borbe protiv vršnjačkog nasilja – Dan ružičastih majica. Naša učenička zadruga "ZVRK" i ove godine je svojim radovima izloženim u atriju škole uljepšala nadolazeće uskršnje blagdane. Na štandu zadruge moglo se pronaći raznolikih predmeta: maštovito

ukrašenih košarica pletenih od špage i tekstila, zečića i vjenčića od maslinovih grančica, pilića i drugih ukrasa koje su učenici izradili u sklopu zadružnih aktivnosti. Svaki je rad bio poseban, drugačiji jer su učenici pokazali kako su maštoviti i kreativni kad s ljubavlju rade.

Izlet u Liku

Jednodnevni izlet u Liku donio je savršen spoj prirode, opuštanja i druženja. Dan je započeo posjetom Ranchu Dolina Jelena, gdje su učenici imali priliku iz neposredne blizine upoznati pitome jelene, konje, svinje i druge životinje, hraniti ih i uživati u mirnom prirodnom okruženju.

Ekološka akcija skupljanja otpada

Povodom Dana planeta Zemlje, 22. travnja, učenici naše škole sudjelovali su u ekološkoj akciji prikupljanja otpada na području Vrlike. Cilj ove aktivnosti bio je podići svijest o važnosti očuvanja prirode i zaštite okoliša.

Učenici su, zajedno sa svojim učiteljima, obišli različite dijelove grada i marljivo skupljali smeće koje je bilo odbačeno uz ceste, parkove i javne površine. Ovom akcijom učenici su pokazali odgovornost i brigu za mjesto u kojem žive.

Međunarodno jezično natjecanje iz poznavanja engleskog jezika

Ove se godine u našoj školi održalo već tradicionalno 14. međunarodno jezično natjecanje u poznavanju engleskog jezika, tj. Hippo English Langauage Olympiad, u organizaciji HIPPO koordinatorice, učiteljice Marine Štambuk Poparić i nadzornice natjecanja, knjižničarke Diane Silić. U prvom, preliminarnom krugu, koji se održao 20. ožujka sudjelovali su učenici nižih razreda: Gabriella Batovanja, Gabrijela Reljanović i Ivan Vuletić iz drugog razreda u kategoriji Little HIPPO, učenica trećeg razreda Katarina Batovanja te učenica četvrtog razreda Dunja Bjelobrk u kategoriji HIPPO 1. Svi su se uspješno plasirali u drugi krug HIPPO natjecanja, državno finale tj. svjetsko polufinale koje se održalo 23. travnja u našoj školi.

Od 18. do 20. svibnja je održano europsko regionalno finale međunarodnog natjecanja Hippo u znanju engleskog jezika u Lido di Jesolo blizu Venecije. Osnovna škola Milana Begovića ovom je prilikom ostvarila nezapamćen uspjeh. Tri učenika su ostvarila pravo na sudjelovanje na ovoj visokoj razini natjecanja u Lidu, a to su Ivan Vuletić, učenik drugog razreda, Katarina Batovanja, učenica trećeg razreda i Dunja Bjelobrk, učenica četvrtog razreda. Treba naglasiti da je učenica drugog razreda Gabriella Batovanja ostvarila direktni ulazak u finale koje će se održati krajem rujna u Spoletu, plasiravši se među prva dva mjesta u državi.

U Lido di Jesolo putovala je učenica Dunja Bjelobrk jer ostali učenici nisu bili u mogućnosti. Tijekom dva dana natjecanja (18. i 19. svibnja), učenici su odmjerili snage sa stotinama svojih vršnjaka iz raznih dijelova Europe, Azije i Afrike.

Učenici 4. razreda na ekskurziji

Učenici četvrtog razreda, od 4. do 7. svibnja, bili su na ekskurziji u Hrvatskom zagorju.

Prvog dana ekskurzije posjetili su Rastoke i Ogulin, gdje su sudjelovali na radionici u Ivaninoj kući bajki. Dan su završili druženjem i zabavom u hotelu Trakošćan.

Drugog dana obišli su dvorac Trakošćan, Krapinu i Muzej krapinskih neandertalaca, a zatim posjetili Mariju Bistricu i sudjelovali na radionici izrade licitara.

Treći dan bio je rezerviran za Zagreb, gdje su učenici razgledali središte grada, posjetili Zoološki vrt i Tehnički muzej.

Posljednjeg dana ekskurzije obišli su Varaždin, Varaždinsko groblje i Entomološki muzej – Svijet kukaca.

Dan škole

Dana 5. 6. 2026. proslavili smo Dan škole. Taj dan je bio u znaku 150.-e godišnjice rođenja Milana Begovića, velikog pisca, pjesnika i dramaturga po kojem naša škola nosi ime. Odali smo mu počast – pjesmom, riječju, glazbom i plesom – onako kako dolikuje velikom piscu i sinu Vrlike. Svečanom školskom priredbom naši učenici su oživjeli njegov duh i potvrdili da Begovićeva ostavština i dalje živi među nama.

Program smo započeli hrvatskom himnom "Lijepa naša domovino" koju su izveli učenici školskog zbora i njihovi gosti iz Pučišća.

U nastavku programa bila je prezentacija posvećena Vrlici, gradu bogate povijesti, tradicije i kulturne baštine te životu i stvaralaštvu književnika Milana Begovića. Prezentaciju su nam predstavili Gabriel Milković i Petra Djaković, pod vodstvom učiteljice Ivane Grabić.

Treća točka programa ponovno nas vraća Vrlici – izvoru Begovićeve inspiracije. Pjesmu "Vrlici" izveo je zbor Osnovne škole Milana Begovića, pod vodstvom učitelja Jakše Bralića.

Sljedeća točka programa donosi nam poseban uvid u Begovićevo prevoditeljsko umijeće i njegovu povezanost s europskom književnošću. Čuli smo prijevod pjesme Heinricha Heinea – "Epilog pjesničkoj zbirci Sjeverno more". Pjesmu je izvela Marta Oklopčić, interpretirajući je na njemačkom i hrvatskom jeziku pod vodstvom učitelja Markiše Viskovića.

U nastavku programa poslušali smo pjesmu "Moja Pučišća" u izvedbi naših dragih gostiju iz Pučišća, kojima zahvaljujemo na sudjelovanju i uljepšavanju ove priredbe svojim nastupom.

Recitaciju "Vrlici" Milana Begovića, izveli su učenici 2. razreda, pod vodstvom učiteljice Anite Zorić.

Uslijedila je izvedba pjesme "Cesarica", jedne od najljepših hrvatskih ljubavnih pjesama, u izvedbi učenika školskog zbora zajedno s gostima iz Pučišća.

Završnom točkom našeg programa slavimo tradiciju i baštinu vrličkoga kraja. Učenici naše škole, pod vodstvom učiteljice Ivane Grabić, izveli su ojkavicu i vrličko kolo na opće oduševljenje prisutnih.

SRETAN
DAN
ŠKOLE

SEPT 2026
SPOLETO
ITALY
WORLD
FINALS

KUU MILAN BEGOVIĆ

KUU Milan Begović 2026.

Andrea Vicić

Dana 27.veljače 2026. godine, naši članovi sudjelovali su na proslavi 18. rođendana portala Dalmacija News. Na proslavu su bili pozvani naši pjevači, kao sudionici serijala „Zemlja dide mog“, za koje smo snimanje imali u prosincu 2025. godine predstavljajući bogatstvo tradicije našeg kraja. U snimanju serijala prikazali smo dio naše kulturne baštine kroz tradicijsko ruho, običaje i izvedbu ojkavice, čime smo dali svoj doprinos očuvanju i promociji nematerijalne kulturne baštine. Poziv na obilježavanje punoljetnosti portala bio je lijepa potvrda uspješne suradnje i prilika za druženjem s ostalim sudionicima, uzvanicima i organizatorima u ugodnoj i veseloj atmosferi. Posebno nam je drago što smo bili dio te priče te potvrdili važnost njegovanja i promicanja tradicijske kulture i običaja našega kraja.

21. NACIONALNI SAJAM PRŠUTA U SINJU

Dana 21. ožujka, dječja folklorna sekcija sudjelovala je na 21. Nacionalnom sajmu pršuta u Sinju. U sklopu bogatog programa naši su najmlađi članovi sudjelovali i na folklornom seminaru, odnosno radionici „Dinarska zona – Lika“, gdje su kroz pjesmu, ples i tradicijske običaje predstavili naš vrlički kraj. Na pozornici su izveli vrličko nijemo kolo, ponosno zapjevali ojkavicu te oduševili okupljene svojom spontanošću, energijom i ljubavlju prema tradiciji. Svojim nastupom vjerno su prenijeli autentični duh vrličke baštine te još jednom pokazali koliko je važno od najmlađe dobi njegovati i čuvati kulturno nasljeđe.

USKRS

U Vrlici je Uskrs mnogo više od samog blagdana. To je slavlje vjere, tradicije i zajedništva. On je zrcalo našeg identiteta i poštovanja prema bogatoj tradiciji koja se prenosi s koljena na koljeno. To je vrijeme kada se vjera i običaji isprepleću na poseban način, okupljajući obitelj, prijatelje i cijelu zajednicu u slavlju najvećeg kršćanskog blagdana. Poseban ugođaj osjeća se tijekom cijelog Velikog tjedna, kada grad odiše mirom, dostojanstvom i duhovnom snagom. Naši običaji, sačuvani zahvaljujući predanosti brojnih naraštaja, i danas žive jednako snažno, svjedočeći o bogatoj kulturnoj i vjerskoj baštini vrličkog kraja. Među njima posebno mjesto

OLIB

Od 16. do 17. svibnja – gostovanje na Olibu – susret zajedničkih korijena

Gostovali smo na Olibu, otoku koji s Vrlikom povezuje posebna i duboko ukorijenjena povijesna priča. Ove godine obilježava se 550 godina otkako su stanovnici Vrlike i Cetinske krajine, bježeći pred osmanskim osvajanjima, krenuli u potragu za mirom i novim domom upravo na Olibu. Ta povezanost čini svaki naš dolazak na otok iznimno posebnim jer nas s otočanima vežu zajednički preci i zajednička baština. Jedna od najsnažnijih priča koja se prenosi kroz naraštaje govori o tome kako su njihovi preci na put sa sobom ponijeli Kristov križ, kojemu su Turci otkinuli ruke. Zanimljivo je da su, umjesto materijalnih dobara, ponijeli upravo simbol svoje vjere. Time su ostavili snažnu poruku kako je vjera bila ono što im je davalo snagu, nadu i hrabrost da krenu u nepoznato, u potrazi za sigurnijim i boljim životom. Taj križ i danas svjedoči o njihovoj postojanosti i duhovnoj snazi. Na Olibu se uvijek osjećamo kao kod kuće. Naši domaćini dočekuju nas otvorena srca, s iskrenim gostoprimstvom koje potvrđuje da nas, unatoč stoljećima razdvojenosti i dalje povezuju isti korijeni. U sklopu programa izveli smo vrličko kolo, zapjevali ojkavicu, a nakon samog nastupa druženje se nastavilo do kasno u noć. Takvi susreti podsjećaju nas koliko je važno čuvati veze među ljudima koje su oblikovali povijest, zajedničko podrijetlo i ljubav prema baštini.

SMOTRA DJEČJEG FOLKLORA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Dana 22. svibnja, dječja folklorna sekcija sudjelovala je na Smotri dječjeg folklora Splitsko-dalmatinske županije, gdje su naši najmlađi članovi s ponosom predstavljali bogatu tradiciju vrličkog kraja. Na pozornici su izveli vrličko kolo, ojkavicu, ali i zaigrali starinsku dječju igru franja, koja vjerno prikazuje dio nekadašnjeg načina života i igre djece našeg kraja. Sigurnim nastupom, razigranošću i iskrenim osmijesima još su jednom pokazali koliko predano čuvaju i njeguju običaje koje su naslijedili od naših predaka. Posebnu simboliku ovom susretu dao je dar koji su naši domaćini ponijeli sa sobom, maslinu, kao simbol mira, života i trajanja. Zajedno su je posadili na Česmi, mjestu koje za Vrliku ima posebno značenje. Zasađena maslina tako će ostati trajni podsjetnik na ovo lijepo druženje, zajedništvo i važnost očuvanja kulturne baštine za buduće naraštaje.

ŠOLTA

Dana 13. lipnja, dječja folklorna sekcija gostovala je na otoku Šolti, gdje je imala čast predstaviti vrličku tradiciju u prekrasnom ambijentu. Nastup u Maslinici bio je poseban doživljaj, a naši članovi još jednom su pokazali koliko s ljubavlju i ponosom čuvaju folklornu baštinu svoga kraja. Osim samog nastupa, ovo je gostovanje bilo prilika za zajedničko druženje i upoznavanje same Maslinice na otoku Šolti. Djeca su istraživala otok, uživala u njegovim prirodnim ljepotama, otkrivala najljepše plaže te kroz igru, kupanje i zajednički boravak stvarala uspomene koje će dugo pamtiti. Upravo su ovakva putovanja vrijedna, ne samo zbog nastupa, nego i zbog prijateljstava i iskustava koja povezuju. Iako nam je ovo bio prvi posjet Šolti, vjerujemo da je njime započelo jedno novo, lijepo prijateljstvo te se iskreno nadamo novim susretima i budućim zajedničkim druženjima.

VEČER PISME, KOLA I NARODNIH OBIČAJA

20. lipnja, naša Kulturno-umjetnička udruga je ponovno organizirala „Večer pisme, kola i narodnih običaja“, manifestaciju koja se već dugi niz godina održava u Vrlici i predstavlja jedan od najvažnijih kulturnih događaja u očuvanju i promicanju tradicijske kulture. Ova večer više je od samog programa – ona je susret ljudi koje povezuje ljubav prema baštini, pjesmi, plesu i običajima. Svakim novim izdanjem potvrđuje se kako tradicija neće izumrijeti dok postoje oni koji je s ponosom njeguju i nesebično prenose s koljena na koljeno. Upravo zahvaljujući folklornim društvima, pjevačkim skupinama i svim zaljubljenicima u kulturnu baštinu, običaji

naših predaka i dalje žive i pronalaze put do novih naraštaja. Ove godine čast nam je bila ugostiti KUD Ljudevit Gaj Mače, KUU Mosor Gata, Žensku klapu Salona, KUU Andrija Matijaš-Pauk, HKUD sv. Ante-Cim Mostar i HKUD fra Petar Bakula Posušje, koji su svojim nastupima obogatili program i publici predstavili bogatstvo tradicije svojih krajeva. Njihovi nastupi, zajedno s našim, stvorili su večer ispunjenu pjesmom, plesom i zajedništvom, potvrđujući kako kulturna baština ne poznaje granice.

CENTAR ZA REHABILITACIJU FRA ANTE SEKELEZ – VRLIKA

Iz rada Centra 2025./2026.

Gorana Gabrić

U vremenu kad je socijalna uključenost od presudne važnosti za kvalitetu života svakog pojedinca, Centar svojim djelovanjem želi korisnicima pružiti mnogo više od svakodnevice i mjesta skrbi, biti prostor rasta, druženja i novih prilika.

Tijekom cijele godine u Centru se izmjenjuju brojna događanja, izleti, sportske aktivnosti i kulturni programi, a sve s ciljem unaprjeđenja života osoba s intelektualnim teškoćama. Stručni tim rehabilitacije i radnih aktivnosti brižno osmišljava raznolike sadržaje koji potiču socijalizaciju, samostalnost i osjećaj pripadnosti.

Početak godine obilježava se dočekom Nove godine uz glazbu i ples, a veseli ritam nastavlja se i kroz karnevalske svečanosti, maskenbale i proslavu Valentinova. Svaki mjesec obilježavaju se i posebni trenuci – zajedničke proslave rođendana što iznova unosi radost i osjećaj zajedništva.

Posebnu važnost imaju i izleti te boravak u prirodi. Tijekom toplijih mjeseci organiziraju se posjeti Peručkom jezeru, izleti na izvor Cetine te šetnje koje pridonose zdravlju i opuštanju. Ljetovanje u Rogoznici i zimovanje u Delnicama dodatno obogaćuju iskustva korisnika, pružajući im priliku za nova poznanstva i aktivnosti izvan svakodnevnog okruženja.

Korisnici aktivno sudjeluju i u sportskim natjecanjima diljem Hrvatske. Od atletike i biciklizma do kuglanja i bowlinga, njihova prisutnost na natjecanjima potvrđuje važnost sporta kao sredstva uključivanja i izgradnje samopouzdanja.

Kulturni život Centra također je iznimno bogat. Redovno se organiziraju izložbe radova korisnika, kazališne predstave i odlasci u kino. Sudjelovanje na lokalnim manifestacijama, poput Dana grada Vrlike ili Vrličkog ljeta, dodatno ih povezuje sa širom zajednicom.

U prosincu, Centar postaje posebno mjesto radosti i topline. Dolazak sv. Nikole, druženja s učenicima i motoristima te svečane božićne priredbe stvaraju jedinstvenu blagdansku atmosferu koja ostavlja snažan dojam na sve sudionike.

Važan segment rada Centra je i poticanje socijalnih veza. Korisnici se redovno ohrabruju na održavanje kontakata s obitelji, prijateljima i skrbnicima, a istovremeno se razvija suradnja s lokalnom zajednicom, udrugama i institucijama.

Osim svakodnevnih aktivnosti, Centar aktivno sudjeluje u razvoju novih oblika podrške korisnicima. U skladu s Planom transformacije i deinstitucionalizacije ustanove za razdoblje 2024.-2027., prijavljen je projekt ˝Razvoj infrastrukture za život u zajednici – Možemo sve, zajedno!˝. Cilj projekta je uspostava novih izvaninstitucijskih socijalnih usluga koje će korisnicima omogućiti život u zajednici uz odgovarajuću podršku. Ovaj projekt dio je šire politike deinstitucionalizacije koju RH provodi u skladu s europskim smjernicama socijalne politike i međunarodnim standardima zaštite ljudskih prava.

Podrška okoline u kojoj djelujemo i veliko srce vrličkih ljudi daju nam vjetar u leđa da budemo mjesto gdje se gradi društvo jednakih mogućnosti, jer uistinu, možemo sve zajedno!

HNK VRLIKA

Malonogometni turnir u Vrlici 2026.

Ante Beko

Pobjednici ovogodišnjeg Malonogometnog turnira u Vrlici je ekipa *Caffe Bar Moment* koja je u finalu bila bolja od prošlogodišnjih pobjednika, ekipe *Remax Domani*. I ove godine, turnir je privukao pozornost brojnih Vrličana i gostiju koji su mogli uživati u dobrom ozračju i zabavi. Čestitke organizatorima, sudionicima i najuspješnijima!

LOVAČKA UDRUGA SVILAJA

80 godina lovačke udruge „Svilaja“ Vrlika

Zlatko Žeravica

Ove godine Lovačka udruga „Svilaja“ Vrlika ponosno obilježava 80 godina postojanja, a tim povodom pozvala je sve građane, goste i lovce da im se pridruže na velikoj lovačkoj večeri u subotu, 1. kolovoza 2026., s početkom u 19:00 sati.

Na svečanoj sjednici u Domu kulture dodijeljena su odlikovanja zaslužnim članovima Udruge te firmama i pojedincima zaslužnima za organizaciju proslave. U sklopu proslave na vrličkoj Česmi se održalo natjecanje u kuhanju lovačkog gulaša, a za sve posjetitelje bilo je osigurano besplatno jelo i piće. Za odličnu atmosferu i nezaboravnu zabavu pobrinuo se tamburaški sastav Slavonski vez i Ivan Štivić.

HPD ZOLJ

HPD ZOLJ 2026.

HPD Zolj

Potpisan je ugovor s Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine RH.

Potpisivanjem ugovora Republika Hrvatska nam je dala pravo neograničenog korištenja i održavanja planinarske kuće sv. Jure i parcele na kojoj se nalazi (406 720 m2).

Ovim ugovorom naš je objekt pravomoćno riješen, čime je Društvu omogućeno jednostavnije prijavljivanje i ostvarivanje sredstava za buduće projekte i ulaganja.

Također, nakon što Ministarstvo početkom iduće godine provede postupak javne nabave i sklopi ugovor s osiguravajućim društvom, naš će objekt biti trajno osiguran od požara, poplava, vjetra i loma stakla.

Hvala svima koji su sudjelovali u ovom važnom koraku za budućnost društva!

DJEČJI VRTIĆ ZVONČIĆ

Mjesto za djetinjstvo s osmijehom

Mandica Jakelić

1995. - 2025.

Kao prva ravnateljica Dječjeg vrtića „Zvončić“, s posebnim ponosom i zahvalnošću prisjećam se njegovih početaka. Prije trideset godina, nakon Domovinskog rata, započeli smo s tek 35 djece. Bio je to početak ispunjen brojnim izazovima, ali i neprocjenjivim trenutcima sreće, zadovoljstva i zajedništva.

Danas, nakon tri desetljeća, s ponosom možemo reći da je vrtić „Zvončić“ postao važan dio života brojnih obitelji i mjesto u kojem su odrastale generacije djece. Sjećam se dječjih osmijeha, igre, prvih prijateljstava, malih pobjeda i velikih dječjih uspjeha. Upravo su ti trenuci ono najvrjednije što ostaje iza svakog odgojno-obrazovnog rada. Svako dijete koje je prošlo kroz vrata našega vrtića ostavilo je svoj trag, a svaka generacija djece, roditelja i djelatnika utkala je dio sebe u priču o Zvončiću. Posebnu pažnju tijekom svih godina posvećujemo stvaranju toplog, sigurnog i poticajnog okruženja u kojem se svako dijete može osjećati prihvaćeno i slobodno istraživati svijet oko sebe. Prostor vrtića nije samo mjesto boravka, već prostor igre, učenja, stvaranja, druženja i razvoja. Kroz igru i neposredno iskustvo djeca razvijaju samostalnost, kreativnost, znatiželju, komunikacijske i socijalne vještine te uče vrijednosti prijateljstva, suradnje, poštovanja i odgovornosti.

Važan dio života vrtića čine i roditelji. Njihovo povjerenje, sudjelovanje i suradnja s odgojiteljima temelj su kvalitetnog rada. Kroz različite radionice, projekte, priredbe, druženja, humanitarne aktivnosti i zajedničke događaje gradimo partnerstvo u kojem je dobrobit djeteta uvijek na prvome mjestu. Djeca svoj svijet ne upoznavaju samo unutar vrtića. Izleti, posjeti, boravak u prirodi i susreti s ljudima različitih zanimanja pružaju im priliku da uče iz neposrednog iskustva. Suradnjom s ustanovama, udrugama, stručnjacima i lokalnom zajednicom vrtić postaje dio šireg okruženja u kojem djeca odrastaju i razvijaju osjećaj pripadnosti svojoj zajednici.

Poseban ponos predstavlja i otvaranje novog vrtića koji je još jedan važan korak u stvaranju boljih uvjeta za djecu, njihove obitelji i djelatnike. Svaki novi prostor, svako novo dijete i svaki novi djelatnik nastavak su priče koja traje već trideset godina. Odgajati djecu znači sudjelovati u stvaranju njihove budućnosti. To je velika odgovornost, ali i jedan od najljepših poziva. Imamo priliku pomoći djeci da izrastu u samostalne, odgovorne, humane i zadovoljne ljude koji će svojim znanjem, dobrotom i odnosom prema drugima mijenjati svijet oko sebe.

Zato ovo nije samo priča o proteklih trideset godina. Ovo je priča o djeci, roditeljima, odgojiteljima i svim djelatnicima koji su svojim radom, trudom i ljubavlju stvarali Zvončić. Priča je to o brojnim generacijama koje su u našem vrtiću napravile svoje prve korake prema samostalnosti, stekle prva prijateljstva, otkrile radost učenja i ponijele sa sobom uspomene koje ostaju za cijeli život.

Zvončić nije samo mjesto u kojem djeca borave. Zvončić je mjesto u kojem se odrasta, uči, prijateljuje i stvaraju uspomene, mjesto za djetinjstvo s osmijehom.

ŠPORTSKO RIBOLOVNO DRUŠTVO ŠARAN VRLIKA

ŠRD "Šaran" Vrlika u 2026. god.

Božo Gverić

Ribolovno društvo "Šaran" Vrlika u 2026. godini ima oko 200 članova. U 2026. godiniizvršilo je dva poribljavanja rijeke Cetine s 800 kg kalifornijske pastrve. U planu je održavanje natjecanja na rijeci Cetini u mušićarenju te na jezeru Peruča. U sedmom mjesecu u planu je lov na predatora (štuku). Tijekom godine se izvrši čišćenje voda od smeća koji neodgovorni pojedinci ostavljaju iza sebe.

ZKU FRA FILIP GRABOVAC

Djelovanje Zavičajne kulturne udruge „Fra Filip Grabovac“

Ivan Režić

Od svog osnutka 2021. godine, povodom 275 godina tiska Grabovčeva *Cvita razgovora*, Udruga je 2022., potaknula i ostvarila izdavanje prigodnog zbornika radova pod nazivom *Vrlički zbornik* te tisak knjige *Misli o smislu*, autora fra Ivana Režića. U suradnji s Hrvatskom poštom organizirala je i izdavanje prigodnog poštanskog žiga s likom fra Filipa Grabovca. Osim toga organizirala je i večer zavičajne poezije, više susreta s uglednim Vrličanima u Domovini i inozemstvu te suradnju s udrugama sličnoga usmjerenja u Domovini i inozemstvu.

U posljednje vrijeme, upravo koncem lipnja ove godine, tiskana je vrlo interesantna i vrijedna knjiga autora fra Vuka Buljana naslovljena *Misli iz razgovora. K*njiga je 11. srpnja predstavljena u Podbablju kod Imotskoga, rodnom mjestu autora. Uskoro će izići iz tiska drugo dopunjeno i izmijenjeno izdanje knjige *Misli o smislu.* Udruga ima u planu još dosta vrlo interesantnih projekata šireg značaja i važnosti za koje će im trebati potpora lokalne uprave te zainteresiranih pojedinaca spremnih na potporu.

KONTAKT UDRUGE:
e-mail: tisina.1978@gmail.com ERSTE banka: HR4924020061101075246

SKITAM SE I SNIMAM

Bake čuvaju tradiciju izrade nošnji - ponos vrličkog kraja u svakoj niti

Uredio: Ivan Režić

Nadaleko poznata nematerijalna kulturna baština

Vrlika i vrlički kraj mjesto su bogate povijesti, snažne tradicije i vrijednih ljudi, a posebno njihovih baka koje svojim rukama čuvaju ono najvrjednije – vrličku narodnu nošnju, poznatu i daleko izvan granica vrličkog kraja. Ta nošnja nije samo odjeća, već simbol identiteta, ponosa i pripadnosti.

Vrlička nošnja poznata je po tome što se u njoj pleše vrličko nijemo kolo, zaštićeno kao nematerijalna kulturna baština UNESCO-a, a kraj je ovjekovječen i kroz poznatu operu 'Ero s onoga svijeta'. Upravo su vrijedne ruke njihovih baka te koje čuvaju tu tradiciju, vezu niti prošlosti i prenose je na nove naraštaje.

Bake su uvijek spremne pomoći mladima, učiti ih vezu, tkanju i običajima, kako bi povijest mjesta živjela dalje. Zajedno s mladima predstavljaju Vrliku na raznim smotrama i natjecanjima, ponosno plešući vrličko kolo i noseći nošnju koja govori bez riječi.

Iako Vrlika nakon rata nije velika kao što je nekad bila, kad je u pitanju sloga – uvijek su kao jedno. Nadaju se da će njihove bake uspjeti prenijeti svoje znanje na kćeri i unuke koje budu željele učiti ta mala, ali velika čuda što ih stvaraju njihove ruke.

U vrličkom se kraju rado pjeva pjesma koju svi znaju, od malih do velikih: „Tkanicom me opasala majka, da se znade da sam Vrličanka."

Dokle god ih ruke služe i bol ne spriječi, njihove bake će vesti niti koje pišu povijest vrličkoga kraja – tiho, strpljivo i s ljubavlju.

Bosa Gutić

- Zovem se Bosa Gutić i dolazim iz malog mjesta Vinalić pokraj Vrlike.

Kao što vidite, vlastitim rukama izrađujem niti nošnje koju volim i s ponosom nosi naš vrlički kraj. Tim se radom bavim od malih nogu. Dok sam bila zaposlena, nisam mogla posvetiti onoliko vremena koliko sam željela, a danas, kada sam u mirovini, radim koliko mogu. Iako sam invalid, još uvijek mogu brojiti niti, krojiti, vesti i zapisivati povijest ovoga malog mjesta kroz našu vrijednu i povijesnu narodnu nošnju.

Marija Romić

- Zovem se Marija Romić, rodom sam iz Ježevića pokraj Vrlike, a danas živim u Vrlici. Od mladih dana šijem raznu posteljinu, a sada kada sam u mirovini vezem mušku i žensku vrličku narodnu nošnju. To sam naučila kao mlada od svoje majke i s ljubavlju nastavljam tradiciju jer volim svoj kraj i nošnju koja je ponos naše Vrlike.

Bosiljka Maras

- Zovem se Bosiljka Maras, prvi put sam se s izradom rukotvorina susrela s 12 godina, uz majku i strinu, čiji me je rad odmalena privlačio. Godine 1968. započela sam tkati za 'Zagrebačke rukotvorine', gdje sam pet godina izrađivala ćilime i završila tečaj tkanja. Znanje i vještine stjecala sam kroz obiteljsku tradiciju, ali i dugogodišnji rad. Ovom djelatnošću se bavim 10 godina, nema ručnog rada kojeg nisam radila: vezla, tkala, plela, goblene, tapiserija i sve ostalo. Najzahtjevniji dijelovi nošnje za izradu kod muške su vez na obući, krožet i košulja, dok kod ženske su sadak, pregača, košulja.

Za izradu muške i ženske nošnje je potrebno najmanje 4 mjeseca, ali s tim da je svaki dan u ruci igla. Svugdje se drži do izrade narodne nošnje, šteta bi bila da to propadne, za mene je to jako važno zato što ja to volim i ništa mi nije teško.

Marija Duvnjak

- Zovem se Marija Duvnjak, imam skoro 90 godina i cijeli život radim narodnu nošnju. Ne znam koliko sam ih sašila, skrojila ni koliko sam niti izbrojila. To sam naučila u mladosti od majke i bake, kroz pjesmu, ples i zajedništvo. Radila sam nošnje mnogima, moje su lutke putovale širom svijeta. Danas to radim jer to volim, jer me smiruje i jer sam sretna dokle god mi Bog daje snage. Posebno me raduje što sam dio nošnji poklonila svojim unucima, jer tako znam da poštuju svoj kraj i tradiciju.

Ljuba Batovanja

- Zovem se Ljuba Batovanja, živim u Vrlici i tkajem te vezem vrličku narodnu nošnju. Počela sam u mladim danima, kada me majka naučila tkati jer je tim radom prehranjivala obitelj. Kasnije, kada su moja djeca sudjelovala u običaju čuvanja Kristova groba za Uskrs, počela sam vesti i krojiti žensku i mušku narodnu nošnju. To radim s ljubavlju jer me smiruje, a posebnu radost nalazim u izradi nošnje za svoju unuku, nadajući se da ću joj prenijeti ovu vrijednu tradiciju i nastaviti pisati povijest svoga kraja.

Tekst i fotografije preuzeti s:
www.dalmatinski portal.hr

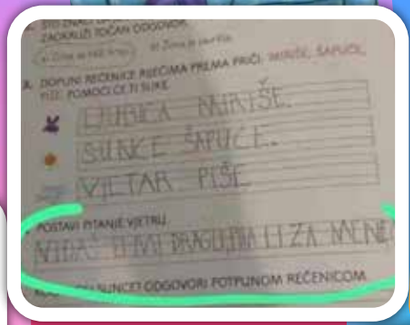
KUTAK ZA SMIJEH

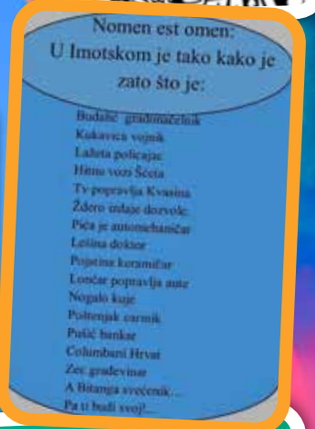

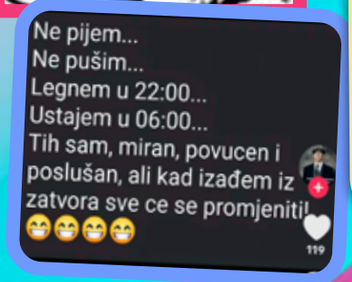

RASPORED BOGOSLUŽJA I SAKRAMENTI

RASPORED MISA U ŽUPI VRLIKA

Nedjeljom kroz cijelu godinu:
Maovice u 9:00 sati; Vrlika u 10:30 sati; Ježević u 12:00 sati

Vrlika – crkva svetog Petra, groblje (za vjerne pokojne župe)

Uskrsni ponedjeljak u 10:30; Duhovski ponedjeljak u 10:30; Sveti Petar i Pavao u 10:30;
Dan svih vjernih pokojnika u 10:30; Sv. Ivan apostol u 10:30

Štikovo – crkva sv. Luke

šest puta godišnje: Božić u 9:00 sati; Bogojavljenje u 12:00 sati; Uskrs u 9:00 sati; Duhovski ponedjeljak u 9:00 sati; Sveti Luka u 10:30; Dan svih vjernih pokojnika u 12:00 sati

Cetina, starohrvatska crkva svetog Spasa:
subota poslije Uzašašća u 10:30.

Maovice

blagdanima: Sveti Juraj, naslovnik crkve, 23. 4 u 10:30 sati; Sveti Blaž, 3. 2. u 9:00 sati; Tijelovo u 9:00 sati; Sveti Stjepan prvomučenik, 26. 12. u 9:00 sati; Sveti Ivan apostol 27. 12. u 9:00 sati

Ježević

blagdanima: Sveti Josip, naslovnik crkve, 1. 5. u 10:30 sati; Sveti Stjepan prvomučenik 26. 12. u 12:00 sati; Sveti Ivan apostol 27. 12. u 12:00 sati

Radnim danom u župnoj crkvi Gospe od Ružarija u Vrlici:

zimi u 17:00 sati; proljeće i jesen u 18:00 sati; ljeti u 19:00 sati;

Redovito su kroz tjedan u župnoj crkvi u Vrlici mise popodne, no jednom tjedno je ujutro u 8:00 sati. Subotom sat mise nije unaprijed određen.

VJENČANJA: prema dogovoru sa zaručnicima

KRŠTENJA: nedjeljom ili prema dogovoru

SAHRANE: Potrebno je prethodno sa svećenikom dogovoriti vrijeme pokopa, a onda objaviti vrijeme sprovoda. Potom se treba dogovoriti s komunalnim poduzećem u Vrlici. Ukoliko je sprovod na Maovicama, dodatno obavijestiti Anku Blažević na broj: 827-723.

Pjevanje na sahranama:

Budući da je sprovod vjernika liturgijsko slavlje onda je od neizmjerne važnosti paziti i na liturgijsko pjevanje. Kažemo liturgijsko pjevanje, a pod tim podrazumijevamo pjesme koje su prikladne za pjevanje u crkvi i na groblju kod sprovoda. Tu su u prvom redu psalmi, a onda i druge pjesme koje odišu vjerom u uskrsnuće, koje bude nadu u život vječni i susret s našim Stvoriteljem. ***Neprikladno je i nije dopušteno da zbor, klape ili pjevači izvode pjesme koje nisu u duhu kršćanskog slavlja sprovoda!*** (Mons. Marin Barišić, Okružno pismo svećenicima i svim vjernicima u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji o sprovodnoj praksi i običajima, Split, 30. studenoga 2015. godine).

Kod obreda sprovoda, stoga nije dopušteno izvoditi pjesme profanog ili svjetovnog karaktera. Kod dogovora s pučkim pjevačima, zborovima ili klapom, molimo vas imajte to na umu.

Zahvaljujemo na razumijevanju!

ŽUPNI URED:

Petra Mišura 2, 21236 Vrlika
Kontakt telefon: 021/827-200
Mobilni telefon: **098 165 8515**
(fra Ivan Šimunac)
E-mail: zupavrlika@gmail.com
Facebook stranica: Gospa Rožarica Vrlika

NAJAVA RASPOREDA SLUŽBE BOŽJE U ŽUPI GOSPE OD RUŽARIJA, VRLIKA – SVI SVETI I DUŠNI DAN

1. 11. (nedjelja)
Svi sveti, svetkovina

9:00 sati
sv. misa u crkvi sv. Jure na Maovicama

10:30 sati
sveta misa za narod u župnoj crkvi Gospe od Ružarija u Vrlici

12:00
sati sveta misa u crkvi svetoga Josipa Radnika u Ježeviću (za vjerne pokojne koji počivaju na groblju – Ježević)

Poslije svetih misa na Maovicama i u Ježeviću molitva za vjerne pokojne s odrješenjem.

2. 11. (ponedjeljak)
Spomen svih vjernih pokojnika

9:00 sati
sveta misa u crkvi svetog Jure na Maovicama (za vjerne pokojne koji počivaju na groblju sv. Jure, Maovice)

10:30 sati
sveta misa u crkvi svetog Petra na groblju u Vrlici (za vjerne pokojne koji počivaju na groblju svetog Petra u Vrlici)

12:00 sati
sveta misa u crkvi svetog Luke u Štikovu (za vjerne pokojne koji počivaju na groblju svetog Luke u Štikovu)

Poslije svetih misa molitva za vjerne pokojne s odrješenjem.

TELEFONSKI IMENIK

ATC VRLIKA

VAŽNIJI TELEFONSKI BROJEVI

A

Ambulanta	827-211
Ordinacija dr. Kristian Marinović	827-255
Dragica Barišić, med. sestra	095/345-8364

B

"Barbara", Vila	098/923-3992

C

Centar za rehabilitaciju fra Ante Sekelez:	
Centrala	827-011
Ravnateljica	827-048
Govornica	827-118
Fax:	827-344
Crveni križ	827-201

D

Dječji vrtić "Zvončić"	827-022

E

"Ero" Restoran	095/524-2385

H

Hitna pomoć	194
Hvidra	827-300
Hrvatski zavod za zapošljavanje	827-015

G

Govornica G. Maovice	827-705

I

INA	827-029; 091/497-1257
Ljekarna	827-010
Matični ured	827-007
Općina Vrlika	827-023; 827-024
	fax: 827-222

O

Osnovna škola	827-144
	827-017

P

Pogrebno poduzeće Zorić	022/663-279
	Frano 098/257-427
	Bruno 098/429-290
Poštanski ured (HP)	827-018
Govornice	827-226; 827-228

R

Remeta Anka Blažević (Maovice)	827-723
Restoran "Ivan" (Civljane)	827-233
"Roma" - PVC stolarija	827-324

T

Turistička zajednica	827-460

U

Usluga	827-019; 827-240

V

Vatrogasci (DVD Vrlika)	827-035
Veterinarska stanica	827-002
Veterinarska stanica S. Šimundža	827-196

Z

Zubarica dr. Milka Romac	827-271

Ž

Župni ured (tel/fax)	827-200
Župnik - fra Ivan Šimunac	098/165-8515

IMPRESSUM

VRLIČKO KOLO
LIST ŽUPE GOSPE OD RUŽARIJA VRLIKA
God. XXX. Vrlika, Rožarica 2026. Br. 1. (36.)

Izdavač:
Župni ured Gospe od Ružarija - Vrlika
Petra Mišura 2, 21236 Vrlika
OIB: 673698595446
tel.: 021/827-200

***Facebook stranica*:** Gospa Rožarica Vrlika

***E-mail*:** zupavrlika@gmail.com

***Glavni urednik*:** fra Ivan Režić

Odgovorni urednik: fra Ivan Šimunac

***Uredničko vijeće*:**
fra Ivan Šimunac
fra Ivan Režić
Ivo Mišur
Ivana Grabić
Lucija Blažević
Petra Milković

***Lektura*:**
Ivana Grabić, prof.

***Fotografije*:**
Arhiv Centra za rehabilitaciju Fra Ante Sekelez
Arhiv Grada Vrlike
Arhiv OŠ Milana Begovića
Arhiv Župe
Emina Dabo Hunjak
Božena Berić
Borko Gunjača
AB Foto Sinj (Berislav Alebić)
Lucija Blažević
Ozren Milković
Petra Milković
Petar Malbaša
Adrijana Milković
Vana Modrić
Katarina Ponjević-Romić
Ivan Režić
Marina Turudić
Anna Maria Žeravica
Studio Gašpar
www.ferata.hr
www.djos.hr

Naslovna stranica:
Vrličani na svetkovinu Gospe od Anđela na Visovcu
(2. kolovoza 2026.)

***Posljednja stranica*:**
Zajednička fotografija ispred župne crkve na Uskrs 2026.

***Grafički urednik*:**
Anja Kovačić

***Tisak*:**
Tiskara Kovačić, Omiš

List izlazi povremeno i uzdržava se dobrovoljnim prilozima vjernika

***Naklada*:**
550 komada

Žiro račun župe Vrlika:
OTP banka (novi IBAN):
IBAN: HR7924070001100618249
ISSN 1332-4632

